

Casa Corpului Didactic "Alexandru Gavra" Arad

Școala Vremii

Privește până vei vedea!

Publicație periodică de educație, știință, cultură și opinie
Serie nouă, numărul 1, mai 2010

Cuprins

Cuvânt înainte	<i>Profesor, Larisa Chițu, director CCD “Alexandru Gavra” Arad</i>	4
Repere în formarea continuă a cadrelor didactice	<i>Profesor, Larisa Chițu, director CCD “Alexandru Gavra” Arad</i>	5
Formarea continuă - calitate în educație	<i>Profesor, Mirela Aldescu, Inspector Școlar General</i>	7
Parteneriate și proiecte		
Dezvoltarea profesională a formatorilor prin programul Leonardo da Vinci	<i>Profesor, Larisa Chițu Profesor, Martin Raluca</i>	9
Parteneriatele educaționale, un pas spre o educație de calitate	<i>Profesor, Cornelia Borza</i>	11
Proiectul multilateral “Seven Countries, Eight Stories” - oportunitate de dezvoltare a potențialului intercultural al școlii	<i>Profesor dr., Ana Höniges</i>	13
Proiectele internaționale - o oportunitate de perfecționare a competențelor profesionale ale elevilor noștri	<i>Inginer, Lucica Micălăcian Profesor, Crâșnic Simona</i>	16
Chiar dacă suntem mici, putem face lucruri mari	<i>Profesor, Ana Florica Rotar</i>	18
Programul ECO-ȘCOALA factor dinamizator în schimbarea mentalității legate de mediu	<i>Institutor, Rodica Țoldan Institutor, Liana Saman</i>	21
Dăruind vei dobândi	<i>Profesor, Surcel Răzvan</i>	25
Alternative educaționale		
Alternative educaționale	<i>Educatoare, Feher Cornelia</i>	26
România – folclor și tradiții. O abordare în cadrul pedagogiei Montessori	<i>Conf. Univ. Dr., Vanda Stan Profesor, Camelia Circa – Chirilă</i>	29
Aplicarea tehnicii pedagogiei Freinet: textul liber	<i>Profesor, Alina-Oltea Ardelean</i>	33
Fișierul autocorectiv, instrument al pedagogiei Freinet	<i>Profesor, Alina-Oltea Ardelean</i>	36
Metodologii instructiv-educative		
Hărțile conceptuale - o metodă alternativă de evaluare foarte eficientă	<i>Profesor, Larisa Pistol</i>	41
Tehnica Lotus aplicată în lecția de biologie	<i>Profesor drd., Frenț Ancuța- Oana</i>	44
Metode și tehnici de evaluare școlară	<i>Profesor, Lavinia Biț</i>	47
Metode alternative de evaluare eficiente în învățământul primar	<i>Învățător, Budea Adriana</i>	51
Autoevaluarea - o provocare a tuturor	<i>Institutor, Ursu Corina</i>	54
Autoevaluarea - modalitate de stimulare a gândirii critice	<i>Profesor dr., Laura Henrieta Orban</i>	56
Tratarea diferențiată - premisă și necesitate a învățământului contemporan	<i>Profesor, Zenaïda Matea Profesor, Ramona Gălgău</i>	59
Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ, lecțiile AEL	<i>Profesor, Rogoz Mariana- Veronica</i>	62
Integrarea elementelor culturii digitale în predarea limbii engleze	<i>Profesor, Sorina Renner</i>	65

Filmele sau cum să facem mai atractive orele de limbă engleză	<i>Profesor, Balaș Raluca</i>	68
Jocurile didactice în procesul învățării	<i>Institutor, Monica Schillinger</i>	70
Educația religioasă a elevilor și importanța acesteia în formarea personalității	<i>Profesor, Lipovanu Cosmin</i>	73
Sportul- mijloc de manifestare a capacității de comunicare	<i>Profesor, Barbu-Băneș Adela</i>	76
Management educațional		
Managementului clasei de elevi	<i>Profesor inginer, Aristița Dîrlea</i>	80
Managementul conflictelor	<i>Institutor, Bardi Melinda</i>	81
Managementul conflictelor în grădiniță	<i>Profesor, Lucia Toma</i>	83
Sprijin, suport și asistență educațională și psihologică		
Dificultăți de învățare a scrierii	<i>Profesor, Roman Diana-Maria</i>	86
Tutorial pentru consolidarea cunoștințelor de matematică în gimnaziu	<i>Profesor de matematică, Ghibu Oana</i>	88
Modele de organizare ale învățământului integrat - roluri și implicații noi pentru personalul didactic	<i>Profesor, Ostoia Cornelia</i>	91
Relația învățător elev - premisă a succesului școlar	<i>Profesor, Baciu Loredana</i>	93
Școală, cultură și tradiție		
Biblioteca- mijloc de informație	<i>Bibliotecar, Iuliana Gaiță</i>	97
Pagini de învățământ, cultură și civilizație arădeană	<i>Bibliotecar, Miorița Bolovan</i>	99
Cartea-mijloc de transmiterea a valorilor culturale	<i>Bibliotecar, Motyovszki Ana</i>	102
Arc peste timp o viață închinată tuturor - învățătorul Nicolae Boșcaiu (1864 – 1926)	<i>Profesor, Șandru Neluța</i>	106
Clubul Copiilor Pecica-mica noastră a copilăriei	<i>Profesor, Călina Popovici</i>	109
Rolul educativ al datinilor și obiceiurilor	<i>Institutor, Vasii Adina Mirela</i>	112
Lumea satului între tradiție și inovație	<i>Profesor, Turean Luciana Valentina</i>	114
Ce au moștenit bunicii, duc mai departe nepoții!	<i>Institutor, Roș Viorica Adina</i>	115
Întotdeauna dascăli	<i>Profesor, Iadranca – Ramona Purza</i>	117
Tradiții pascale	<i>Profesor, Sincu Zoiea</i>	119
Natura, prietena mea	<i>Institutor, Balint Laura</i>	122
Importanța activităților extracurriculare în educația tinerei generații	<i>Institutor, Palcea Adina Laura</i>	125
Cercetări, studii, reflecții		
Observații privind denominația personală în nuvelele lui Ioan Slavici	<i>Profesor dr., Laura Orban</i>	127
Realismul și idealismul operei lui Dostoievski	<i>Profesor, Turean Luciana Valentina</i>	129
Considerații asupra <i>Psaltirii în versuri</i> a mitropolitului Dosoftei	<i>Profesor dr., Laura ORBAN</i>	131
Minunatul și misteriosul număr π	<i>Profesor, Maria Borlea</i>	

	<i>Masterand, Diana Ioana Borlea</i>		133
Probleme propuse- studiul unor funcții continue	<i>Profesor, Liliana Negrilă</i>		136
O vizită la Cern	<i>Profesor, Peter Andrei</i>		138
Moda viitorului si materialele textile inteligente	<i>Profesor inginer, Ramona Hlihor</i>		141
Violența în media și efectele sale asupra tinerilor	<i>Profesor, Sanda Roveanu</i>		144
A fi profesor în școala europeană	<i>Profesor, Diana-Cristina Balaș</i>		145
Orientarea spre educația permanentă	<i>Profesor, Maria Borlea</i>		148
Importanța educației	<i>Profesor, Georgiana Petic-Bătrîn</i>		151
În sprijinul mediului în care trăim	<i>Profesor, Calbeaza Mirela</i>		152
Pagini de creație literară			
Un dans imprevizibil	<i>Profesor, Zorica Gorgan</i>		156
Acrostih	<i>Profesor, Zorica Gorgan</i>		156
Poșta redacției			157

Cuvânt înainte

„Școala Vremii”, revista Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad a luat ființă în anul 1990.

Începând din acest an, revista apare într-o formă nouă, modernă și ușor de accesat de către toți cei interesați, în desfășurarea de activități publicistice sau în cunoașterea experiențelor, gândurilor și reflecțiilor colegilor din învățământul preuniversitar sau universitar.

Această publicație, propune tuturor cadrelor didactice interesate posibilitatea de a valorifica experiențele profesionale obținute în activitățile cu elevii, în activitățile de formare continuă și în activitățile de cercetare și studiu întreprinse.

Prin problematica abordată în cadrul acestei publicații, se urmărește prezentarea de noi perspective asupra procesului educațional, evidențierea de exemple de bune practici în diverse domenii ale învățământului, aspectele pozitive și reușitele demersurilor educative întreprinse de-a lungul timpului.

Dorim ca această publicație să evidențiem reușitele activităților educaționale desfășurate de către personalul didactic, să ofere sugestii celor care doresc să încerce să aducă un suflu nou învățământului românesc.

Prin reeditarea acestei reviste în variantă electronică, ne dorim să permanentizăm această activitate la nivelul județului nostru și la nivel național, să răspundem afirmativ nevoilor și solicitărilor dumneavoastră.

Director CCD
Profesor Larisa Chițu

Repere în formarea continuă a cadrelor didactice

Într-o lume în care schimbările se petrec într-un ritm rapid și în care adaptabilitatea și formarea continuă a persoanelor active pe piața muncii sunt coordonate importante în strategiile de dezvoltare a resurselor umane, formarea continuă a cadrelor didactice constituie o prioritate a sistemului de învățământ românesc pentru dezvoltarea, pe de o parte a unei cariere didactice motivante, și pe de altă parte pentru dezvoltarea unui proces educațional atractiv, corelat permanent cu nevoile elevilor și tinerilor de azi.

Prin rolurile de mare anvergură pe care le îndeplinesc, este necesar, mai mult ca niciodată, ca dascălii să fie persoane active, informate și responsabile, să fie pregătiți pentru schimbări, pentru a face față nevoilor vieții sociale, nevoilor noilor generații, să se pregătească pe ei înșiși și să se autoperfecționeze. Aceste schimbări nu se pot face fără mutații fundamentale în modul de a gândi, de a se pregăti, de a acționa al dascălului. Ușor de zis, greu de făcut, dar nu imposibil..

Casa Corpului Didactic “Alexandru Gavra” Arad, își asumă misiunea de a fi o instituție cu atribuții de formare continuă care urmărește promovarea inovației și a mișcării pentru reformă, asigurarea cadrului pentru dezvoltarea personală și profesională a personalului din învățământul preuniversitar.

Având ca și principiu înțeleptele vorbe ale lui Bruce Hyland *„Niciodată să nu te oprești din învățat. Acceptă că există, în mod frecvent, lucruri pe care nu le știi și că a găsi modalități mai bune de a rezolva lucrurile face parte din profesie.”*, instituția noastră prin tot ceea ce întreprinde dorește să fie un centru de resurse, consultanță, inovație și expertiză care asigură tuturor celor interesați un cadru metodologic necesar formării continue și oportunități de satisfacere a nevoilor de dezvoltare profesională și personală. Serviciile oferite sunt corelate cu standardele de calitate generate de integrarea europeană și urmăresc dezvoltarea deprinderilor și abilităților de învățare pe tot parcursul vieții.

Ideea centrală în acțiunile pe care le întreprindem este aceea că, resursa umană a fiecărei instituții reprezintă elementul esențial al evoluției, al schimbării și al dezvoltării. Considerăm că investiția pe acest segment este o investiție eficientă pe termen lung, care se reîntoarce la nivel de instituție și implicit la nivel de sistem, sub formă de creșteri calitative ale activităților și rezultatelor.

Suntem cu toții de acord că formarea continuă nu mai trebuie privită ca și un “remediu la carențele formării inițiale, insuficientă pentru întreaga carieră profesională”, ci ea trebuie „concepută ca un proces de lungă durată și de învățare permanentă”, ca „un ansamblu de activități și de practici care cer implicarea educatorilor pentru amplificarea cunoștințelor proprii, perfecționarea deprinderilor, analiza și dezvoltarea atitudinilor profesionale” și din această perspectivă instituția

noastră își proiectează toate demersurile întreprinse. Activitățile de formare continuă propuse de Casa Corpului Didactic “Alexandru Gavra” Arad nu mai pun accent strict pe achiziția de cunoștințe sau pe transmiterea unor cunoștințe teoretice, ci se centrează pe formarea de competențe, pe practicarea reflexivă a profesiei, oferind ocazii de interacțiune, acțiune și experimentare, de autoformare, pe baza experienței indivizilor și a grupului supus formării.

Formarea continuă a personalului didactic, ca și politică educațională la nivel național, beneficiază de un cadru legislativ care reglementează această activitate:

- Legea Învățământului (Legea 84/1995)
- Statutul cadrelor didactice (Legea 128/1997)
- Legea nr. 349/ 2004 (modificările la Statutul cadrelor didactice)
- Ordinul MEC nr. 4796/2001 privind organizarea și funcționarea sistemului de perfecționare periodică a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar și OMEC nr. 5655/22.12.2004 de modificare a OMEC nr. 4696/2001
- Metodologia de acreditare a programelor de formare continuă a personalului din învățământul preuniversitar (Ordinul MEC 3533/2002)
- Ordinul M.Ed.C. nr. 3915/19.04.2005 privind extinderea programelor de formare continuă în alte locații
- Ordinul M.Ed.C. nr. 4611/2005 privind Metodologia de acreditare a programelor de formare continuă a personalului din învățământul preuniversitar;
- Ordin nr. 5720/20.10.2009 privind aprobarea Metodologiei formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar.
- ORDIN nr. 3158/05.02.2010 privind modificarea și completarea OMEC 4316/2008 privind aprobarea Programului de studii psihopedagogice în vederea certificării pentru profesia didactică prin Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

E nevoie de încredere și răbdare pentru a putea participa la multele schimbări pe care le trăim. Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad își deschide larg porțile, încercând să țină pasul cu tendințele care există la ora actuală în domeniul formării, cu perspectiva de evoluție a acestui important segment al învățământului care spune NU dezvoltării profesorului unidimensional. Cadrele didactice sunt acele persoane care pot aduce schimbarea lumii lor. Au idealurile și forța necesară pentru aceasta. Îmi exprim încrederea și am certitudinea că un profesor bine pregătit va putea face față oricărei provocări.

Profesor, Larisa Chițu

Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Bibliografie:

Eurydice, Rețeaua de Informare despre educație în Comunitatea Europeană, *Formarea continuă a cadrelor didactice în Uniunea Europeană și statele AELS/SEE*, Editura Alternative, București, 1997.

Formarea continuă - calitate în educație

Schimbările produse în societate și prognoza accelerării schimbărilor în etapele ce vor urma impun nu numai adaptarea sistemelor educative la noile realități economice, sociale, culturale și științifice, ci și formarea, în cadrul acestor sisteme, a capacității de reglare-autoreglare continuă.

Trăind într-o societate bazată pe cunoaștere, suntem puși în situația de a ne structura permanent propriul mod de acces la informație și propria capacitate de selectare a informațiilor.

În acest context, formarea personalului didactic reprezintă un proces continuu și cumulativ de dezvoltare a competențelor personalului didactic, care are la bază conceptul educației permanente. Prin formare se asigură actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic dar și dobândirea de noi competențe, în funcție de evoluțiile din planul nevoilor de educație și de evoluția curriculum-ului.

Dobândirea de noi competențe, dobândirea unor competențe complementare sau de extensie care largesc gama activităților și funcțiilor ce pot fi îndeplinite de personalul didactic, cum ar fi predarea în sistemul e-learning, predarea în limbi străine, consiliere educațională și orientare în carieră, educația adulților sunt tot atâtea forme de adaptare la evoluția socială.

Dezvoltarea și extinderea competențelor transversale privind rolurile sociale și dezvoltarea personală și profesională, interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic, asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități trebuie să fie o preocupare permanentă a cadrelor didactice.

Instituțiile cu rol esențial în formarea cadrelor didactice, alături de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, respectiv instituții abilitate în acest sens din cadrul sistemului de învățământ universitar, sunt și inspectoratele școlare și casele corpului didactic.

Preocuparea Inspectoratului Școlar al Județului Arad și a Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad pentru formarea cadrelor didactice, în parteneriat cu diferiți colaboratori externi este în concordanță cu nevoilor de formare ale participanților la programele și activitățile de formare și, în același timp, cu evoluția dinamică a societății și a educației și cu cerințele metodologice în vigoare.

Capacitatea cadrului didactic de a mobiliza, a combina și a utiliza în mod autonom capacitățile de cunoaștere, deprinderile și competențele generale și cele profesionale în acord cu

diversele cerințe specifice unui anumit context, situații sau probleme, capacitatea cadrului didactic de a face față schimbării, situațiilor complexe și neprevăzute trebuie avute în vedere atunci când se propune oferta de formare.

A investi în formarea resursei umane din educație înseamnă de fapt a face o investiție pe termen lung. A contribui la formarea sau schimbarea mentalității, a dezvolta competențe profesionale este un deziderat necesar asigurării unei educații de calitate care să pregătească tineri capabili să se integreze pe piața muncii, să se adapteze cerințelor societății actuale.

Profesor, Mirela Aldescu
Inspector Școlar General
Inspectoratul Școlar al Județului Arad

PARTENERIATE ȘI PROIECTE

Dezvoltarea profesională a formatorilor prin programul Leonardo da Vinci

„Formarea continuă a personalului didactic reprezintă una din garanțiile succesului organizației într-un mediu dinamic în care singura constantă este schimbarea”. Acest principiu stă la baza activității instituției noastre și determină implicarea ei în proiecte care să ofere posibilitatea cadrelor didactice și formatorilor din județul nostru să cunoască, să valorifice și să utilizeze experiențe de succes din diverse sisteme educaționale europene.

Astfel, începând din anul 2006-2007 Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad a implementat două proiecte Leonardo da Vinci, finanțate de Uniunea Europeană prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale. Fiecare proiect a specializat câte o echipă formată din 20 de formatori care au dobândit expertiză în: educația copiilor cu nevoi educative speciale, educație incluzivă.

Acum instituția noastră se află la cel de-al treilea program de acest fel, care urmărește specializarea unei echipe de 20 de formatori în domeniul managementului educațional prin proiectul **Un training profesional pentru un management eficient** (LLP-LdV/PLM/2009/RO/206). Cele 20 de persoane din grupul țintă sunt persoane pe piața muncii, angajate în sistemul de învățământ preuniversitar, sunt cadre didactice, inspectori școlari, directori de unități de învățământ care dețin calitatea de formator de formatori sau de formatori recunoscuți de Ministerul Educației, Cercetării și Inovării. Aceștia au fost selectați în baza unui concurs care s-a desfășurat în luna februarie 2010 la sediul Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad.

Sprijinirea formării continue a profesorilor, formatorilor, tutorilor, responsabililor cu resursele umane din instituții de formare profesională inițială și continuă este unul din obiectivele specifice ale programului Leonardo da Vinci, iar proiectul instituției noastre se subsumează acestuia.

Acest proiect își propune următoarele obiective, pentru grupul țintă implicat:

- ▶ dobândirea de cunoștințe, deprinderi, abilități și competențe legate de managementul instituțiilor și a programelor educaționale și de formare a adulților;
- ▶ dobândirea de competențe în vederea implementării cu succes a unui curs de formare pe tema managementului educațional;

► creșterea inovației, creativității și flexibilității trainerului prin cunoașterea și înțelegerea sistemelor de formare continuă și a practicilor manageriale de succes în instituții educaționale din țări ale UE;

► formarea și activarea unei echipe de 20 de formatori cu expertiză în domeniul managementului instituțional în vederea aplicării de noi abordări în domeniul trainingului.

Partenerul nostru în acest proiect este MS- Three Services Limited, La Valletta, Malta, un centru de formare specializat în educația adulților și în management educațional.

Prin acest proiect participanții la mobilitate vor avea oportunitatea ca pe o perioadă de două săptămâni să desfășoare activități practice, specifice unui formator în instituția parteneră. Activitățile practice urmăresc abilitarea participanților de a planifica, proiecta și susține/performa sesiuni de formare, de a elabora exerciții, aplicații, fișe de lucru necesare unui trainer în vederea dezvoltării unui astfel de program de formare adaptat sistemului nostru de învățământ.

Temele abordate pe parcursul plasamentului în centrul de formare cu care s-a încheiat un parteneriat acoperă următoarele arii: *Leadership și management, Managementul organizației, Gândire creativă pentru managerii educaționali, Managementul timpului, Managementul stresului, Managementul resurselor umane, Managementul conflictului*. Urmare a desfășurării acestor activități practice în domeniul managementului educațional, la întoarcerea din mobilitate, participanții vor proiecta și susține un curs de formare ce va fi inclus în oferta de formare profesională a cadrelor didactice a Casei Corpului Didactic Arad.

Rezultatul acestui proiect constă în dezvoltarea, la nivelul județului a unei echipe de specialiști în domeniul managementului educațional, care să dețină cunoștințe, competențe și abilități la un standard ridicat în vederea proiectării și realizării de programe de formare prin preluarea, transferarea și adaptarea de experiențe profesionale, pentru personalul didactic cu funcții de conducere.

Programul de formare profesională proiectat în cadrul acestui proiect dorește să ofere participanților ocazii de cunoaștere și conștientizare a unor strategii eficiente de lucru pe tema managementului educațional, de descoperire a unor strategii de dezvoltare instituțională de succes. Prin această oportunitate de dezvoltare profesională formatorii vor cunoaște și extrage elementele ce pot fi tranferate și adaptate contextului nostru național și pot fi utilizate în activitățile de formare ale Casei Corpului Didactic.

Dezvoltarea calității în dimensiunea managementului este considerată esențială pentru atingerea unui obiectiv strategic al UE: dezvoltarea unei societăți dinamice bazate pe cunoaștere și economie. Strategiile de învățare pe tot parcursul vieții sunt esențiale pentru a promova creșterea locurilor de muncă, cetățenie activă, incluziune socială și dezvoltare socială.

Prin proiectul propus dorim să contribuim la dezvoltarea unui management educațional deschis și flexibil, asemănător celui european, fundamentat pe transparență, comunicare, colaborare și încredere reciprocă. Această experiență și activitățile ce vor urma după etapa de formare sperăm să își aducă o contribuție semnificativă la îmbunătățirea sistemului de educație și de formare bazat în principal pe competențe și pe calitate în educație.

Profesor Chițu Larisa, director Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad
Profesor Martin Raluca, formator Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Parteneriatele educaționale, un pas spre o educație de calitate

Societatea este într-o continuă schimbare, în care noi dascălii trebuie să facem față cu succes provocărilor, să ne apropiem elevii, astfel încât ei să devină parteneri activi a întregului proces educativ.

Învățământul preuniversitar vine în întâmpinarea a ceea ce privește schimbarea abordării conținuturilor și a finalităților, în abordarea strategiilor de predare-învățare și a modalităților de evaluare.

Aceste elemente ale schimbării vizează transformarea modelului de absolvent deținător de cunoștințe, dar cu probleme de integrare socială și în mod special cu probleme de inserție pe piața muncii, în formarea unui absolvent deținător de competențe și abilități practice și de relaționare, perfect adaptabil la regulile și cerințele societății, la schimbări într-o societate a cunoașterii.

Schimbarea depinde de cadrele didactice, de capacitatea lor de a face față rigorilor tranziției profesionale, de asumare de noi roluri și responsabilități în relațiile și raporturile cu elevii și cu comunitatea, de adaptare la provocările și schimbările apărute. Un plan de manifestare a schimbării, cu largi perspective în practica pedagogiei interactive și reflexive, îl reprezintă proiectul școlar educațional.

Din punctul de vedere al autorilor Lientz și Rea conceptul de proiect are următoarea accepțiune: „Alocarea resurselor în vederea atingerii unor obiective specifice urmărind o abordare planificată și organizată” (Lientz&Rea, 1998).

Andrew Hocklez în lucrarea sa Educational Management definește proiectul ca fiind „o întreprindere care este proiectată pentru a atinge obiective specifice în cadrul unui buget dat și într-o anumită perioadă de timp”.

Pentru a ne desprinde de teorie, am să schițez în continuare desfășurarea unei activități în cadrul proiectului educațional intercultural “Tradiții și obiceiuri”, unde, Casa Corpului Didactic ”Alexandru Gavra” Arad este partener.

Sâmbătă 28 noiembrie 2009 la Blaj a avut loc lansarea Parteneriatului “Tradiții și obiceiuri”, eveniment organizat de Școala cu clasele I-VIII I.M. Moldovan.

În vederea realizării scopului de cunoaștere a obiceiurilor și a tradițiilor pe zone geografice, partenerii acestui proiect s-au gândit să prezinte frumusețea portului, dansului, frumusețea tradițiilor locale din cele patru colțuri ale țării: Vaslui, Sighetul Marmăției, Chișineu Criș și Blaj. Parteneriatul își propune educarea multiculturală a elevilor, recunoașterea prezenței valorilor ce aparțin unor culturi diferite: română maghiară, germană sau rromă, presupunând interacțiune schimb, reciprocitate, interdependență, recunoașterea valorilor autentice, a modului de viață și a reprezentărilor simbolice la care se raportează ființa umană.

- Școala cu clasele I-VIII “I.M. Moldovan”, Blaj.
- Școala cu clasele I-VIII Nr.2 “Dimitrie Cantemir” Vaslui
- Școala cu clasele I-VIII Nr.2 Sighetul Marmăției
- Liceul Teoretic “Mihai Veliciu” Chișineu Criș

Lansarea parteneriatului a avut loc la Biblioteca “Școala Ardeleană” Blaj. Activitatea a debutat prin alocuțiunea d.-nei profesor Silvia Pop care a prezentat un scurt istoric al orașului Blaj, au fost evocate nume de rezonanță din istoria Blajului ca Inochentie Micu Klein, Timotei Cipariu și I.M. Moldovan, Blajul ca centru al iluminismului în România.

Doamna profesor, fiind și președinte al Despărțământului ASTRA “Timotei Cipariu” Blaj a prezentat activitatea și pe care a desfășurat-o I.M. Moldovan în cadrul Asociațiunii Astra. În cadrul activității a fost prezentat de către cadrele didactice din Școala cu clasele I-VIII “I.M. Moldovan” Blaj, referatul :”I.M.M autor și om politic”.

O altă tematică prezentată a fost : “Blajul centru folcloristic”, au fost prezentate obiceiuri de la Șard. D-na muzeograf S Fîrcu a captat atenția cu colecția etnografică a muzeului de istorie “Augustin Bunea” Blaj.

Activitatea s-a încheiat printr-un program artistic în care au fost prezentate dansuri de pe valea Tîrnavelor.

În cadrul activității au mai fost vizitate și Școala cu clasele I-VIII “I.M. Moldovan”, Blaj, Catedrala Reîntregirii, Câmpia Libertății, Teiul lui Eminescu, dovada vie că... « la Blaj și pietrele respiră istorie ».

Profesor metodist, Cornelia Borza
Casa Corpului Didactic “Alexandru Gavra” Arad

Bibliografie:

1. Lientz, B., Rea, K., *Project Management for the 21st Century*, Editura Elsevier Science, București, 2007 ;
2. Țoca, I., *Management educațional, Editura didactică și pedagogică*, București, 2007;
3. Hockley, A., *Educațional Management*, Editura Plorom, Iași, 2007;
4. <http://facultate.regielive.ro/proiecte/psihopedagogie>

Proiectul multilateral “Seven Countries, Eight Stories”- oportunitate de dezvoltare a potențialului intercultural al școlii

În cadrul Programelor Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, o importanță și o oportunitate deosebită o au proiectele multilaterale Comenius, cu Programul “Învățare pe tot parcursul vieții” (Lifelong Learning Programme). În acest cadru, Școala Generală “Sfânta Ana” din Sântana a reușit să obțină suportul financiar al Uniunii Europene pentru Proiectul multilateral “Seven Countries, Eight Stories” (“Șapte țări, opt povești”), parteneriat școlar european generos, la care colaborează a opt școli, din șapte țări diferite: România, Spania (coordonatorul de proiect), Marea Britanie (cu două școli), Turcia, Finlanda, Belgia, Germania.

Partenerii au avut primul contact în cadrul vizitei pregătitoare organizate de școala Tyneview Primary School, din orașul Newcastle upon Tyne, Marea Britanie. Cu acest prilej, cadrele didactice participante, viitorii coordonatori de proiect din școlile câștigătoare de grant, au convenit tema proiectului, au prezentat școala și sistemul educativ de proveniență, au lucrat împreună la completarea formularului de aplicație, și-au ales coordonatorul european: școala Ceip San Fernando, din orașul Aranjuez (zona Madrid, Spania).

Parteneriatul se derulează în perioada 1 august 2009 - 31 iulie 2011, având ca temă cunoașterea valorilor europene, a culturii și tradițiilor țărilor reprezentate de școlile partenere, prin intermediul poveștilor tradiționale pentru copii și dobândirea, dezvoltarea abilităților de comunicare în limba engleză la elevii claselor I-VI. Nivelul de cunoaștere a valorilor europene specifice fiecărei

țări partenere este apreciat la elevi prin evaluare inițială, la început de proiect, evaluare pe parcurs și evaluare finală, la sfârșit de proiect.

În fiecare școală parteneră a fost amenajat un “colț al povestitorului” cu un fotoliu de povestitor, acoperit cu materiale textile din țările reprezentate în proiect și un panou Comenius, de informare și diseminare a activităților de proiect. În cazul Școlii Generale “Sfânta Ana”, “colțul povestitorului” este amenajat și utilizat la Centrul de Documentare și Informare, ceea ce permite diseminarea proiectului la toate școlile deservite de acesta.

La prima întâlnire de proiect desfășurată în Spania, la școala coordonatoare, între parteneri s-a realizat un schimb de povești. Poveștile au fost prezentate în limba engleză, cu ilustrații specifice, elocvente și atrăgătoare pentru copii.

Foto: “Colțul povestitorului” la Centrul de Documentare și Informare Sântana

Activitățile pe care le desfășurăm cu elevii sunt foarte diverse: prezentări PowerPoint despre școlile și țările partenere, învățarea și prezentarea poveștilor ca piese de teatru, teatru de păpuși. Poveștile sunt prezentate la serbări școlare, întâlniri cu părinții, întâlniri cu partenerii instituționali. În cadrul activităților curriculare se realizează secvențe educative ca jocuri didactice, cu materiale didactice confecționate în proiect: cuburi cu povești, calendarul poveștilor, trusa povestitorului.

Foto: Logo pentru proiect (activitate extracurriculară)

La activități sunt angrenate toate cadrele didactice ce predau la clasele I-VI. Elevii claselor III-VI au ajuns la performanța de a fi actori în limba engleză, în fața colegilor mai mici sau a publicului de adulți, ceea ce ne creează tuturor o satisfacție deosebită. Elevii au devenit mai încrezători, mai optimiști, dornici de comunicare cu școlile partenere. La întâlnirile de proiect din Finlanda și Belgia vor participa și elevii, ceea ce constituie pentru ei o motivație în plus.

Mai mult decât atât, până la întâlnirea din Belgia, ce se va desfășura în luna mai 2011, elevii vor crea ei înșiși o poveste ilustrată pe tema unui personaj cunoscut, “Motanul încălțat”, în care fiecare școală va contribui cu un capitol distinct, ce va pune în valoare tradițiile, specificitatea țării respective, incitând astfel creativitatea copiilor și valorificând izvoarele de creație populară proprii, în context european.

Diseminarea proiectului la nivel internațional și comunicarea eficientă între parteneri se realizează prin platforma eTwinning – Twinspace, oportunitate pe care o folosim la nivelul școlii pentru dezvoltarea competențelor în utilizarea noilor tehnologii informaționale și de comunicație la elevi și cadre didactice.

Acest parteneriat european contribuie la sensibilizarea culturală și exprimare artistică a elevilor, la formarea lor europeană, la crearea egalității de șanse pentru elevii din școlile partenere, la înțelegerea valorilor europene comune și a importanței păstrării tradițiilor.

Profesor dr. Ana Honiges

Școala Generală “Sfânta Ana” din Sântana, județul Arad

Proiectele internaționale - o oportunitate de perfecționare a competențelor profesionale ale elevilor noștri

Colegiul Tehnic de Construcții și Protecția Mediului Arad a încheiat cu succes cel de-al VIII lea proiect Leonardo da Vinci în care a fost implicat. Este vorba despre proiectul cu tema **Strategii didactice în VET**, adresat elevilor școlii noastre.

Proiectele Leonardo da Vinci au ca principal obiectiv formarea unor abilități practice specifice calificării pentru care se pregătesc elevii participanți, activitățile de formare profesională având loc la parteneri din țările Europene și fiind finanțate din fonduri provenite de la Uniunea Europeană.

La acest ultim proiect au participat 21 elevi ai școlii, 10 elevi de la profilul Tehnic (Construcții) și 11 elevi de la profilul Resurse naturale și protecția mediului (Protecția mediului și Chimie industrială), împărțiți în 3 fluxuri (7 elevi /flux).

Partenerul nostru în toate cele 8 proiecte Leonardo da Vinci a fost Jyvaskyla College Technology and Logistics, Finlanda, școală tehnică reprezentativă pentru regiunea centrală a Finlandei, care a oferit participanților la proiect condiții deosebite de pregătire profesională atât din punct de vedere al echipamentelor și materialelor puse la dispoziția lor cât și al asistenței oferite participanților de către profesorii școlii gazdă. În activitățile practice participanții au folosit echipamente, aparate, mașini ultramoderne necesare în procesul de formare a abilităților practice specifice fiecărei calificări în parte, dotare care, din păcate, lipsește din școlile noastre.

Participanții de la profilul Resurse naturale și protecția mediului au lucrat în laboratorul de analize chimice unde au realizat diferite sinteze organice și au analizat produșii obținuți. Au efectuat analize spectrofotometrice (ultraviolet-vizibil, absorbție atomică, infraroșu), analize cromatografice, analize refractometrice, determinări de Ph, conductivitate, salinitate, TDS, analize chimice clasice (titrări).

Participanții care se formează în domeniul Construcțiilor au efectuat lucrări de zidărie, lucrări de finisaj în construcții (tencuit, gletuit, montat faianță și gresie, vopsit), lucrări de construcție în lemn (case și piese de mobilier).

Pe lângă programul zilnic de pregătire profesională participanții au beneficiat și de un bogat program cultural: vizite la muzee (Muzeul Național Helsinki, Muzeul de Științele Naturii Helsinki, Muzeul Finlandei Centrale Jyväskylä, Muzeul Alvar Aalto Jyväskylä, Muzeul de Științele Naturii Jyväskylä, Muzeul Arktikum Rovaniemi, Muzeul Titomaa Oulu), la Grădina Zoologică, la Castelul de gheață LumiLinna Kemi, în Satul lu Moș Craciun de la Cercul Polar.

Competențele profesionale și cunoștințele dobândite de participanți pe parcursul stagiilor au fost evaluate la finalul acestora de către profesorii școlii gazdă care au apreciat prin calificative acumulările realizate de participanți. S-au obținut: 1 calificativ Bine, 15 calificative Foarte bine și 5 calificative Excelent. Competențele dobândite de participanți au fost recunoscute prin documentele individuale Europass Mobility.

Patru dintre participanții la proiect fiind elevi în clasa a XII a și-au ales teme pentru lucrările elaborate în vederea participării la examenul de certificare a competențelor profesionale bazate pe diferite determinări experimentale realizate pe parcursul stagiului, determinări realizate cu aparatură performantă de care școala noastră nu dispune.

Colaborarea cu Jyväskylä College Technology and Logistics Finlanda a început din anul 1999 odată cu primul proiect Leonardo da Vinci în care a fost implicat Colegiul Tehnic de Construcții și Protecția Mediului, Arad, proiect coordonat de inginer Maria Luta și în care au fost implicați 14 elevi. Proiectul a avut tema *Analize chimice și biochimice ale factorilor de mediu*. S-a continuat cu proiectul cu tema *Calitatea în educația privind protecția mediului* (2001) coordonat de profesor Căldare Cristina și în care au fost implicați 12 elevi. Au urmat proiectele *Educație pentru calitate* (2002), *Managementul calității în protecția mediului* (2003), *Performanță și tehnologie în analizele de laborator* (2004), coordonate de inginer Lucica Micălăcian și în care au fost implicați 13, 7 respectiv 7 elevi, *Exploatarea durabilă a resurselor de apă* (2005), coordonat de profesor Căldare Cristina, cu 7 elevi implicați, *Învățământ tehnic modern-poți deschise spre piața internațională a muncii* (2006) și *Strategii didactice în VET* (2008), coordonate de inginer Lucica Micălăcian cu 14 respectiv 21 elevi implicați. Am reușit astfel să dăm unui număr de 95 de elevi ai școlii noastre, de la ambele profile, posibilitatea de a studia într-o școală model din punct de vedere al dotării cu aparate, echipamente, mașini, tehnologii de ultimă generație și care, datorită bazei materiale reușește să formeze absolvenți cu competențe profesionale deosebite, indiferent de calificare.

Posibilitatea de perfecționare a competențelor profesionale și de lărgire a orizontului cultural al participanților recomandă implicarea liceelor tehnologice în proiecte Leonardo da Vinci adresate elevilor acestor școli.

Mulțumim partenerului nostru care a făcut posibilă această colaborare îndelungată și fructuoasă.

Inginer, Lucica Micălăcian

Profesor, Crâsnic Simona Ileana

Colegiul Tehnic de Construcții și Protecția Mediului Arad

Chiar dacă suntem mici, putem face lucruri mari

E primăvară ... Cu toții așteptăm și ne bucurăm de sosirea ei. Cine este, a fost și va fi vestitorul primăverii? „Mărțișorul”.

Mărțișorul este o sărbătoare tradițională românească, a bucuriei, a revenirii la viață. Când frigul începe să se împletească cu razele soarelui, întunericul cu lumina și după o iarnă grea cu mult omăt învinge viața, soarele, primăvara. An de an, de 1 Martie ne recăpătăm speranța, optimismul, credința în mai bine și sporul în toate. Martie vestește acum momentul apariției primului ghiocel, ca

semn al venirii primăverii cu adevărat. Acest triumf al reînvierii este invocat prin “*Mărțișorul*”, pe care îl dăruim celor dragi, ca mic semn de iubire și aducător de fericire și noroc.

În semn de iubire, și din dorința de a aduce un strop de fericire în sufletul câtorva copii nevoiași din grădinița noastră, unde razele soarelui își fac loc mai greu și luminează mai puțin, am hotărât să derulăm proiectul „*Mărțișorul - vestitorul primăverii*” concurs județean și expoziție cu vânzare în scop caritabil.

Această activitate a început să prindă viață din dorința copiilor de la grupa pregătitoare de a-și etala imaginația și creativitatea și din dorința de a-i ajuta pe cei de lângă noi, după puterile noastre. La o activitate practică din luna ianuarie o fetiță și-a amintit de lucrările făcute cu ocazia zilei de 1 Martie anul trecut și trimise la Grădinița P.N. Mișca la concurs. Și iată, așa am pus pe hârtie acest proiect, după ce am primit aprobarea d-nei inspector profesor Emilia Sorițeu. Am postat concursul pe site-ul www.didactic.ro și așa au aflat grădinițele din județ (chiar și din țară) despre activitatea noastră.

Partenerii implicați în acest proiect au fost:

Inspectoratul Școlar Județean Arad, reprezentant prin doamna inspector de specialitate profesor Emilia Sorițeu; Școala Generală Sinteia-Mare, reprezentantă prin doamna director profesor Carmen Pavel; Primăria comunei Sinteia-Mare, reprezentantă prin domnul primar Valentin Erdoș; Grădinița P.P. Chișineu Criș reprezentantă, prin doamna director

profesor Viorica Gagea. Coordonatorul acestui proiect este doamna profesor Ana Florica Rotar de la Grădinița P.N. Sinteia –Mare. Echipa de organizare a fost formată din doamna profesor Zorioara Ban de la Grădinița P.N. Sinteia-Mare, doamna profesor Florica Liana Țica de la Grădinița P.N. Sinteia-Mare și doamna profesor Florica Chiș de la Grădinița P.P. Chișineu Criș, responsabilă zona Criș.

Scopul acestui proiect a fost cunoașterea, respectarea și păstrarea sărbătorilor tradiționale românești prin stimularea imaginației și creativității preșcolarilor și promovarea lor în activitățile instructiv-educative în grădinița de copii. *Participanții* au fost preșcolarii și cadrele didactice din învățământul preșcolar.

Am organizat acest concurs județean, ca să arătăm că și noi, cei mici, suntem de ajutor societății. Cu această dorință, dar și cu gândul că vor câștiga un premiu, peste 200 de preșcolari îndrumați de doamnele educatoare au confecționat mărțișoare și felicitări, folosind materiale și tehnici diverse și le-au trimis la Sinteia Mare. Multe lucrări au fost realizate din deșeuri textile, paste făinoase, pene, nasturi, scoici, flori și frunze uscate. Concursul nostru a avut ecou în tot județul.

Ne-au onorat cu lucrări 21 de grădinițe, 56 de educatoare care au îndrumat 261 de copii pentru a realiza felicitări și măștișoare. Am primit lucrări și din țară din județele Maramureș, Buzău, Vrancea și Brașov. Au fost jurizate 261 se lucrări. Cele mai reușite creații ale copiilor au fost premiate. S-au acordat premiul I, II, III, mențiune și premii speciale. Toți copiii au primit diplome de participare iar educatoarele diplome de îndrumător. După jurizare s-a organizat o expoziție cu lucrările participanților, expoziție cu vânzare, care a fost deschisă în zilele de 24, 25, 26 februarie 2010.

Fondurile obținute au făcut o mare bucurie copiilor nevoiași din grădinița noastră. Am dorit ca "Iepurașul" să îi găsească și să le lase un pachetel, iar Sărbătoarea Învierii să le lumineze copilăria. O parte din bani au ajuns la o tânără din Chișineu Criș, care se luptă cu o boală nemiloasă de doi ani. Prin gestul nostru am vrut să arătăm că ne pasă de cei în suferință și încercăm să le alinăm durerea fiind aproape de ei.

Acest proiect nu se putea derula în condiții optime fără ajutorul unor sponsori inimoși: Smithfield Ferme cu sediul în Timișoara, Primăria comunei Sinte Mare și Pro Met Riv Sinte Mare care au răspuns inițiativei noastre cu mult entuziasm.

După prezentarea proiectului, invitații, cadrele didactice și părinții copiilor s-au bucurat de un minunat program artistic susținut de preșcolarii grădiniței noastre care au încântat asistența cu cântece, poezii de primăvară și dansuri. Copiii au fost răsplătiți pentru munca lor de sponsorul Smithfield Ferme cu dulciuri. Grădiniței i-au fost oferite șorțulețe pe care le vom folosi la activitățile noastre și care ne vor aminti mereu de această zi.

Mulțumim tuturor celor care au făcut posibilă realizarea acestui proiect.

Profesor, Ana Florica Rotar
Grădinița P.N. Sinte Mare, județul Arad

Programul ECO-ȘCOALA factor dinamizator în schimbarea mentalității legate de mediu

Motto:

„Învățați-i pe copiii voștri ceea ce i-am învățat și noi pe ai noștri: că pământul, cu tot ce are frumos, este mama noastră. Tot ceea ce i se întâmplă pământului va ajunge să li se întâmple și copiilor acestui pământ. Noi știm cel puțin atât: nu pământul aparține omului, ci omul aparține pământului. Omul este firul care țese drama vieții și ceea ce-i face pământului își face lui însuși.”

(Sieux Seattle)

Educația ecologică nu-și va atinge scopul decât dacă este diseminată în comunitate. Educația ecologică trebuie să încurajeze implicarea tuturor factorilor și a membrilor comunității în crearea unui mediu sigur și sănătos pentru toți, să sensibilizeze factorii educaționali, opinia publică cu privire la importanța realizării educației ecologice încă de timpuriu.

De aceea activitățile desfășurate de preșcolari trebuie să depășească granițele grădiniței. În condițiile societății de astăzi a desfășura activități ecologice eficiente nu este posibil decât dacă acestea sunt desfășurate în parteneriat.

În continuare vom exemplifica câteva direcții în care a acționat grădinița noastră prin care am urmărit schimbarea mentalității comunității locale vizavi de problemele de mediu.

1. Eco Școala o mare familie.

Participarea la programul Eco-Școala este de fapt un schimb de idei, de programe și proiecte pe teme ecologice, constituind totodată o punte de legătură între grădinițe și școli din țară și din întreaga lume. Interesul grădiniței noastre față de activitățile legate de promovarea unui comportament ecologic în rândul copiilor, părinților, cetățenilor, este dovedit și de participarea grădiniței noastre și la Programul Național Eco-Grădinița.

În cadrul programului Eco-Școala ne putem promova propriile noastre idei, acțiuni, propriile noastre proiecte, dar și învățăm din experiența altora. Avem acces la informații referitoare la tot ceea ce înseamnă protecția mediului, la modalități de sensibilizare a comunităților locale vizavi de problemele de mediu.

Activitatea în cadrul acestui program se constituie într-o schimbare a propriei atitudini față de mediul înconjurător, față de ceea ce înseamnă cu adevărat un comportament ecologic.

Beneficiile programului pot fi grupate în următoarele categorii:

- Creșterea competențelor profesionale ale cadrelor didactice în domeniul educației ecologice.
- Dezvoltarea în rândul copiilor a capacității de a relaționa cu mediul, de a identifica problemele și de a enunța soluții de intervenție în vederea protejării mediului înconjurător.
- Părinții să-și învețe copiii să acționeze cu respect față de mediu.
- Copiii să-și învețe părinții să iubească și să protejeze natura.
- Legături cu școli și grădinițe din țară și din lume
- Valorificarea deșeurilor reciclabile
- Curățenia și amenajarea spațiului verde din curtea grădiniței

2.Implementarea conceptului de dezvoltare durabilă.

Conceptul de dezvoltare durabilă conform Raportului Comisiei Mondiale asupra Mediului și dezvoltării - Our Common Future - Brundtland, 1987 precizează că: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea ce asigură necesitățile prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile lor nevoi, bazându-se pe utilizarea resurselor regenerabile și neregenerabile pentru satisfacerea nevoilor și aspirațiilor unei generații fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi și aspirații.” Pentru ca dezvoltarea durabilă să devină realitate „este necesară o colaborare cât mai amplă a forțelor implicate, de la cele care trasează liniile politice, deseori în conflict cu practicile necesare unei reale dezvoltări durabile, și până la, aparent, cele mai lipsite de importanță forțe - oamenii de rând.” spune cercetător dr. în ecologie Nicoleta Adriana Geamănă.

De aceea este foarte important să formăm un comportament ecologic adecvat copiilor încă de timpuriu, să sensibilizăm comunitatea locală asupra ceea ce înseamnă dezvoltare durabilă. Pentru aceasta am acționat pe mai multe planuri:

- Formarea comportamentului ecologic cu cele trei laturi ale sale: conștiința ecologică, (cognitivă, volitivă, afectivă), conduita ecologică, dezvoltarea unei motivații corespunzătoare pentru cunoașterea, ocrotirea și conservarea mediului natural
- Dezvoltarea capacității de a identifica problemele de mediu, de a lua decizii, de a pune în practică soluții pentru prevenirea și rezolvarea problemelor identificate
- Pregătirea cetățeanului actual și viitor pentru a influența pozitiv deciziile politice economice și sociale cu privire la mediu.
- Sensibilizarea cetățenilor vizavi de conceptul de dezvoltare durabilă; implementarea ideii de dezvoltare durabilă în viața de zi cu zi
- Conștientizarea generațiilor tinere de a alege soluții de dezvoltare durabilă și respectarea regulilor fără a le fi afectată propria lor viață.

- Sensibilizarea tuturor celor implicați: guvernanți, cei din sectorul particular, cei din sistemul educațional, părinți și copii deopotrivă de a recunoaște faptul că o reală dezvoltare durabilă se realizează doar prin colaborarea tuturor celor care participă la implementarea acestui deziderat

Dintre acțiunile concrete pe care care grădinița noastră le-a desfășurat, și care contribuie la implementarea conceptului de dezvoltare durabilă amintim:

- Colectarea selectivă a deșeurilor. Grădinița noastră are încheiat un parteneriat cu A.S.A., pe baza căruia noi colectăm selectiv deșeurile, fiind un exemplu pentru locuitorii din zonă.
- Desfășurarea unor activități de formare a unor deprinderi de utilizare responsabilă a apei, energiei și conștientizarea necesității economisirii acestor resurse.

3.Acțiuni desfășurate în parteneriat

Parteneriatul înseamnă un câștig pentru ambele părți, o creștere valorică a activităților desfășurate. Grădinița noastră s-a orientat spre încheierea unor parteneriate pe cinci direcții pe care vi le prezentăm în continuare:

- *Parteneriate încheiate cu specialiști în domeniul educației ecologice și participarea la diferite programe ecologice*

Parteneriat încheiat cu *Agenția de Protecție a Mediului Arad*. Exemple de activități: concursuri pe teme ecologice, activități demonstrative de observare și măsurare a poluării apei Mureșului, participarea la activități din cadrul „Săptămânii mobilității”, excursii (Macea - parcul dendrologic, Lunca Mureșului), plantare de pomi - *Luna pădurii, Ziua Pământului-22 aprilie*-expoziție de flori plantate și îngrijite de copii, marș de 5 Iunie - *Ziua Mediului*, etc.

- *Parteneriat încheiat cu Inspectoratul Școlar Județean Arad*

Activitățile desfășurate au urmărit printre altele sensibilizarea factorilor educaționali de decizie asupra importanței educației ecologice la vârste timpurii și includerea ei în diferite forme ale activității din grădiniță precum și sprijin în desfășurarea activităților și derularea programelor.

Acțiunile desfășurate au constat atât în activități demonstrative, cât și în activități de promovare a educației ecologice(simpozioane, cercul pedagogic la toate grupele de vârstă a avut ca temă educația ecologică, susținerea programelor Eco - Grădinița și Eco - Școala, etc.)

- *Parteneriate cu primăria și asociații nonguvernamentale care au ca obiectiv de activitate protejarea mediului*

Prin aceste activități reprezentanții primăriei au fost informați despre activitățile desfășurate de preșcolari, au fost invitați să participe la acestea, opinia publică a fost sensibilizată de importanța acordării unei atenții deosebite problemelor de mediu.

De asemenea un rol aparte îl are și parteneriatul încheiat cu asociația nonguvernamentală „Altitudine” și pe baza căruia copiii au participat direct la activități practice de reamenajare a unui

parc pe malul Mureșului, a unor activități de igienizare a unor zone publice, observând astfel direct influența activității omului(benefică sau nu) asupra mediului.

- *Parteneriate încheiate cu alte grădinițe și școli*

Aceste parteneriate au favorizat schimbul de idei, plăcerea de a lucra în echipă iar pentru copii și plăcerea de a-și face noi prieteni.

- *Parteneriatul cu familia*

Nu în ultimul rând acordăm o atenție deosebită parteneriatului cu familia. Familia este partenerul tradițional al grădiniței, dar în condițiile numeroaselor schimbări care au loc în societate, familia contemporană a suferit schimbări de statusuri și roluri. Părinții sunt cei care trebuie determinați să înțeleagă importanța formării comportamentului ecologic încă de timpuriu.

De aceea am solicitat sprijinul părinților de a participa la toate activitățile desfășurate, de a se implica activ la organizarea și desfășurarea acestora. Și nu mică ne-a fost bucuria că am găsit calea de a ajunge la sufletul lor, de a putea să ne bucurăm împreună la toate activitățile desfășurate.

„Civilizația înseamnă coexistența doar în acord cu natura și nu împotriva ei. Omul poate fi măsura tuturor lucrurilor numai în măsura în care recunoaște în ceea ce-l înconjoară o măsură care-l precede și pe care o respectă.” Ioan Ganea.

Acțiunile omului au impact asupra mediului, a calității vieții pe pământ. Omul este răspunzător de acțiunile de protejare a naturii, dar și de cele de distrugere a acesteia.

Pentru a înțelege impactul acțiunilor sale în evoluția ecosistemelor de pe pământ, este necesar ca omul să fie familiarizat cu modul de funcționare al acestui sistem din care fiecare dintre noi face parte. Este necesar ca, el omul, să fie educat în spiritul respectului față de mediul înconjurător.

Programul Eco-Școala este un factor dinamizator în schimbarea mentalității legate de mediu, un liant între diferitele sectoare ale comunității

Institutor, Rodica Țoldan - director Grădinița P.P.14 Arad

Institutor, Liana Saman - coordonator Eco-Școala, Grădinița P.P.14 Arad

Bibliografie:

1. Cucos, C., *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998;
2. Breben, S., Nițu, A., Tuturugă, M., *Mascota Eco te învață!*, Editura Decesfera, București, 2007;
3. Geamănă, N.A., *Educația ecologică la vârsta preșcolară*, C.N.I.”Coresi” S.A., București, 2008;

4. Geamănă, N. A., *Ecogrădinița-suport de curs*, prezentat la modulul de formare a cadrelor didactice implicate în proiecte de educație ecologică la nivel preprimar și primar, Satu-Mare, 2005

Dăruind vei dobândi

La finele anului trecut 2009, Colegiul Național „Elena Ghiba-Birta” prin profesorii Szomoru Elena și Surcel Răzvan alături de un grup de elevi, a fost implicat într-un proiect internațional inițiat de Ungaria. Proiectul se numește „Porți Verzi” și vizează promovarea valorilor tradiționale autohtone printr-o scenetă de Crăciun care are ca subiect Nașterea Domnului. Pe lângă aceasta, proiectul are și un caracter filantropic ceea ce îl diferențiază de celelalte proiecte culturale. Banii strânși din colecte sunt depuși într-un cont internațional de școlarizare a copiilor africani fără posibilități materiale.

Așadar, domnul profesor împreună cu elevii săi a prezentat sceneta de Crăciun pe care împreună au pregătit-o, în cinci locații: Școala Generală „Ștefan Cicio-Pop”, azilul de bătrâni, Casa „Ghiocel”, Biserica Ortodoxă Gai și la serbarea de Crăciun care este organizată în fiecare an de către Colegiul Național „Elena Ghiba-Birta”. Pe lângă numărul lor artistic, elevii echipei „Sigma” au împărțit cadouri copiilor spectatori, sporind astfel bucuria prezenței lor printre ei, dar nu au fost uitați nici bătrânii de la azil.

La finalul proiectului s-a întocmit un portofoliu care a ilustrat și fotografic întreaga lor activitate, portofoliu ce a fost trimis în Ungaria pentru a fi evaluat de către comisia organizatoare. Punctajul obținut de echipa „Sigma” condusă de domnul profesor Surcel a clasat-o pe locul I în județul Arad, locul II pe țară și locul IV la nivel internațional dintr-un efectiv de 23 de școli participante din țări central-europene.

Pentru succesul obținut, țara organizatoare oferă o tabără în Croația echipei „Sigma” ce a fost pregătită de domnul profesor Surcel Răzvan fiind însoțiți și de doamna profesoară Szomoru Elena, coordonatoarea proiectului în sine.

Pe lângă aceste rezultate foarte bune, trebuie menționate și trăirile sufletești pe care le-a adus implicarea într-un asemenea proiect. În primul rând a fost responsabilizarea elevilor în actul artistic, conturarea unei relații de prietenie care în cadrul programului școlar cu greu s-ar fi încheat, conștientizarea bucuriei de a da, de a fi alături de cineva pe care nu l-ai cunoscut până atunci.

Cu siguranță, ecourile și amintirile implicării în acest proiect se vor regăsi multă vreme în memoria elevilor participanți, iar câștigul emoțional pe care l-au dobândit nu poate fi egalat cu nimic.

Profesor, Surcel Răzvan
Colegiul Național „Elena Ghiba Birta” Arad

ALTERNATIVE EDUCAȚIONALE

Alternative educaționale

Fiecare dintre noi a asistat în secolul XXI, mai mult ca oricând la o ”punere sub lupă” a sistemului educațional, determinat atât de noile schimbări ale societății cât și de impregnarea valorilor aduse din vest în ceea ce privește sistemul educațional. Această tendință s-a concretizat în România prin introducerea alternativelor educaționale, cele mai multe având la bază inițiative private.

Alternativele educaționale sunt variante de organizare școlară care propun modificări ale anumitor aspecte legate de formele oficiale de organizare a activității instructiv-educative. Există o altă modalitate de abordare a procesului educațional, anume aceea a pedagogiei de reformă care are atenția centrată pe copil, pe progresele sale. Tot pedagogia de reformă introduce ideea învățării prin acțiune, învățarea autonomă și individualizarea programului educațional.

Pedagogia de reformă internațională ne oferă mai multe alternative educaționale, alternative abordate și în învățământul românesc: **Pedagogia Waldorf (1990)**, **Pedagogia Montessori (1993)**, **Pedagogia Freinet (1995)**, **Alternativa Step by Step (1996)**, **Planul Jena (1996)**.

Școala Waldorf a fost prima școală care a propus o alternativă sistemului educațional clasic. Pedagogia Waldorf urmărește să dezvolte personalitatea copilului în ansamblul ei și să își orienteze oferta de predare în funcție de particularitățile diferitelor trepte de vârstă și de cerințele acestor trepte. Ea nu este orientată spre oferirea unei anumite pregătiri profesionale înguste sau a unei specializări. Pedagogia Waldorf vizează transformarea ființei omenești, dezvoltarea armonioasă, stabilirea unei relații sănătoase între individ și lumea înconjurătoare și integrarea sa în realitatea socială.

În curriculumul-ul Waldorf un loc important îl ocupă artele, lucrul manual, artizanatul care oferă elevilor un contact cu diverse materii și nenumărate activități de bază ale omului. Lor li se adaugă limbajul, istoria, geografia, limbile străine, matematica, științele, desenul, religia etc. Elevii sunt considerați individualități și acceptați fără nici o prejudecată socială, religioasă, de sex, de rasă sau de orice alt fel.

Clasa reprezintă unitatea funcțională, în care sunt reuniți elevi de aceeași vârstă. Componenta unei clase nu se modifică în timp. Esența este considerată relația elev-profesor. Profesorul ține legătura cu părinții elevilor, astfel încât activitatea sa pedagogică are o caracteristică mai personală. Timp de 8 ani profesorul predă mai multe discipline și transmite trăiri pentru a descoperi vocațiile și

slăbiciunile elevilor „scopul său nu este o materie, nici toate materiile, ci clasa”. Începând cu clasa IX –a, toate materiile urmează să fie predate de profesori specialiști. Profesorul predă materia cu cuvinte proprii, fără a recurge la manuale, iar elevii își confecționează propriile cărți, adică niște caiete bine alcătuite și ilustrate, care conțin esențialul lecției predate, redat pe baza memoriei, astfel fiecare caiet are amprenta personalității autorului.

Evaluarea în școlile Waldorf nu se bazează pe probe, teste sau examene, ci are în vedere toți factorii ce permit să fie evaluată personalitatea elevului: scrisul, dedicația, forma, fantezia, logica și flexibilitatea gândirii, stilul, ortografia, desigur, cunoștințele reale. Se va lua în considerare efortul real pe care elevul l-a făcut pentru a atinge un anumit rezultat, comportamentul său, spiritul social. La cererea autorităților din învățământ, școala face o evaluare cantitativă, pe care o menține secretă și o oferă elevului sau părinților numai în momentul în care se încheie studiile.

Se pot însă distinge și câteva limite ale acestui program, datorate neacceptării mijloacelor tehnice moderne (TV., calculatorul), fapt care frânează progresul.

Pedagogia Montessori are drept principiu de bază educația necesară, adecvată și continuă-tendențe ale reformelor actuale din educație care confirmă ideile Mariei Montessori și le fac aplicabile în practică. Ca atare prin pedagogia Montessori se urmăresc promovarea drepturilor copilului, extinderea și intensificarea educației timpurii și educarea părinților, formarea deprinderilor de activitate intelectuală intensă și continuă, de adaptabilitate și de asumare a schimbărilor; creșterea rolului mediului educativ în ansamblul educației, în familie și în comunitate; educația cosmică și cea ecologică care pregătesc generațiile următoare pentru extinderea relațiilor cu universul fizic și pentru asumarea unor responsabilități de care poate să depindă chiar viața umanității; educația pentru libertate, pace, pentru schimbări pozitive asumate responsabil.

Într-o clasă Montessori copiii sunt pur și simplu absorbiți și foarte preocupați de propria activitate. Aproape toate lecțiile sunt individuale, deci fiecare copil are de obicei un plan diferit de activități pe care educatorul îl gândește și îl pune în practică în funcție de interesul și nivelul la care se află copilul. Toate materialele din clasă sunt ușor accesibile și la dispoziția copiilor, așezate pe rafturi joase. Copilul este liber să aleagă dintre materialele care i s-au prezentat anterior și după ce termină de lucrat cu ele, știe că trebuie să le așeze pe raft în același loc și în aceleași condiții, gata pentru următorul copil interesat de aceeași activitate. Posibilitatea de a alege este un privilegiu pe care, din păcate, copilul din școala tradițională nu îl are. În clasele Montessori copilul se poate mișca liber dintr-o parte a clasei în alta, ascultând de propriul lui impuls interior. Cu timpul, exercițiul alegerii devine obișnuință, adică se dezvoltă capacitatea copilului de a lua decizii cu privire la propria persoană. Mișcarea copiilor, obișnuiți să ia decizii pentru ei înșiși, devine o

mișcare inteligentă, cu scop și dictată de voință, ba mai mult această mișcare merge împreună cu învățarea și cunoașterea, fără ea acestea fiind nenaturale la vârsta copilăriei.

Pedagogia Freinet se bazează pe o serie de principii, clar stabilite: școala centrată pe copil, munca școlară motivată, activitate personalizată, expresie liberă și comunicare, cooperare, învățare prin tatonare experimentală, globalitate a acțiunii educative.

Tehnicile folosite în cadrul pedagogiei Freinet sunt: jurnalul școlar, corespondența școlară, ancheta documentară, exprimarea plastică, exprimarea corporală, creația manuală, exprimarea dramatică, textul liber și ieșirea școlară. Instrumentele pedagogiei Freinet sunt: fișiere autocorective, fișiere documentare, planul de muncă individual, brevetul, autoevaluarea, evaluarea. Formele de organizare a colectivului de elevi sunt: clasa cooperativă, munca în echipă, trăiește-ți proiectul.

Tipologia educației promovate de Freinet este învățarea centrată pe rezolvarea unor probleme de către grupurile de copii aflate sub îndrumarea cadrelor didactice. Munca în grupuri mici este considerată drept mijlocul fundamental de educație. Formarea grupurilor se face la alegerea copiilor și durează 3-4 săptămâni. Neintervenția educatorului îi va permite copilului să conștientizeze pentru prima dată valoarea sa ca membru al unui grup ca și valoarea celor cu care colaborează

Programul Step by Step este destinat copiilor de la naștere și până la vârsta de 13 ani, precum și familiilor acestora. Programul Step by Step creează temelia atitudinilor, cunoștințelor și deprinderilor de care copiii vor avea nevoie în rapida schimbare a timpurilor viitoare.

Programul promovează educația centrată pe copil, predarea orientată după nevoile și interesele copilului, învățarea organizată în centre de activitate, implicarea familiei și comunității în educația copiilor, respectarea și aprecierea diversității umane, susținerea incluziunii grupurilor defavorizate. Alternativa educațională Step by Step are misiunea de a dezvolta în fiecare copil capacitatea de a fi creativ, de a-și forma o gândire critică, a face opțiuni și a avea inițiativă, a defini și a rezolva o problemă, a comunica ușor cu semenii, a-i înțelege și a negocia.

La școlile Step by Step fiecare clasă are câte două învățătoare. La începutul unei zile în clasa Step by Step are loc întâlnirea de dimineață. Această întâlnire nu este o oră de curs, iar durata ei este variabilă și poate ține chiar de la 8:00 până 9:00. Este un prilej pentru copii să se salute, să comunice, dar și să afle tema și activitățile zilei. Aceste activități nu sunt condiționate de timp. Aceasta este una din caracteristicile alternativei educaționale Step by Step, care se adresează numai copiilor din învățământul preșcolar și primar. Elevii își desfășoară activitatea de învățare după modelul școlii depline, între orele 8-16, pe centre de activitate: citire, scriere, matematică, științe, arte, construcții, alte imagini. Elevii au responsabilități diferite: există copii care răspund de prezență, de aranjarea materialelor în centre, de îngrijirea florilor etc.

Planul Jena se bazează pe următoarele principii pedagogice: gruparea-majoritatea timpului este petrecut de copii în grupuri eterogene de vârstă, după modelul familial; activitățile de bază sunt cele care definesc ființa umană—conversația, jocul, lucrul, serbarea (serbările marchează începutul și sfârșitul de săptămână, aniversările, sosirea sau plecarea unui copil din școală sau grupul de bază, sărbători religioase sau naționale, alte evenimente importante din viața individuală, a școlii sau a comunității); sala de clasă, grupa și toate celelalte spații sunt spații educaționale; participarea la management, dezvoltarea simțului pentru ordine și a responsabilității pentru spațiul comun; participarea copiilor în organizarea experiențelor educaționale și a activității, în amenajarea spațiului, managementul clasei, stabilirea regulilor etc. Alternativa Jena este în faza de studiu privind continuarea implementării în sistem.

Fiecare dintre aceste tipuri educaționale ar merita atenția noastră, dar societatea românească este doar la stadiul în care se obișnuiește cu astfel de concepte, iar până la asimilarea lor deplină este nevoie de timp.

Educatoare, Feher Cornelia
„Grădinița Veseliei” Curtici, județul Arad

Bibliografie:

1. Aldo Pettini, „*Freinet și tehnicile sale*” Editura CEDC, București, 1992
2. Montessori Maria, „*Descoperirea copilului*” Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.
3. Rădulescu Mihaela, „*Pedagogia Freinet. Un demers Inovator*” Editura Polirom, Iași, 1999

România – folclor și tradiții. O abordare în cadrul pedagogiei Montessori

Argument

Pedagogia Montessori – alternativă educațională ideală

Activitățile cu aplicabilitate practică, centrarea procesului instructiv – educativ pe copil și nu pe modelul educatorului care transmite informații (cum se întâmplă, de regulă, în învățământul tradițional), respectarea ritmului individual de învățare, libertatea de alegere de către copil a activității de învățare, grupele mixte de vârstă în cadrul cărora copiii, simțindu-se ca într-o familie, învață să se accepte reciproc, să se respecte, să se ajute, rolul de observator umil al educatorului, care înțelege că „fiecare copil are în sine un educator lăuntric” (Maria Montessori) – toate acestea sunt doar câteva *trăsături* esențiale ale pedagogiei Montessori, care presupun o dezvoltare

armonioasă a copilului. Dar reprezintă și o eternă provocare pentru educatori de a-și descoperi și dezvolta abilități pedagogice esențiale în munca cu cei mici, abilități care comută accentul de pe *obligație* pe *responsabilitatea conștientizată* (Vasile Marcu) a rolului de observator al procesului propriu de învățare și de dezvoltare a copilului.

Principiile educației Montessori vizează nu doar o metodologie specializată, ci și punctarea unor aspecte esențiale în dezvoltarea copilului: conștientizarea importanței mediului, dar și a laturii cosmice a ființei umane, raportul între realitate și rolul imaginației, ceea ce duce la încurajarea și la dezvoltarea creativității, dar și educația pentru pace, copiii însușindu-și valori și atitudini precum respectul, solidaritatea, toleranța. *Materialele* specializate Montessori vizează învățarea de tip senzorial, facilitând drumul dinspre concret spre abstract, dar stimulând și creativitatea copiilor.

Respectând toate aceste deziderate, activitatea gândită în cadrul unui proiect județean, „Să ne cunoaștem rădăcinile”, proiect derulat de Colegiul Național „Moise Nicoară” în parteneriat cu Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” și cu Liceul Pedagogic și în colaborare cu mai multe instituții de învățământ arădene, a apelat la sprijinul studenților de la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, colaboratori ai grădiniței, deci familiarizați cu filosofia ei: Cristian Precup-Stiegelbauer - Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative, specializarea Comunicare și relații publice, Mark Stan - Științe juridice, Roberta Pop - Limbi moderne aplicate, Facultatea de Științe Umaniste Politice și Administrative. Activitățile propuse au fost simultane, căci, în afara unui moment de punere în context, în cadrul căruia copiilor li s-au proiectat filme ce conțineau prezentarea unor tradiții românești (șezătoarea, gătitul mămăligii, olăritul), proiectare ce a avut scopul de a le capta copiilor atenția și de a-i sensibiliza asupra temei abordate și care a fost însoțită de o mică discuție, copiii au fost puși în situația de a alege după bunul plac participarea la activitățile propuse, în ordine și în ritmul propriu.

Astfel, în funcție de preferințe și de starea de moment, copiii au trecut rând pe rând, pe la câte o măsuță cu materiale, la care erau observați și coordonați în activitățile lor practice de educator sau de asistenții acestuia. Precizăm că primele trei tipuri de activități s-au realizat în grupuri mici, în funcție de preferințele copiilor, iar ultimele două au luat în considerare întreg grupul de copii, pentru a continua coerent activitățile care au vizat mai mult învățarea prin descoperire cu cele care au continuat expozitiv, însă aplicativ, demersul didactic propus.

I. Activități la alegere

Masa 1

Studiu și experimente. Geografie, botanică, fizică și gastronomie

Cu ajutorul planșelor *Montessori*, de tip puzzle, care înfățișează continentul Europa și țările acesteia bidimensional, copiii au încercat să identifice România, să o compare ca mărime cu celelalte țări europene, iar ca formă cu o imagine concretă

(pește, buchet de flori), iar cu ajutorul formei detașabile,

să o găsească și pe harta de pe perete. De asemenea,

pentru că forma detașabilă a României e de culoare galbenă, s-au făcut asocieri

cu diverse elemente specific românești, cum ar fi făina de mălai, din care se gătește

cunoscuta *mămăligă*, mălai pe care copiii l-au cântărit,

învățând despre corpuri, masa lor, cantități, greutate etc. De asemenea, au avut la dispoziție materiale Montessori sub forma unor casete ce prezintă evoluția boabei de porumb la știulete. Apoi, cei care au dorit au gătit în bucătăria grădiniței tradiționala *mămăligă*, observând procesul de fierbere a apei, dar și cel de coagulare al preparatului culinar.

Masa 2

Activități practice. Artizanat și cusătură tradițională

Copiii au luat contact și cu activitatea de artizanat. Au observat câteva prosoape tradiționale, cusute cu motive folclorice pe etamină. Au remarcat prezența tricolorului și au vorbit despre cromatica folosită și, la rândul lor, au cusut tradiționalele X-uri, având la dispoziție ac și ațe multicolore. Și-au dezvoltat astfel abilitățile motrice, dar și îndemânarea și precizia. De asemenea, și-au reactualizat cunoștințele referitoare la noțiuni de artă plastică (culoare, formă).

Masa 3

Activități practice de modelare și olărit

În cadrul acestei activități, copiii au realizat oale de lut prin modelare cu o pastă specială (obținută din făină, sare și apă), dar și prin prelucrarea lutului cu ajutorul roatei, pe care apoi le-au pictat după bunul lor plac, valorificându-și și perfecționându-și îndemânarea și creativitatea. Fie înainte, fie după ce le-au pictat, au studiat și câteva oale de lut autentice, care aveau pictate diverse motive folclorice, observându-le astfel și inventariindu-le: flori, X-uri, linii ondulate sau drepte. De asemenea, cromatica

predominantă a acestora a fost observată și discutată.

II. Activități expositive

Masa 4

Studiul portului popular și activități kinestezice

În cadrul acestei activități, copiilor li s-a prezentat portul tradițional românesc, cu elementele componente ale acestuia, folosindu-se păpuși tip machete, dar, pentru autenticitate, copiii au îmbrăcat apoi costumul popular. Îmbrăcându-l, observându-se unii pe alții și admirându-se în oglindă, i-au numit părțile componente (ie, poale, șorț, nădragi). Apoi, învățând pașii specifici jocului popular, au jucat în horă pe muzică folclorică ardelenască.

Acordându-i-se importanța cuvenită, inteligența kinestezică a fost valorificată în această secvență de învățare, prin

încurajarea abilităților de exprimare cu ajutorul corpului, a capacităților de coordonare între părțile corpului, respectând ritmul muzical.

Masa 5

Activități practice de așezare a mesei și de deprinderi de maniere în cadrul luării mesei

În cadrul acestei activități, copiii au fost învățați cum să așeze masa tradițional. Au așezat fața de masă cu motive folclorice, farfuriile decorate cu flori, tacâmurile, șervetul. Au înțeles că țăranul român, înainte de a lua masa, se roagă, mulțumind lui Dumnezeu pentru bucate, mai apoi mănâncă tradițional, moment care a vizat conștientizarea laturii cosmice a ființei umane, legătura sa spirituală cu entitatea superioară creatoare. Sensibilizarea prin poveste, prin rugăciune, prin gest (împreunarea mâinilor) a marcat și atitudinea specifică țăranului român, de recunoștință și mulțumire sufletească, acest moment având drept scop transmiterea de valori și atitudini, cum ar fi: modestia, capacitatea de a fi recunoscători.

Copiii au fost apoi serviți cu mămăliguța gătită de ei și cu sarmale, aflând că și acestea reprezintă un fel de mâncare cu specific românesc. Totodată, li s-au reactualizat și întărit cunoștințele lor referitoare la regulile bunelor maniere atunci când sunt la masă. S-au observat unii pe alții, s-au apreciat admirativ.

Concluzii

În cadrul acestei secvențe de final, s-a realizat și un moment de feed-back, copiii au fost întrebați ce au învățat și ce le-a plăcut în timpul acestor activități. A fost interesant ca mai apoi

educatorii și asistenții să compare observațiile copiilor cu propriile lor observații și să remarce

predilecția fiecărui copil pentru anumite activități, bucuria descoperirii unor lucruri noi, dar și sentimentul tuturor (atât al copiilor, cât și al adulților) că asemenea activități, cu o paletă largă de domenii de aplicativitate pluri-, inter- și transdisciplinară nu fac decât să îi ajute pe copii să înțeleagă că disciplinele nu sunt separate, ci integrate cunoașterii. De asemenea, valorificarea inteligențelor multiple (inteligența logico – matematică,

cea lingvistică, kinestezică, artistică etc) ale copiilor este o manieră eficientă de a le observa talentul și inteligența dominantă pentru a le putea valorifica și îndruma în direcția oportună creșterii lor individuale.

Conferențiar Universitar Doctor Vanda Stan,

C. N. „Moise Nicoară” și UVVG Arad,
director Grădinița „Vanda Montessori” Arad

Profesor Camelia Circa – Chirilă,
Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad

Aplicarea tehnicii pedagogiei Freinet:

textul liber

Chiar dacă nu își desfășoară activitatea la o *clasă Freinet*, învățătorul poate folosi această tehnică în activitatea didactică. Ba mai mult, ea poate fi folosită încă din grădiniță. Chiar dacă preșcolarii nu sunt capabili să scrie sau să citească, ei pot să își exprime ideile/sentimentele sub forma unor desene, iar educatoarea va nota pe desen fraza corespunzătoare. Astfel, ceilalți copii află informații noi despre colegi, despre preocupările și sentimentele lor. Pornind de la astfel de desene, după ce copiii aleg unul mai interesant, se poate trece la formularea unei povestiri, cu contribuția tuturor preșcolarilor. Rolul educatoarei va fi acela de a nota povestirea și de a o corecta pentru a ajunge la varianta finală. Aceasta va fi inserată pe coala cu desenul-sursă de inspirație și i se va

stabili un titlu. Pentru a da valoare acestor creații ale preșcolarilor, se poate organiza o expoziție cu aceste „povești desenate” pe care să o viziteze împreună cu părinții și alte persoane sau chiar să fie publicate într-o revistă destinată copiilor sau educatoarelor. În acest mod copiii pot fi motivați să împărtășească sentimentele, să creeze lucrări cât mai originale pentru a îi captiva pe cei din jur.

Când ajung în clasa I, copiii pot continua să „producă” texte libere care să prindă contur cu ajutorul învățătoarei și colegilor. Elevii pot scrie aceste texte când au ceva real de împărtășit sau ceva imaginar. Textele pot fi scrise atât acasă (dacă elevul nu știe scrie poate desena și apoi cere ajutorul unui adult căruia să îi dicteze textul), cât și în clasă. Dacă există elevi care la un moment dat nu doresc să creeze texte vor avea alternativa rezolvării unor fișe puse la dispoziție. Dacă refuzul lor se permanentizează, învățătorul va găsi, cu tact, modalități de a influența direct sau indirect elevul pentru ca acesta să capete încredere în el că este capabil să creeze și să redacteze un text.

Elevul poate cere ajutor în ceea ce privește ortografierea cuvintelor și punctuația (ținând cont că, mai ales în primele clase primare, elevii au puține cunoștințe legate de folosirea semnelor de punctuație – în special virgula, linia de dialog și două puncte – și în privința scrierii cu liniuță de unire). Învățătorul nu va adresa reproșuri elevilor pentru ignoranța lor sau pentru că nu stăpânesc regulile de scriere, ci va descuraja doar textele care se repetă și cele nepermise de morală (cu caracter instigator). În acest moment elevii se deprind cu respectarea unor reguli de scriere, de punctuație, de așezare în pagină, demersul didactic fiind personalizat.

În etapa următoare textele vor fi citite în fața clasei. Pentru această etapă, fiecare elev va avea interesul în a se pregăti suplimentar, din dorința de a captiva auditoriul și de a obține mai multe voturi pentru textul său. Se realizează în mod „natural” un deziderat impus de programa școlară acela de „citire expresivă”, elevul exersând-o din proprie inițiativă, având o motivație clară. Am asistat în acest moment la o adevărată „interpretare” din partea multor elevi. Alții însă s-au poticnit, fie din cauza scrisului necitit, fie din lipsa repetițiilor, dar aceasta le-a fost o lecție căci au învățat pe viitor să rescrie mai îngrijit și să repete dacă vor să-și atragă voturile colegilor.

Alegerea textului ce va fi preluat de toți se face prin votare, pentru a obține adeziunea cât mai multor elevi. Chiar dacă la început elevii au avut tendința să își voteze prietenii, și nu textul cel mai bun, pe măsura repetării „procesului democratic”, alegerile elevilor au fost tot mai obiective, interesul tuturor fiind acela de a studia texte cât mai captivante.

Tuturor elevilor li s-a părut uluitoare ideea de a concura cu autorii manualelor și a scrie un text pe care „să îl folosim ca și când ar fi din manual” și, mai ales vederea numelui alături de titlu în caietele colegilor, i-a motivat, făcându-i să se simtă importanți.

În momentul următor textul este folosit pentru ca elevii să atingă un nivel superior de expresivitate. După ce este transcris pe tablă așa cum a fost el conceput și redactat de autor, e discutat – frază cu frază – de întreaga clasă. Sunt corectate greșelile de ortografie, de punctuație și

dezacordurile gramaticale, conținutul e conturat mai bine și este îmbogățit. Pot exista texte al căror conținut să fie îmbunătățit, așa cum pot exista texte a căror scriere să fie doar corectată. Iată cum arată textul elevei M. R., scris la începutul clasei a doua înainte și după corectare.

Înainte de corectare:

*Pisica mea are doi pui. Tomiță e negru.
Miți e albă cu negru. Pui sunt tare jucăuși.
Toată zioa se joacă. Mama lor e cu ochi pe ei.
Nui place să îi știe departe.*

*Ieri tomiță a dispărut. Pisica la tot lungă se joacă prin curte. Mama lor stă cu ochii căutat. Întrun târziu a apărut. A dormit în pe ei. Nu-i place să îi știe departe de casă.
grădină.*

După corectare:

*Pisica mea are doi pui mici și drăgălași.
Tomiță e un pisoi negru, iar Miți este o pisicuță
cu blănița albă cu pete negre.
Puii sunt foarte jucăuși. Cât e ziua de
lungă se joacă prin curte. Mama lor stă cu ochii
pe ei. Nu-i place să îi știe departe de casă.
Ieri Tomiță a dispărut din ogradă.
Îngrijorată, pisica l-a tot căutat, mieunând. Într-
un târziu a apărut somnoros. După atâta joacă
adormise în grădină.*

Textul a oferit ocazia învățării scrierii corecte a ortogramei „într-un” (prevăzută și de programa școlară), a folosirii corecte a pronumelui „ei” și a verbului „iei”...

După corectarea și îmbunătățirea unui text literar se pot face și alte tipuri de exerciții: lecturarea textului și rezolvarea unor exerciții de vocabular; reluarea problemelor de scriere întâmpinate (*într-un, ei/iei*), explicarea lor și aprofundarea prin intermediul fișelor autocorective; dictarea cooperativă a textului (în care copiii pot coopera și pot cere explicații învățătorului asupra dificultăților) care, spre deosebire de dictarea de control, prezintă avantajul că elevii învață să scrie corect din start – întrebând și edificându-se – în loc să perpetueze de cele mai multe ori o scriere greșită, neluând în seamă corectările ulterioare făcute de cadrul didactic pe dictare; dictarea de control a textului;

Pentru a atinge o finalizare, textul liber va fi însoțit de ilustrații (poveștile captivante atrag cititorii și prin calitatea ilustrațiilor, așa cum au observat copiii când au deschis o carte de povești și au răsfoit-o pentru că era „colorată” sau au abandonat-o pentru că nu avea imagini). La acest moment, atât autorul cât și ceilalți elevi participă, chiar concurând. Ilustrațiile cele mai reușite vor fi alese de toți. În acest moment, *textul literar* este finalizat și poate apărea în revista clasei sau poate fi expus în clasă.

Textele libere pot fi doar niște puncte de plecare spre abordarea de către elevi a cunoștințelor din diferite domenii: geografie (textele unor copii despre vacanțele petrecute în stațiuni din țară sau pe alte meleaguri – spre exemplu vacanțele petrecute în România, Italia, Grecia, Spania sau Anglia – au stârnit curiozitatea celorlalți să descopere pe hartă acele locații), istorie (povestirea unui copil

despre excursia pe care o va face în Egipt i-a determinat pe colegii săi să afle mai multe informații despre Egiptul antic), științe ale naturii (unele texte supuneau atenției diferite teme din domeniul științelor și au condus la demararea unor anchete documentare), matematică (unele texte au fost punct de plecare pentru compunerea și rezolvarea de probleme). Le-am solicitat elevilor să aducă și material ilustrativ pentru textele lor (fotografii, pliante, hărți, ...) tocmai pentru a satisface curiozitatea colegilor și a le folosi ca „trambulină” spre alte domenii ale cunoașterii.

Folosirea acestei tehnici este posibilă și chiar necesară în condițiile învățământului românesc și aceasta din mai multe motive:

1. Îi permite învățătorului să ia contact direct cu starea interioară a copilului, acesta dezvăluind adesea în textul liber sentimentele, interesele de moment, stările de tensiune și frustrare.
2. Elevii învață /exersează cu mai multă plăcere când știu că au dreptul să își folosească propriile texte, concurând astfel manualul.
3. Fiind elaborate de elevi, textele sunt „de actualitate”, fiind în concordanță cu interesele și nivelul lor de cunoaștere și căpătând un plus de atractivitate față de unele texte din manual.
4. Fiind rodul unei munci de echipă (întreaga clasă) au mai multe șanse să fie îndrăgite de elevi și să îi captiveze pe cei mai mulți.

Profesor pentru învățământ primar și preșcolar, Alina-Oltea Ardelean

Grupul Școlar „Atanasie Marienescu” - Lipova

Bibliografie:

Rădulescu, M., *Pedagogia Freinet. Un demers inovator*, Editura Polirom, Iași, 1999

Fișierul autocorectiv, instrument al pedagogiei Freinet

Spiritul pedagogic introdus de Freinet la începutul secolului al XX-lea a fost unul novator pentru perioada sa. Viziunea pedagogică a transpus-o în practică prin intermediul a 20 de procedee didactice numite „tehnici Freinet”, ce pot fi aplicate integral/parțial, dar sunt și pasibile adaptării. Din ansamblul tehnicilor, de remarcat sunt: textul liber, jurnalul școlar, corespondența școlară, ancheta documentară, activitățile creatoare, iar în categoria instrumentelor pedagogice amintesc: fișierele autocorective, fișierele documentare, planul de muncă individual. Fiecare dintre ele poate fi aplicată cu succes în cadrul învățământului modern, contemporan, ele răspunzând cerințelor actuale.

Dintre ele voi prezenta în continuare folosirea fișierului autocorectiv în practica pedagogică curentă deoarece am constatat că folosirea sa aduce numeroase beneficii:

- permite individualizare și personalizare;
- implică activ elevul în propria formare;
- formează capacități autoevaluative, oferind elevului informații despre evoluția învățării și structurând încrederea în sine;
- respectă ritmurile individuale de muncă;
- oferă copilului libertate de alegere;
- asigură posibilitatea atingerii performanței așteptate;
- contribuie la cristalizarea autonomiei;
- permite fixarea și consolidarea capacităților, deprinderilor, cunoștințelor;
- favorizează aprofundarea unei noțiuni, dar și remedierea unor lacune;
- îl educă pe elev în spiritul responsabilității;
- permite educatorului să își canalizeze activitatea în ajutorarea elevului / elevilor aflați în dificultate;

Ce presupune fișierul autocorectiv? În primul rând stabilirea obiectivului de atins prin utilizarea sa. Urmează elaborarea *fișelor-întrebare* ce conțin sarcinile de rezolvat pentru atingerea obiectivului, grupate pe categorii de dificultate (mai multe variante/categorie). Pentru fiecare fișă-întrebare se va realiza *fișa-răspuns* aferentă, care va conține rezolvarea și soluția sarcinii fișei-întrebare, la care elevul va apela la finalizarea activității individuale pentru autocorectare și autoevaluare. Fișierul autocorectiv va mai cuprinde și *fișe-test* întocmite și păstrate de dascăl, folosite pentru controlul achizițiilor elevului pe măsură ce avansează în parcurgerea sarcinilor, precum și *fișe-supliment* la care să apeleze elevul în cazul constatării unor lacune/ neclarități.

Elevii vor fi obișnuiți cu utilizarea fișierului. În primă fază pot fi folosite doar fișe cu grad mic de dificultate, cu sarcini scurte. Elevul va primi o fișă numerotată, o rezolvă, notându-și codul fișei, apoi se va autocorecta apelând la fișa-răspuns echivalentă. În timpul acordat activității, fiecare elev va lucra în ritm propriu cât mai multe fișe. Va consemna într-un plan individual sub forma unui tabel evoluția proprie, marcând numărul fișelor-problemă parcurse. Când consideră că a atins nivelul așteptat, va solicita spre rezolvare fișele-test. Pe baza evoluției constatate își poate propune obiective de atins în viitor, își poate impune propriile standarde, expectanțe. Important e ca educatorul să dea dovadă de tact în întocmirea fișelor: acestea nu vor fi nici prea lungi, nici exagerat de dificile ca interesul și motivația elevului să scadă, iar încrederea în sine să fie spulberată.

În ceea ce privește aplicabilitatea fișierului autocorectiv, am constatat că se pretează la orice clasă a ciclului primar și la majoritatea disciplinelor. Programa școlară conține o serie de obiective ce pot fi atinse apelând la munca cu fișierul autocorectiv. Prezint în continuare câteva exemple de

posibile sarcini pentru fișe autocorective, specificând că de ingeniozitatea și disponibilitatea educatorului depinde îmbunătățirea și diversificarea acestora.

Fișele autocorective pot fi folosite de la debutul ciclului primar. Aplicarea acestui procedeu încă din **clasa I** îi va obișnui pe elevi să emită propriile judecăți evaluative concomitent cu aprecierile și întăririle exterioare și să câștige astfel siguranță și independență în acțiune. Prin acest procedeu se va urmări exersarea, fixarea, întărirea achizițiilor elevilor. Aceștia vor fi inițiați în utilizarea fișierului autocorectiv prin fișe scurte, cu sarcini de genul următoarelor:

Limba și literatura română:

- stabilirea numărului de silabe ale unui cuvânt (fișa conține ilustrații și reprezentarea grafică a cuvântului și silabelor sale, elevii tăind ilustrația nepotrivită ori însemnând-o pe cea corectă);
- despărțirea în silabe a unor cuvinte (reprezentând simbolic sub fiecare ilustrație silabele);
- identificarea prezenței unui sunet în cuvânt și marcarea poziției sale;
- citirea și asocierea cuvântului scris cu imaginea potrivită / asocierea dintre imagine și unul dintre multiplele cuvinte asemănătoare date;
- completarea de cuvinte cu silabele, literele, grupurile de litere lipsă;
- verificarea înțelegerii mesajului citit poate fi realizată prin fișa care solicită citirea unei propoziții și extragerea din ea a unei informații (de exemplu: fișa conține fotografii ale unor ființe având ceva distinctiv și propoziții aferente despre unele din aceste persoane. Elevul va asocia propoziția citită cu imaginea corespunzătoare, scriind sub aceasta numele persoanei, dedus din înțelegerea propozițiilor citite); aprecierea valorii de adevăr a unor propoziții citite;
- ordonarea logică a cuvintelor într-o propoziție (începând cu propoziții scurte de 3-4 cuvinte);
- scrierea după autodictare, în sensul că fișa conține ilustrații și elevul scrie sub imagine cuvântul;

Matematică:

- exerciții de numărare a unor obiecte și de stabilire a cardinalului mulțimii;
- exerciții de completare cu elemente a unor mulțimi, conform cardinalului dat;
- realizarea de corespondențe între elementele a două mulțimi și emiterea de concluzii: „mai multe elemente” (↗), „mai puține elemente” (↘), „tot atâtea elemente” (→);

- exerciții de compunere și de descompunere a unor numere cu sprijin sau nu în obiecte / utilizând sau nu mulțimi desenate; rezolvare de probleme inițial ilustrate;
- completare de șiruri numerice, crescător și descrescător, din 1 în 1 și din 2 în 2;
- compararea și ordonarea crescătoare și descrescătoare a unor numere;

Cunoașterea mediului:

- selectarea dintr-o serie de imagini a celor care corespund unui criteriu (exemplu: sunt animale domestice/sunt pomi fructiferi/sunt fenomene ale naturii ce se petrec în anotimpul ...);
- corectarea unor erori care nu corespund realității: eliminarea dintr-un șir a elementului nepotrivit (exemplu: ilustrația unui anotimp ce conține elemente distinctive ale altui anotimp);
- ordonarea în succesiune logică a unui șir de evenimente (exemplu: ilustrații cu momentele zilei școlarului, fotografii vizând etape din ciclul de viață al plantei) sau grupări de elemente;
- realizarea corelației între elemente (de exemplu: animalul domestic – foloasele aduse omului);

Având în vedere multiplele avantaje ale acestui instrument și variatele tipuri de activități ce pot fi realizate încă din clasa I prin utilizarea fișierelor autocorective, un educator inventiv va putea să găsească numeroase utilizări ale acestui instrument și în celelalte clase, unde obiectivele de învățare se largesc considerabil, impunând o varietate de sarcini de formulat.

Apariția celorlalte discipline permite extinderea utilizării muncii cu fișierul autocorectiv.

La **geografie**, fișierul autocorectiv poate presupune exersarea componentelor: orientarea în spațiul local și apropiat (recunoașterea obiectivelor locale, amplasarea lor pe harta/planul orizontului local); completare de hărți mute cu elementele specificate; aprecierea valorii de adevăr a unor afirmații geografice și corectarea celor false (de exemplu: „Folosind harta județului Arad, apreciază dacă: la sudul Mureșului se află Munții Zarandului.”); precizarea, folosind harta, a limitelor unei mari unități de relief; completare de enunțuri lacunare cu date geografice având sprijin (alegând dintre variantele furnizate pe cele corecte ori documentându-se) sau fără sprijin (bazându-se pe cunoștințele proprii și experiență);

Sugestii de posibile sarcini pentru fișierul autocorectiv la **istorie**: completare de enunțuri lacunare cu date istorice deduse studiind materialul furnizat; completare de axe ale timpului cu evenimente istorice; realizarea de corelații eveniment – timp istoric – personalitate implicată; extragere, înregistrare de date în tabel; aprecierea valorii de adevăr a afirmațiilor cu caracter istoric.

Am prezentat succint doar câteva sugestii de situații în care poate fi utilizat fișierul autocorectiv. Deși acest instrument presupune efort susținut din partea educatorului pentru realizarea materialului, beneficiile și satisfacțiile ce le aduce folosirea sa sunt net superioare, meritând investiția de timp, materiale, muncă și inventivitate.

Profesor pentru învățământ primar și preșcolar, Adina-Ioana Ardelean
Grupul Școlar „Atanasie Marienescu” - Lipova

Bibliografie:

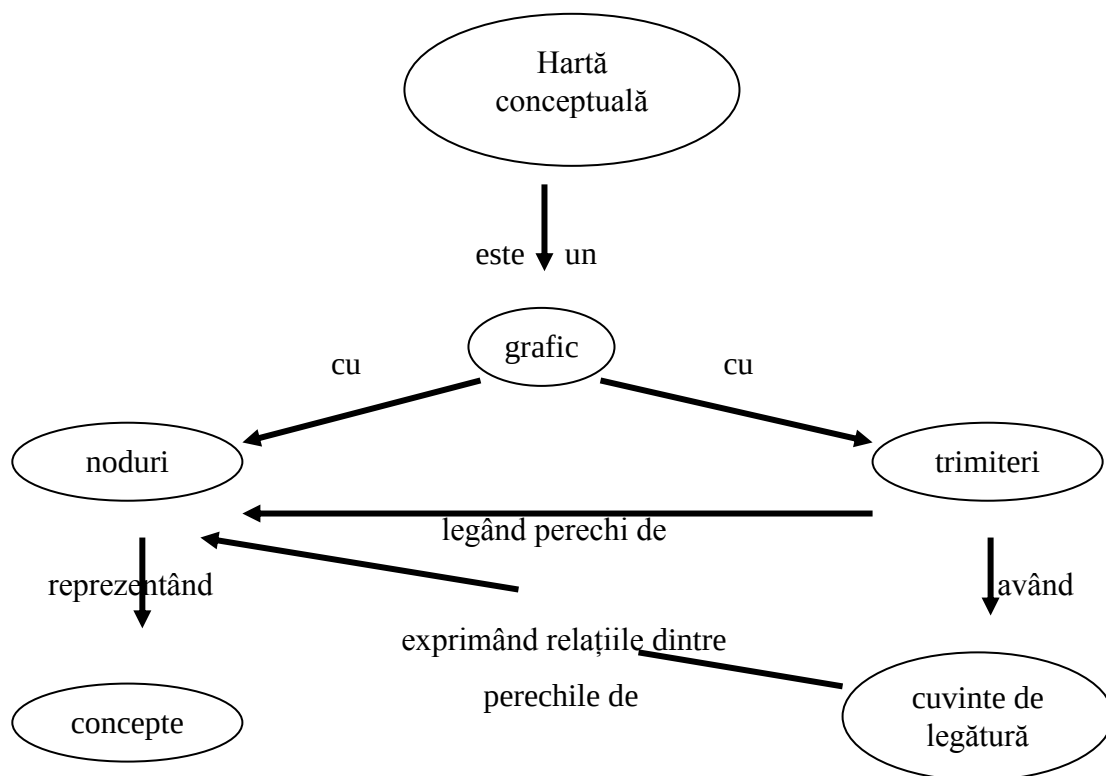
Rădulescu, M., *Pedagogia Freinet. Un demers inovator*, Editura Polirom, Iași, 1999

METODOLOGII INSTRUCTIV-EDUCATIVE

Hărțile conceptuale - o metodă alternativă de evaluare foarte eficientă

Spre deosebire de metodele tradiționale de evaluare care vizează evaluarea rezultatelor școlare obținute într-un timp limitat și de regulă cu o arie mai mare sau mai mică de conținut, metodele alternative arată că evaluarea rezultatelor este într-o mai strânsă legatură cu instruirea realizându-se deseori concomitent și oferă cadrelor didactice posibilitatea să cuprindă evoluția elevului până la punctul în care este evaluat, desfășurându-se pe o perioadă mai lungă de timp.

În activitatea de evaluare a elevilor mei am folosit cu succes metoda *hărților conceptuale*.

Acestea sunt comparate cu “oglină procesului de gândire a elevului”. Reprezintă un mod diagramatic de exprimare cu privire la anumite noțiuni. Ele, și mai ales posibilitatea lor de a se transforma, sunt martore a flexibilității sistemelor cognitive. Elevul prin procesul de asimilare introduce un element nou într-un sistem deja existent și prin acomodare restructurează întregul sistem pentru a integra noua noțiune.

Modul de realizare a unei astfel de hărți poate fi unul dirijat sau individual. Profesorul poate astfel să pună la dispoziția elevului conceptele între care trebuie realizată o legătură sau chiar aceste elemente din urmă (legăturile).

Etapele construirii hărții conceptuale pornesc de la realizarea unei liste de concepte cheie și a unui exemplu pentru fiecare dintre ele:

- Scrierea fiecărui concept cheie pe o foaie de hârtie
- Se ierarhizează conceptele pe un poster: generale/abstracte → particulare/concrete
- Se rearanjează conceptele în așa fel încât să decurgă unul din altul fiind posibilă și îmbogățirea listei cu alte concepte pe parcurs
- Se trasează linii între conceptele de la un nivel superior spre cele la un nivel inferior și între cele de la același nivel
- Pe liniile de interconectare se scrie un cuvânt care să explice relația
- Se scriu exemple sub conceptele de care țin

Avantajele utilizării hărților conceptuale ca metodă alternativă de evaluare:

- posibilitatea de a aprecia procesul învățării și nu produsele acestuia cât și evidentul avantaj de a observa unde s-au produs greșeli
- evaluarea sistemelor de cunoștințe este mai facilă
- pot fi folosite pentru planificarea unei activități în grup
- se adresează memoriei logice
- integrează conceptele noi în sisteme deja cunoscute facilitând învățarea
- sporesc aplicabilitatea conceptelor prin sistematizarea lor și prin evidențierea interconexiunilor

Dezavantajele hărților conceptuale:

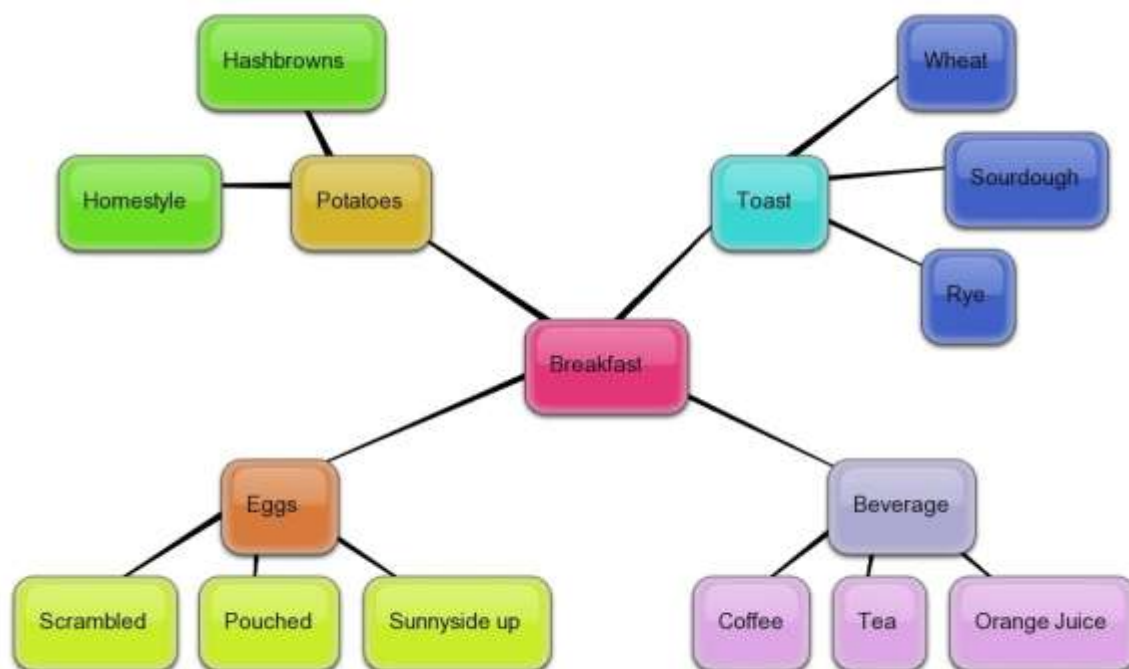
- solicită timp mult și efort de concentrare a atenției mare
- se adresează în special elevilor capabili de un grad mare de abstractizare, dar pot fi folosite la orice nivel într-un mod mai simplificat.

Am folosit această metodă la clasă în cadrul orelor de limba engleză îndemnându-i pe elevi să realizeze un eseu despre obiceiurile lor legate de hrana de la micul dejun. Înainte de a se apuca de redactarea eseului i-am rugat să realizeze o hartă conceptuală după modelul celor realizate de noi până în prezent, în care să-și structureze ideile și mai apoi pe baza lor să se apuce de scris. La final am constatat că lucrările lor au fost foarte bine structurate, ideile exprimate de elevi erau logic exprimate. Am constatat că au folosit majoritatea cuvintelor noi și structurilor de limbă învățate în

orele precedente. Elevii s-au arătat foarte deschiși și receptivi la această metodă exprimându-și dorința ca pe viitor să fie evaluați cât de des cu puțință în acest mod.

În concluzie această metodă precum și celelalte metode alternative de evaluare sunt foarte eficiente prin faptul că implică activ elevul, micșorează puntea dintre el și cadrul didactic, iar de cele mai multe ori elimină complet bariera dintre el și colegi. De asemenea asigură punerea în practică a cunoștințelor asimilate anterior cât și pe cele din prezent și facilitează integrarea lor mai ușoară în sistemele mentale deja existente. Astfel poate fi urmărit progresul și regresul unui elev în învățare. Practicile de speculare dezvoltate de către elevi ca mecanisme de apărare sunt descurajate iar factorul de stres este redus considerabil.

Model de hartă conceptuală:

Profesor Larisa Pistol,
Școala Generală Chesinț, jud.Arad

Bibliografie:

1. Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Aramis, București, 2002;
2. Oprea, C., L., *Alternative metodologice interactive*, Editura Universității, București, 2003;

3. Oprea, C., L., *Strategii didactice interactive*, Bucuresti, Editura Didactica si Pedagogica, 2007
4. http://en.wikipedia.org/wiki/Concept_map

Tehnica Lotus aplicată în lecția de biologie

Importanța metodelor activ-participative pentru abordarea situațională a procesului de învățământ este de actualitate astfel consider o lecție modernă de biologie ca fiind o lecție activă care se bazează pe folosirea metodelor participative contribuind astfel la modelarea formativă, practică a elevului. Biologia fiind o disciplină experimentală, poate fi abordată metodologic folosind cele mai interesante metode didactice: turul galeriei, explozia stelară, metoda cubului, metoda Lotus, Mozaicul etc. În exemplul de proiect didactic de mai jos remarcăm integrarea unei metode activ-participative ale elevilor aplicată la nivel liceal.

Tehnica LOTUS (Floare de colț) este o metodă care are drept scop stabilirea de relații între noțiuni, pornind de la o temă centrală. Tema centrală determină cele 8 idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele 8 idei secundare devin la rândul lor teme principale pentru alte flori de nufăr. Metoda poate fi aplicată atât individual, cât și în grup.

Aplicarea metodei în grup presupune următoarele etape: anunțarea temei centrale de către profesor; completarea de către elevi a celor 8 idei secundare ale temei centrale; ideile secundare se trec în diafragmă; împărțirea colectivului în grupe de 2, 3 sau 4 elevi fiecare, în funcție de numărul de elevi din clasă; ideile secundare devin teme centrale pentru fiecare din cele 8 grupuri formate; munca în grup pentru completarea diagramei Lotus; prezentarea în fața colectivului a rezultatelor fiecărui grup în parte și completarea diagramei cu ideile expuse de fiecare grup și a discuțiilor colective; evaluarea și aprecierea muncii fiecărui grup. Dintre avantajele utilizării metodei „Floare de nufăr”: stimulează creativitatea și imaginația; stimulează conexiunile de idei; oferă noi sensuri ideilor însușite anterior; facilitează participarea tuturor elevilor; stimulează și dezvoltă capacități ale inteligenței lingvistice .

PROIECT DIDACTIC

Clasa a IX-a

- **Disciplina:** Biologie
- **Subiectul lectiei:** Meioza
- **Durata de desfășurare a lecției-** o oră
- **Tipul lectiei:** transmitere și însușire a noilor cunoștințe

- **Resurse materiale:** planșa ,fișe de lucru, bilețele colorate, fotografii, albume
- **Resurse procedurale:** Lotus de grup, explicația, conversația euristică, demonstrație, observare independentă, , dialogul, învățarea prin descoperire, problematizarea
- **Tipul de organizare a activității:** frontală, **pe echipe**, individuală
- **Locul de desfășurare a lecției :** Laboratorul de biologie
- **Evaluare:** formativă

METODA Lotus de grup

Pasul 1~~Se dă problema sau tema centrală care se va scrie în mijlocul tablei/ planșei;

Pasul 2~~Se cere copiilor să se gândească la ideile sau aplicațiile legate de tema centrală;

Pasul 3~~Ideile copiilor se trec în cele 8 “petale”, de la A la H, în sensul acelor de ceasornic;

Pasul 4~~Cele 8 idei deduse vor deveni noi teme centrale pentru alte câte 8”petale”;

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Profesorul realizează reactualizarea cunoștințelor referitoare la *Diviziunea mitotică* prin evaluare orală: Ce este mitoza? Unde se desfășoară mitoza? Care este rolul mitozei? Care sunt etapele meiozei?

Solicită elevilor să descrie la planșa fiecare etapă a mitozei.

Profesorul realizează trecerea spre noua lecție prin întrebarea : Care este cea de-a doua diviziune cariochetică?

Profesorul solicită elevilor să sesizeze situația-problemă identificată de către ei Propune spre analiză tema **Diviziunea meiotică**, notează pe tablă tema lecției și prezintă obiectivele propuse.

- Profesorul explică elevilor caracteristicile și etapele meiozei profesorul și propune elevilor să emită posibile soluții pentru meioză (definiție, caracteristici, etapele meiozei, schema) observând o prezentare power-point cu meioza

- Profesorul constituie diagrama folosind metoda Lotus de grup
- Profesorul explică elevilor sarcinile de lucru și anume: pe baza celor prezentate în power point elevii vor trebui să găsească caracteristicile, etapele meiozei, schema meiozei, să studieze individual folosindu-se de manual, fișele de lucru, bilețele care ilustrează etapele meiozei, folosirea creioanelor colorate pentru deosebirea cromozomilor materni și paterni, fotografii cu etapele meiozei, cartoane în 2 culori (pentru etapa reduțională și etapa ecvațională) necesare constituirii schemei meiozei .

- Profesorul împarte colectivul în 8 grupe de câte 3, 4 elevi .
- Profesorul solicită elevilor să realizeze completarea celor 8 idei secundare temei centrale

- Ideile secundare adică caracteristicile meiozei se trec în diagrama

- Temele secundare adică etapele meiozei vor deveni teme centrale pentru cele 8 grupuri de elevi

- Fiecare grup lucrează independent dar la care participă toți membri
- Prezentarea în fața colectivului a rezultatelor fiecărui grup
- Indrumă elevii în argumentarea afirmațiilor prin deducerea soluțiilor privind descrierea etapelor meiozei. Profesorul oferă ocazii pentru întrebări și răspunsuri .

- Discută la nivel colectiv rezultatele și soluțiile găsite de către elevi.
- Profesorul completează diagrama, desenează etapele meiozei, realizează schema meiozei.

- Elevii urmăresc explicațiile profesorului și observă prezentarea power-point cu meioza. Elevii realizează diagrama, propun soluții în grup. Elevii realizează sarcinile de lucru identificând caracteristicile, etapele meiozei, schema meiozei, studiază individual folosindu-se de manual, fișele de lucru, bilețele cu ajutorul cărora ilustrează etapele meiozei. Elevii se organizează în grupe, formulează soluții pentru îndeplinirea sarcinilor, discută rezultatele și soluțiile.

- Profesorul distribuie elevilor fișe de lucru care conține un tabel comparativ între etapa reduțională și etapa ecvațională.

Aplicație: Scrieți schema meiozei și rezolvați o problemă : O celulă-mamă (cu $2n=16$ cromozomi) din organele reproducătoare ale unei plante cu flori intră în meioză. Stabiliți numărul total de cromozomi respectiv de cromatide din toate celulele rezultate la sfârșitul meiozei. Elevii rezolvă cerințele din fișele de lucru găsite, completează diagrama.

În funcție de răspunsurile date de elevi, comunicăm fiecărui elev sau întregii clase ce au înțeles bine, completăm răspunsurile sau revenim asupra celor neînțelese. Evaluare orală poate fi realizată prin rezolvarea fișelor de lucru.

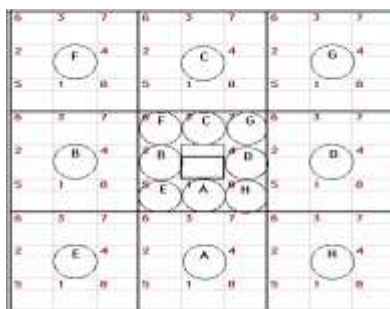

Diagrama Lotus

- A- Este diviziune celulară reduțională
- B- Diviziune care se desfășoară în organele reproducătoare
- C- Rol: la formarea gameților

- D- Decurge în 2 etape: meioza I (etapa reduțională) și meioza II (etapa ecvațională)
- E- Prin meioza se reduce numărul de cromozomi la jumătate
- F- În meioză intră celule diploide și rezultă celule haploide
- G- În profaza I a meiozei are loc crossing-over-ul între cromozomi bicromatidici
- H- În anafaza meiozei cromozomii sunt bicromatidici

Profesor drd. Frent Ancyta-Oana

Grup Școlar „Iuliu Maniu”, Școala Generală Nr.5 Arad

Bibliografie :

Frent, A., O., Ianovici, N., *Metode didactice în predare, învățare și evaluare la biologie*, Editura Mirton, Timișoara, 2009;

Metode și tehnici de evaluare școlară

Nu numai instruirea, ci și evaluarea se prezintă ca știință educativă cu un pronunțat caracter metodic. Specialiștii în evaluare și docimologie au elaborat și experimentat de-a lungul timpului numeroase tehnici și procedee de evaluare. Se apreciază astfel că și simpla observare curentă, „modalitatea de urmărire sistematică a participării și implicării studenților în actul instruirii” (Elena Macavei), poate fi considerată ca o metodă de evaluare. Intr-adevăr unii profesori cu mai multă experiență percep atitudinea elevilor față de lecțiile pe care le predau, inclusiv modul de pregătire.

Se apreciază în general, că una din cele mai vechi metode de evaluare și în același timp o metodă răspândită în prezent, este ascultarea și chestionarea orală. Apreciată uneori ca tehnică de examinare (I.T.Radu), probă (V.Pavelescu), metodă și procedeu evaluativ-stimulativ (Ioan Nicola), de verificare a cunoștințelor (C.Strungă), ascultarea se prezintă ca o tehnică relativ simplă și comodă prin care profesorul estimează gradul de pregătire al elevilor, punând întrebări.

Specificul acestei tehnici constă atât în legătura psihologică nemijlocită dintre examinator cât și în folosirea limbajului oral. Elena Macavei deosebește o ascultare frontală de una individuală. Se preferă, de obicei, întrebări frontale, de regulă având un grad mai ridicat de dificultate de unde și asemănarea dintre această metodă și practica desfășurării unui concurs. Atunci când întrebările prezintă un grad de dificultate sporit se recomandă profesorului să aibă răbdare, lăsându-i pe copii să se gândească mai mult timp sau să-i ajute oferindu-le un indiciu apropiat de răspuns. Relativ opusă întrebării frontale este întrebarea directă adresată unor elevi, prin care se urmărește aprecierea

prin note a acestora. Nu întotdeauna profesorul ia în considerare impactul psihologic și afectiv al întrebărilor adresate energetic unui elev luat prin surprindere. Un astfel de procedeu, necesită mult tact și atenție din partea profesorului, care trebuie să-l respecte pe elev chiar și atunci când acesta nu reușește să răspundă la întrebările puse. S-ar putea recomanda ca profesorii să aibă pregătite întrebări diferite din punct de vedere al dificultății, astfel încât elevilor slabi să le pună întrebări cu un grad de dificultate redus, pentru ca aceștia să se obișnuiască să răspundă la întrebări.

Se apreciază că principalul avantaj al ascultării constă în faptul că se intervine direct în planul evaluării, răspunsul se obține imediat, profesorul poate să aprecieze elevul, mai mult chiar, are posibilitatea să-i cerceteze greșelile sau, dimpotrivă să-l stimuleze să ofere răspunsuri suplimentare. Din păcate această metodă solicită un mare efort din partea profesorului pentru pregătirea întrebărilor, alegerea elevilor, aprecierea răspunsurilor elevilor și transformarea acestor aprecieri în note. S-au conturat în literatura de specialitate relativ multe recomandări printre care cerința de a nu asculta mai mult de patru, cinci elevi într-o oră și de a nu asculta mai mult de trei, patru lecții la rând.

Subiectivitatea ascultării se datorează în primul rând emotivității, faptul că puțini elevi se adaptează psihologic cerințelor profesorului de a răspunde repede și corect. Intervine, de asemenea, șoptitul care poate fi depistat destul de greu, mai ales de profesorii în vârstă, în clasele spațioase sau cu un număr mare de elevi.

La polul opus evaluării orale se întâlnește lucrarea scrisă, care în forma ei clasică, are tendința de a se extinde tot mai mult, în detrimentul evaluării orale, deoarece prin această metodă de evaluare se asigură un grad mai mare de obiectivitate, prin faptul că teza respectivă poate fi consultată de mai mulți profesori sau de același profesor la anumite intervale de timp.

Dintre formele cele mai răspândite de verificări scrise amintim: extemporalele (formă de lucrare scrisă neanunțată dată la începutul orei tuturor elevilor, constând în câteva întrebări scurte din lecția de zi, la care elevii să poată răspunde în maximum 15 minute); lucrările de control anunțate (prin recapitulări la care se pot solicita eseuri, chiar de dimensiuni mai mari); teze semestriale cu o pondere mare în aprecierea finală; lucrările scrise de activitate independentă în clasă și acasă, analizele literare și gramaticale, compunerile libere, exercițiile și problemele, etc. Se recomandă ca temele formulate să se încadreze relativ strict în tematica lecției predate și a manualelor, elevii să cunoască bareme de corectare și apreciere, astfel încât să se poată rezolva corect toate nemulțumirile exprimate de elevi cu privire la nota obținută. După Elena Macavei „este obligatorie analiza lucrărilor scrise sau a anului de studenți. Se analizează greșelile cu mare frecvență - acestea pun în evidență lipsuri ale predării. Se comunică și se argumentează notele”, (Elena Macavei).

Criteriile după care se notează lucrările scrise derivă din principiul calității și cantității răspunsului elevilor. Profesorii sunt atenți la gradul de înțelegere al noțiunilor, la corectitudinea și completitudinea definițiilor și clasificărilor reproduse, ținând seama nu atât de volumul cunoștințelor însușite, cât de deprinderile formate, cum ar fi aceea de a redacta originalul sau de a rezolva diverse probleme și exerciții. Subiectele pentru teze și lucrări de control pot cuprinde atât titluri de lecție, capitole sau uneori paragrafe, cât și întrebări vizând modul de înțelegere sau argumentare. Se recomandă, de asemenea, utilizarea unor subiecte de sinteză prin care se solicită elevilor compararea sau combinarea unor cunoștințe aflate în contexte mai mult sau mai puțin diferite. În sfârșit, subiectele multiple presupun o elaborare complexă din partea profesorului permițând însă o verificare mai precisă și stimulând astfel eforturile elevilor care învață sistematic.

Tot mai mulți specialiști în evaluare, recomandă ca fără să renunțăm la ascultare sau la lucrările de control, să extindem totuși utilizarea testelor de cunoștințe. Aceste metode de evaluare seamănă cu testele și chestionarele din psihologie și sociologie și constau, de obicei, din seturi de întrebări cu alegeri multiple, (când se solicită marcarea răspunsului corect dintr-o listă de răspunsuri posibile). De asemenea se poate utiliza și tehnica alegerii duale, când se solicită asocierea unuia sau mai multor enunțuri cu una din componentele alternative : da - nu; adevărat - fals; corect - greșit. Se poate utiliza, de asemenea, și tehnica perechilor sau întrebărilor de tipul asocierii, când elevului i se prezintă două coloane paralele de elemente, solicitându-i-se să identifice relația de corespondență corectă între un element din prima coloană și un element din a doua coloană. Întrebările de tipul ordonării sau al structurării precum prezentarea inițială a unor elemente amestecate și solicitarea ca elevul să ordoneze corect elementele respective. Întrebările cu răspuns incomplet sau având spații libere pot fi considerate întrebări închise, deoarece oferă elevilor cea mai mare parte din răspuns, dar și deschise, fiindcă în spațiul necompletat elevul poate trece atât răspunsul corect, cât și oricare altă variantă incorectă. Mariana Dragomir, în contextul analizei tehnicilor și instrumentelor de evaluare, propune un posibil algoritm de elaborare a itemilor testelor de cunoștințe. Sunt menționate următoarele etape necesare în acest proces:

- identificarea scopului evaluării;
- precizarea obiectivelor;
- alegerea tipului de evaluare;
- identificarea conținutului adecvat obiectivelor de evaluare;
- selectarea tehnicii și instrumentului adecvat;
- identificarea normei sau a criteriilor de evaluare definind în același timp „pragul de reușită”;
- proiectarea itemilor sau a probei;
- validarea acestora atunci când este cazul;

- administrarea testelor;
- analiza rezultatelor împreună cu elevii;
- luarea deciziilor privind acordarea notelor.

Se recomandă ca pe întregul parcurs al evaluării să avem în vedere relația necesară dintre obiectivele programului de învățământ, conținutul de cunoștințe predat și criteriile de evaluare. Mariana Dragomir insistă, de asemenea, să se stabilească pragul de reușită, adică „performanța standard, ceea ce se consideră a fi nivelul minimal de reușită a unei sarcini date, fiind denumit și nivelul pragului de reușite, definit prin raportare la un nivel de performanță determinat ca acceptabil, pentru a se considera că cel evaluat a atins un anumit obiectiv de conținut”(Mariana Dragomir).

După Petre Lisievici, în decizia privind tipul de test sunt posibile următoarele opțiuni: testul diagnostic, care poate fi utilizat pentru notarea curentă; testul selecție, prin care se urmărește identificarea elevilor foarte bine pregătiți față de cei nepregătiți corespunzător și testul de capacitate, orientat anticipativ față de un curriculum viitor ipotetic sau față de o acțiune viitoare.

Comentând funcțiile evaluării și examinării, Adrian Stoica consideră că profesorul responsabil de aprecierea elevilor trebuie să răspundă la următoarele întrebări:

- Ce evaluăm ? (rezultatele școlare sau nivelul de performanță, cunoștințele însușite sau aptitudinile);
- Cu ce scop evaluăm ? (pentru a pune note, pentru a-i distruge pe elevii mai buni, etc.);
- Pe cine evaluăm ? (toți elevii sau numai câțiva);
- Cum evaluăm ? (ceea ce presupune stabilirea relației dintre scopuri-obiective-instrumente de evaluare-rezultate-interpretare-comunicare);
- Când evaluăm ? (în timpul anului, la orele de curs sau la sfârșitul anului într-o sesiune specială);
- Cu ce evaluăm ? (instrumentele utilizate);
- Cine beneficiază de rezultatele evaluării ? (elevii, absolvenții, factorii de decizie, etc.).

**Profesor Biț Lavinia,
Grup Școlar "Iuliu Maniu" Arad**

Bibliografie

1. Dragomir, M., Pleșa, A., Breaz, M., *Manual de Management Educațional pentru directorii unității de învățământ*, Editura Hiperbola, Turda, 2000;

2. Dragomir, M., *Mic Dicționar de Management Educațional*, Editura Hiperborea, Centrul Regional Cluj, 2001;
3. Filiom, L., *Psihologia educației*, Editura Universității Oradea, 2002,
4. Iosifescu, Ș., *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*, Ministerul Educației și Cercetării, București, 2001,
5. Jinga, I., *Managementul învățământului*, Editura Aldin, București, 2001;
6. Jinga, I., Istrate, E., *Manual Pedagogic*, Editura ALL, București, 2001;
7. Joița, E., *Management educațional*, Editura Polirom, Iași, 2000;
8. Marcu, V., Filimon, L., *Psihopedagogie pentru formarea profesorilor*, Editura Universității, Oradea, 2003;
9. Marcu, V., Maroti, Ș., *Introducerea în deontologia profesiei didactice*, Editura Universității Oradea, 2003;
10. Marcu, V., Orșan, F., Chira, C., *Managementul proiectelor de cooperare europeană*, Editura Universității, Oradea, 2004;
11. Marcu, V., *Statutul managerului școlar – Crișana: Program de formare continuă pentru funcțiile de conducere din învățământul preuniversitar*, Editura Universității Oradea, 2004;
12. Meyer, G., *De ce și cum evaluăm?*, Editura Polirom, București, 2000;
13. Orșan, F., *Management educațional*, Editura Universității Oradea, 2003.

Metode alternative de evaluare eficiente în învățământul primar

În practica școlară s-au îmbunătățit metodele și tehnicile de evaluare în scopul realizării unor corelații eficiente între predare-învățare-evaluare și pentru a atinge dezideratele propuse pentru formarea personalității autonome, libere și creatoare. Acțiunea de evaluare instrumentează o serie de « metode variate după obiectul de studiu » :

- metode cantitative, bazate pe tratarea statistică a nivelului de cunoștințe și competențe;
- metode calitative, care furnizează interpretări mai ales atunci când se introduce un demers de tip expertiză.

Strategiile moderne de evaluare caută să accentueze acea dimensiune a acțiunii evaluative care să ofere elevilor suficiente și variate posibilități de a demonstra ceea ce știu (ansamblul de cunoștințe) și mai ales ceea ce pot să facă (priceperi, deprinderi, abilități).

În ultimii ani se observă o schimbare de concepție în ceea ce privește evaluarea curentă, în sensul dezvoltării unor strategii evaluative, concretizate în instrumente de evaluare care pot reprezenta alternative reale la metodele tradiționale sau forme complementare ale acestora.

Principalele metode alternative de evaluare care sunt recomandate ca fiind eficiente la ciclul primar în activitatea la clasă sunt: observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor; investigația; proiectul; portofoliul; interviul; jurnalul reflexiv; tehnica 3-2-1; metoda R.A.I.; studiul de caz; autoevaluarea.

La clasă am folosit cu succes metoda R.A.I., portofoliul și proiectul.

Metoda R.A.I. are la bază dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce tocmai au învățat. Denumirea metodei provine de la inițialele cuvintelor Răspunde- Aruncă- Interoghează. Se desfășoară astfel : la sfârșitul unei lecții învățătorul împreună cu elevii investighează rezultatele obținute în urma predării-învățării printr-un joc de aruncare a mingii de la un elev la altul. Cel care aruncă mingea trebuie să pună o întrebare din lecția predată celui care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare și apoi arunca mingea mai departe la alt coleg repetând schema. Evident interogatorul trebuie să cunoască și răspunsul întrebării adresate. Elevul care nu cunoaște răspunsul iese din joc, iar răspunsul va fi dat de cel care a pus întrebarea. Acesta mai are ocazia să arunce încă o dată mingea , și deci să mai pună o întrebare. Dacă cel care pune întrebarea nu știe să răspundă la ea și el este dat afară din joc. Eliminarea treptată din joc conduce treptat la rămânerea în grup la rămânerea în grup a celor mai bine pregătiți.

Această metodă poate fi folosită la începutul lecției, la sfârșitul ei sau pe parcursul ei și poate fi utilizată atât cu școlarii mici cât și cu cei din gimnaziu și liceu, solicitând în funcție de vârstă întrebări cât mai divers formulate și răspunsuri complete. Întrebările pot să devină din ce în ce mai grele. Metoda este adaptabilă oricărui tip de conținut putând fi astfel folosită la toate disciplinele. Elevii sunt încântați de aceasta metodă-joc, aceasta fiind totodată și o strategie de învățare care îmbină cooperarea cu competiția. Este o metoda de a realiza un feed-back rapid, într-un mod plăcut , mai puțin stresant și foarte agreat de elevi permițând reactualizarea și fixarea cunoștințelor dintr-un domeniu, pe o temă dată. Elevii exersează abilitățile de comunicare interpersonală, capacitățile de a formula întrebări și de a găsi răspunsuri potrivite. Îndeplinirea sarcinii de investigator într-un domeniu, s-a dovedit în practică mult mai dificilă decât cea de a răspunde la o întrebare, deoarece presupune o mai profundă cunoaștere și înțelegere a materialului studiat. Am constatat la clasă faptul că și elevii timizi au comunicat cu ușurință și au participat cu plăcere la această activitate. Suspansul metodei este evident deoarece nu știi la ce întrebări să te aștepti și în plus nu știi când mingea îți va fi adresată ție astfel elevii trebuie să fie permanent atenți la tot ce se întâmplă. Cu clasa mea am încercat aplicarea acestei metode la nivelul întregului colectiv cât și în grupuri mai mici. Membrii

grupurilor restrânse se autoelimină și în final cei mai buni din fiecare grupă intră în marea finală de unde va ieși doar un singur câștigător-cel mai bine pregătit elev.

Portofoliul reprezintă « cartea de vizită » prin care învățătorul poate să urmărească progresul elevului la o anumită disciplină de-a lungul unui interval de timp. De asemenea este un instrument de evaluare flexibil, complex, integrator, un pact între elev și profesorul care trebuie să-l ajute pe elev să se autoevalueze.

Important este scopul pentru care este proiectat ceea ce va determina și structura sa. Scopul unui portofoliu este de a confirma faptul că ceea ce este cuprins în obiectivele învățării reprezintă, în fapt, și ceea ce știu elevii sau sunt capabili să facă.

Pentru determinarea scopului unui portofoliu, evaluatorul trebuie să răspundă mai întâi unor întrebări cum sunt următoarele: "Care este conținutul asimilat în acel capitol?", "Ce ar trebui elevii să fie capabili să facă?", "Care sunt atitudinile pe care elevii ar trebui să le rezolve în realizarea portofoliului lor?".

Decizia cea mai importantă în proiectarea portofoliului, este cea care vizează conținutul adică identificarea elementelor reprezentative pentru activitățile desfășurate de elev, elemente care pot fi eșantioane din: redactări de eseuri pe teme date, rezumate, probleme rezolvate, scheme, grafice, tabele, etc. realizate de către elev; un raport asupra unui proiect de grup la care elevul a participat; teste și lucrări semestriale; rebusuri realizate de către elev pe diferite teme la diferite discipline; fișa de apreciere din partea învățătorului; postere, colaje, machete, desene, proiecte, jurnal personal; contribuții la reviste școlare; lista conținutului portofoliului (sumarul, care include titlul fiecărei lucrări/fișe etc. și numărul paginii la care se găsește), bibliografie etc.

O altă decizie importantă în cadrul proiectării este legată de cât de multe eșantioane trebuie să conțină portofoliul, cum să fie ele organizate, cine decide selecția lor (o posibilitate poate fi următoarea: învățătorul descrie cerințele de conținut ale portofoliului, iar elevul selectează probele pe care le consideră reprezentative).

Este important ca întregul conținut al portofoliului să fie raportat la anumite cerințe-standard, clar formulate în momentul proiectării și cunoscute înainte de realizarea efectivă a acestuia. Împreună cu elevii se pun în discuție elementele pe care trebuie să le conțină portofoliul și care trebuie să dovedească atingerea obiectivelor învățării.

Atunci când elevul își prezintă portofoliul, învățătorul realizează de obicei un interviu cu acesta, trecând în revistă lucrările anexate, analizând atitudinea lui față de munca depusă, laudându-l pentru lucrurile bune și ajutându-l să se concentreze asupra aspectelor care trebuie îmbunătățite.

Învățător Budea Adriana,
Școala Generală „Sabin Manuilă” Sâmbăteni, jud. Arad

Bibliografie:

1. Oprea, C., L., *Alternative metodologice interactive*, Editura Universității, București, 2003;
2. Zlatior, T., *Portofoliul, metoda alternativă de evaluare*, în revista *Perspective*, nr.1, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2001;

Autoevaluarea - o provocare a tuturor

Utilizarea preponderentă a strategiilor de evaluare de tip sumativ este asociată cu responsabilizarea totală a profesorului, acesta fiind singurul abilitat să garanteze evaluarea. Astfel elevul se găsește plasat într-o dependență față de cel care apreciază activitatea sa. În timp ce această atitudine a elevului devine obișnuință el manifestă incapacitate, dificultate sau refuz de a accepta o oarecare autonomie în munca sa. Datorită faptului că această obișnuință s-a produs, devine îngrijorătoare relația pe care elevii o au cu propria formare pusă în joc: „Dacă nu sunt notat... nu voi învăța cu aceeași atenție”. Acest tip de atitudine poate antrena și a antrenat deja efecte asupra motivației care va fi progresiv redusă la căutarea unui câștig imediat și riscă să deturneze demersul formativ.

„Dorința de schimbare a realității pedagogice determină obligativitatea introducerii unor noi practici evaluative care să faciliteze adoptarea unei noi atitudini a elevului în raport cu învățarea, cu propria formare. Activitatea de evaluare nu poate rămâne o caracteristică a profesorului, colaborarea cu elevii fiind o necesitate evidentă. Cooperarea între formatori și format pentru a fi informat și a se informa asupra progresului achizițiilor trebuie să se bazeze pe o încredere mutuală”.

Complexitatea procesului evaluativ este dată și de faptul că el are un puternic caracter formativ contribuind la formarea capacităților de evaluare și autoevaluare atât de importante în cunoașterea de sine și de altul a elevului.

Participarea elevilor la aprecierea propriilor rezultate are efecte pozitive pe mai multe planuri. Primul plan este cel al formării, elevul fiind transformat în participant activ la stabilirea conștientă și adecvată a nivelului real al cunoștințelor, capacităților cognitive și comportamentale, a progreselor sau regreselor înregistrate, a eforturilor care sunt necesare pentru realizarea obiectivelor urmărite.

Strategiile co-evaluative cultivă motivația lăuntrică a elevilor pentru învățare și o atitudine pozitivă, responsabilă față de propria activitate. Utilizarea unor tipuri de evaluare didactică formativă oferă elevilor posibilitatea nu doar de a-și aprecia performanțele ci și de a-și stabili standarde și criterii personale, de a concepe strategii de realizare a acestora. Calitățile care pot fi

dezvoltate la elevi în primul rând prin conștientizarea evaluării devin esențiale în procesul formării permanente, solicitată de ritmul schimbărilor din societatea actuală.

Pe un alt plan, efectele pozitive ale utilizării diverselor modalități de interevaluare se reflectă și în optimizarea relațiilor ce se stabilesc între elevi contribuind la o mai bună intercunoaștere și colaborare, la diminuarea efectelor perverse ce apar la nivelul grupului datorită lipsei de transparență a actului evaluativ.

Un alt efect al utilizării tehnicilor co-evaluative îl constituie îmbunătățirea strategiilor de evaluare, creșterea obiectivității evaluării prin confruntarea mai multor aprecieri privind aceleași rezultate școlare și implicit dobândirea de către profesor a confruntărilor aprecierilor sale.

Procesul formării capacității de autoevaluare la elevi presupune îndeplinirea unor condiții prealabile ce țin în primul rând de calitatea evaluării realizate de către profesor. Atunci când profesorul apelează frecvent la caracterul subiectiv al evaluării, când nu informează elevii asupra obiectivelor propuse, a criteriilor stabilite sau a baremelor de notare elevii nu vor găsi în comportamentul său nici un indiciu obiectiv pentru auto sau interevaluare. Nu este suficient a cere elevilor să se autoevalueze sau să-și evalueze colegii fără a oferi criterii obiective de realizare deoarece în loc să formăm putem deforma. Profesorul va comunica elevilor obiectivele propuse, criteriile de evaluare, nivelul competenței minimale precum și baremul în funcție de care se realizează evaluarea. Conștientizarea repetată pe baza acestor suporturi a rezultatelor proprii și utilizarea lor în producerea judecăților de valoare contribuie la constituirea unui sistem individual de criterii și strategii de apreciere cu rol important în formare axiologică a individului.

În literatura de specialitate sunt prezentate diferite tehnici utilizate în scopul formării aptitudinii de evaluare și autoevaluare: autoaprecierea sau corectarea reciprocă, autonotarea controlată, notarea reciprocă, metoda de apreciere obiectivă a personalității. Autoevaluarea sau corectarea reciprocă este un exercițiu pentru dobândirea autonomiei în evaluare. Elevul este solicitat să depisteze unele erori în momentul realizării unor sarcini de învățare. „Depistarea lacunelor proprii sau a celorlalți colegi constituie un prim pas în conștientizarea competențelor. Autonotarea controlată se referă la solicitarea elevului să-și acorde o notă care este apoi negociată cu profesorul sau împreună cu colegii. Cadrul didactic are datoria să argumenteze și să evidențieze corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor realizate având un rol de mediator. Notarea reciprocă se referă la situația în care elevii sunt puși să-și noteze colegii prin reciprocitate fie la lucrări scrise fie la probe orale”. Metoda de apreciere obiectivă a personalității concepută și aplicată de G.Zapan constă în antrenarea întregului colectiv al clasei în vederea evidențierii rezultatelor obținute prin corelarea a cât mai multor informații în scopul formării unor reprezentări despre posibilitățile fiecărui elev în parte și ale întregului colectiv.

Capacitatea de autoevaluare a procesului de învățământ, a modului de programare, planificare și realizare a activității didactice constituie o componentă esențială a aptitudinii pedagogice. Ea nu poate fi neglijată în procesul formării inițiale a cadrelor didactice. Formarea și perfecționarea unui comportament didactic calitativ în perioada de formare inițială depinde în mare măsură de autoevaluarea permanentă a propriei activități corelată cu interevaluări și evaluări realizate de cadre didactice cu experiență.

Institutor, Ursu Corina
Șc. Gen. „S. Manuilă” Sâmbăteni

Bibliografie:

1. Cucos, C., *Pedagogie*, Editura „Polirom”, Iași, 1996;
2. Nicola, I., *Pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
3. Stan, C., *Autoevaluarea și evaluarea didactică*, Editura „Presa Universitară Clujeană”, Cluj-Napoca, 2001;
4. Vrabie, D., *Atitudinea elevului față de aprecierea școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975;

Autoevaluarea - modalitate de stimulare a gândirii critice

Observații empirice mai vechi, ca și cercetări mai recente arată că oamenii cu o gândire „pozitivă” se descurcă mai bine în situațiile dificile, au o mare capacitate de efort – fizic și intelectual, rezistă mai bine în situații stresante și, în general, sunt mai capabili de a obține rezultate superioare față de alții dotați cu aptitudini asemănătoare. În ansamblul procedeelelor de ameliorare a metodelor de notare, o importanță deosebită prezintă participarea elevilor înșiși la atribuirea notelor sau calificativelor: autoevaluarea. Formarea capacității de autoevaluare la elevi este strâns legată de ideea acceptării elevilor ca parteneri sau participanți în actul evaluării (pe fondul participării elevului la propria formare), odată cu înțelegerea acestui proces de către elevi.

Prin informațiile pe care le furnizează, autoevaluarea are un rol esențial în întregirea imaginii elevului din perspectiva judecății de valoare pe care o emite profesorul. Pentru ca evaluarea să fie resimțită de către elev ca având efect formativ, raportându-se la diferite competențe în funcție de progresul realizat și de dificultățile pe care le are de depășit, este foarte utilă formarea și exersarea capacității de autoevaluare. Elevii au nevoie să știe cât mai multe

lucruri despre ei înșiși, despre dimensiunile personalității lor și despre manifestările lor comportamentale. Acest fapt are multiple implicații în plan motivațional și atitudinal.

Elevul aflat în situația de învățare are nevoie de anumite puncte de referință care să-i definească rolul, sarcina, natura și direcțiile activității sale, ajutându-l să conștientizeze progresele și achizițiile făcute, să-și elaboreze disciplina proprie de lucru, să se poată situa personal în raport cu exigențele de învățare. De aceea se impune respectarea unor condiții necesare pentru formarea capacității de autoevaluare la elevi: prezentarea încă din debutul activității sau a unei sarcini de lucru a obiectivelor curriculare și de evaluare, pe care trebuie să le atingă elevii, încurajarea elevilor pentru a-și pune întrebări legate de modul de rezolvare a unei sarcini de lucru și de efectele formative ale acestora și a răspunde în scris la acestea, stimularea evaluării în cadrul grupului, completarea la sfârșitul unei sarcini de lucru importante a unui chestionar, care să cuprindă întrebări de tipul următor:

1. Care sunt etapele pe care le-ai parcurs în vederea rezolvării efective a sarcinii de lucru ?
2. Prin rezolvarea acestei sarcini am învățat:.....
3. Dificultățile pe care le-am întâmpinat au fost următoarele :.....
4. Cred că mi-aș putea îmbunătăți performanța dacă :.....
5. Cred că activitatea mea ar putea fi apreciată ca fiind de nivel: slab, mediu, bun, foarte bun, excelent.....

Fișa de autoevaluare poate lua în considerare: performanțele școlare, motivația și interesul manifestat prin realizarea diferitelor produse de activitate, spiritul de inițiativă și independență, cooperarea în cadrul grupului, asumarea responsabilităților în realizarea sarcinilor de lucru, participarea la discuții în cadrul activității pe grupuri de lucru, disciplină de lucru, progresul realizat, comportamentul general. Printre metodele de formare a capacității de autoevaluare la elevi se numără: notarea în colaborare cu alți elevi, autonotarea controlată (elevul propune aprecieri, iar profesorul dirijează acest proces prin urmărirea criteriilor și obiectivelor evaluării), notarea reciprocă între elevi, metoda aprecierii obiective, propusă de Gheorghe Zapan, care constă în confruntarea aprecierilor realizate de elevii clasei. Prin utilizarea acestor instrumente în mod constant se poate surprinde în timp evoluția elevilor în planul maturizării psihoafective și a capacității de autoevaluare. Este vorba de o influență intrinsecă generată de feedback-ul mult mai intens care se derulează între profesor și elev, în funcție și de specificul disciplinei de studiu.

O altă problemă importantă este aceea a utilității pe care o dăm informațiilor astfel obținute în urma autoevaluării. Pentru a capătă o semnificație reală, servind formării elevului, ele trebuie integrate și valorificate prin modalități diverse: compararea cu informațiile obținute de către profesor prin intermediul altor metode comparative, inserarea în portofoliul elevului,

prezentarea periodică părinților, alături de alte informații pentru a oferi o imagine cât mai completă asupra evoluției elevului. Ion Radu (2001) este de părere că metodele de autoevaluare pot contribui la dezvoltarea personalității elevului. Radiografiind vârsta școlară pe parcursul evoluției sale, autorul observă că, în clasele mici lipsa unui cadru de referință, copiii se percep pe sine ca fiind cei mai buni la învățătură, aprecierea care pe măsura avansării în vârstă devin tot mai juste și mai modeste. Aprecierea făcută de profesor, acceptată și interiorizată de elev devine autoapreciere. Convergența aprecierilor profesorilor și grupului de apartenență, respectiv cea a elevului de spre sine, conturează statutul acelui școlar, care, pe măsură ce se confirmă, devine atribut de personalitate. Astfel, printr-o evaluare corectă, profesorul poate contribui la dezvoltarea abilităților autoevaluatoare ale elevilor și, implicit, la conturarea personalității acestora.

Autocorectarea sau corectarea reciprocă – elevii sunt solicitați să-și depisteze singuri propriile greșeli sau pe cele ale colegiilor; metoda poate contribui la conștientizarea învățării și a propriilor competențe. **Autonotarea** controlată – în procesul verificării, elevul este solicitat să-și acorde o nota care apoi este negociată cu profesorul (și argumentată de acesta), ori cu colegii. Această metodă poate fi administrată în următorul mod: înaintare examinării prin probe orale, elevilor desemnați le se va cere să examineze nota pe care consideră că o vor obține în funcție de modul în care știu că s-a pregătit pentru lecție, cerându-li-se totodată să își motiveze; după examinarea orală, dar înaintea anunțării de către profesor a notei sale, elevilor li se va solicita să-și mai acorde o notă (care poate fi identică sau diferită de cea anterioară), bazată însă pe răspunsul efectiv oferit și de data aceasta ei trebuie să motiveze alegerea; nota finală și consemnată în catalog va fi cea acordată de profesor, la rândul său acesta fiind obligat să o argumenteze. Metoda poate fi identică folosită și în cazul probelor scrise. Este însă extrem de important ca elevii să cunoască de fiecare dată obiectivele și cerințele avute în vedere de profesor în evaluarea didactică. **Notarea reciprocă** – elevii au posibilitatea să își acorde note unii altora în verificările orale sau scrise. Această metodă prezintă avantajul că îi poate responsabiliza pe elevi și conștientiza asupra importanței notei, în condițiile în care aprecierile pot influența evoluția școlară a colegiilor. **Scările de apreciere** presupun distribuirea rezultatelor pe un interval având mai multe repere cuprinse într-o limbă superioară și una inferioară (de exemplu, FB, B, S, NS). Este remarcabil a se folosi un număr par de variabile, astfel evitându-se „tendința centrală”. Această metodă se aplică la disciplinele unde nu există date suficiente care să permită o evaluare obiectivă. O variantă oarecum înrudită o reprezintă **listele de control** în care există doar două variante de răspuns (de tipul ADEVĂRAT/FALS sau DA/NU), elevul trebuind să aleagă varianta pe care o consideră corectă.

Utilizarea în școală a metodei aprecierii obiective a personalității, reclamă din partea profesorului cunoașterea modului său de întrebuintare. Autoevaluarea de către elevi asigură o

alternativă la formulele tradiționale, oferind alte opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă. Prin aceasta metodă de evaluare profesorul are oportunitatea de a-și fundamenta judecata de valoare în mod cât mai obiectiv, se asigură un caracter interactiv actului de predare – învățare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor pentru fiecare elev. Formarea și dezvoltarea capacității de autoevaluare la elevi oferă posibilitatea diminuării considerabile a erorilor de notare și efectelor negative ale acestora asupra atitudinii și activității de învățare a elevilor.

Prof. dr. Laura Henrieta Orban,
Prof. Zenaida Matea,
Grup Școlar „Iuliu Maniu” Arad

Bibliografie

1. Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
2. Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2000;
3. Ionescu, M., Radu, I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000;
4. Radu, I.T., *Evaluarea în procesul didactic*, EDP, București, 2005;
5. Stoica, A., *Reforma evaluării în învățământ*, Editura Sigma, București, 2000;

Tratarea diferențiată - premisă și necesitate a învățământului contemporan

Ideea tratării diferențiate a elevilor pornește de la „necesitatea de a răspunde personalității elevilor, intereselor și nivelului de dezvoltare a unui elev concret, luând în considerare caracteristicile de personalitate și istoria sa culturală unică și furnizându-i într-un ritm și durate adaptate puterii sale de muncă, informații și competențe”. (Andersen, Geer, Odle, 1978).

Valorificarea deplină a potențialităților de care dispune fiecare ființă umană a devenit un obiectiv fundamental al pedagogiei contemporane. Acest lucru nu este însă posibil decât prin schimbarea accentului de la educația pentru toți la educația pentru fiecare individ și mișcarea de la învățarea colectivă și nivelarea personalităților la tratarea diferențiată care să permită dezvoltarea maximală a personalităților.

Realizarea unui învățământ bazat pe activitatea reală a elevilor și nu pe transmiterea informațiilor, reclamă, cu păstrarea în anumite condiții a organizării activității în mod frontal, organizarea activității de învățare pe grupe și mai ales prin luarea în considerare a particularităților psihice individuale ale elevilor, prin forme și metode individuale.

A. Munca colectivă (frontală): reprezintă în continuare principala formă de organizare a procesului de învățământ, unul dintre modurile de desfășurare a muncii elevilor în cadrul lecției. Dascălul este cel care îndrumă și conduce activitatea tuturor elevilor din clasă, fiecare elev efectuează ceea ce i se cere, într-o perioadă de timp impusă. În aceste condiții, diferențierea muncii se realizează cu mari dificultăți, cadrul didactic predând la același nivel pentru întregul grup și solicitând același efort din partea tuturor elevilor, fără a putea ține cont de particularitățile inter și intraindividuale.

B. Activitatea pe grupe: reprezintă una dintre formele de organizare a activității didactice care permite tratarea diferențiată a elevilor aparținând unei clase cu componență eterogenă. Munca în grup presupune cooperare și activitate comună în rezolvarea unor sarcini de instruire, prin gruparea elevilor care prezintă pentru unele discipline aptitudini și interese apropiate și obțin rezultate asemănătoare.

Cercetările minuțioase efectuate de Jean Piaget („Psihologie și pedagogie”) asupra psihologiei copilului și adolescentului, aduc substanțiale lămuriri cu privire la vârsta când sunt capabili să lucreze în grup. Până la vârsta de 7-8 ani, arată Piaget, gândirea copilului este egocentrică, rămâne centrată asupra intereselor proprii, momentane și este, deci, incapabilă să cuprindă punctele de vedere ale celorlalți. Începând cu această vârstă, devine mai frecvent contactul copilului cu cei de aceeași vârstă cu el, acestui stadiu fiindu-i caracteristică nevoia de cooperare.

Munca în grup vizează cu deosebire aspectul social al învățării, dezvoltarea comportamentului social al elevilor; este o modalitate de îmbinare a învățării individuale cu cea de grup și, în același timp, o măsură de atenuare a unei individualizări exagerate.

Utilizarea metodei impune cunoașterea modului în care pot fi alcătuite grupele, a mărimii și stabilității acestora, a conducerii, evaluării și aprecierii lor.

În cadrul unei clase de elevi se pot forma grupe omogene și eterogene. Grupele omogene pot fi constituite din elevi care au cam același nivel de inteligență, aptitudini și interes pentru o anumită disciplină. Grupele eterogene sunt formate din elevi cu niveluri diferite de inteligență, performanțe la studiu, aptitudini.

În realizarea activității pe grupe există trei modalități principale:

□ *Procedeul paralel:* toate grupele primesc spre realizare aceeași sarcină, modalitate care nu contribuie la diferențierea instruirii;

□ *Procedeul complementar*: fiecare grupă are o sarcină parțial diferită, făcând parte dintr-un ansamblu mai vast;

□ *Procedeul combinat*: o parte din sarcini sunt comune, iar cealaltă parte diferă pentru fiecare grupă de nivel în parte.

În organizarea activităților desfășurate pe grupe, este necesară o activitate susținută, inițiativă și creativitate din partea cadrului didactic pentru proiectarea acțiunilor, elaborarea materialelor pe diferite nivele de pregătire și găsirea unor strategii potrivite de evaluare a rezultatelor obținute.

O altă problemă ridicată de munca pe grupe este reprezentată de modalitatea în care elevii unei clase sunt împărțiți în grupe, de relațiile care se stabilesc între membrii grupului. Studiile realizate de către pedagogi și sociologi asupra activității grupurilor școlare, au demonstrat că rezultatele cele mai bune se obțin când între membrii grupului sunt relații de prietenie. Participarea unui membru la activitatea grupului este mai intensă sau mai slabă în funcție de relațiile lui afective cu ceilalți membrii. Pentru depistarea relațiilor sociale dintre elevii unei clase, un instrument de mare eficacitate este testul sociometric, prin care se măsoară preferințele interpersonale dintre membrii unui grup. Este preferabil ca la constituirea grupelor, cadrul didactic să țină seama de rezultatele obținute în urma aplicării testului. Intervenția sa în constituirea grupurilor este necesară mai ales în integrarea copiilor mai puțin sociabili.

Munca în grup permite o foarte bună adaptare a activităților didactice la particularitățile inter și intraindividuale ale elevilor, conducând la obținerea unor rezultate foarte bune, mai ales când e îmbinată cu alte modalități de instruire (activitatea frontală și munca individuală).

C. Munca individuală: constă în realizarea sarcinilor de către elevi în mod independent. Utilizarea acestei metode prezintă numeroase avantaje, obișnuindu-l pe elev cu responsabilitatea față de sarcinile asumate sau încredințate, sporește încrederea elevului în posibilitățile sale, dezvoltă spiritul de inițiativă și priceperea de organizare a muncii prin utilizarea rațională a mijloacelor de care dispune. În condițiile vieții contemporane, când omul trebuie să se instruiască și să se perfecționeze neconținut, munca individuală constituie o formă de pregătire pentru educația permanentă.

Folosirea activității individuale alături de activitatea frontală și de cea pe grupe, oferă posibilitatea de a se obține cele mai bune rezultate în munca didactică: deprinderi temeinice de muncă intelectuală, cunoștințe asimilate și capacitatea de a le aplica în practică, dezvoltarea corespunzătoare a proceselor psihice.

Respectarea principiului tratării diferențiate a elevilor în cadrul procesului instructiv educativ trebuie să constituie o premisă a conceperii și desfășurării secvențelor de învățare, pentru a asigura progresul elevilor și a înlătura eventualele eșecuri la învățătură ale acestora.

Bibliografie:

1. Ilica, A., *O pedagogie pentru învățământul primar*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2005;
2. Ionescu, M., *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000;
3. Piaget, J., *Psihologie și pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
4. Țârcovnicu, V., *Învățământ frontal. Învățământ individual. Învățământ pe grupe*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ, lecțiile AEL

*“Educația este cel mai frumos
dar pe care îl poate dobândi omul”,
Platon*

Majoritatea specialiștilor consideră că nu trebuie să ne întrebăm dacă instruirea se îmbunătățește prin utilizarea calculatoarelor, ci cum pot fi utilizate mai bine calitățile unice ale acestora, care le deosebesc de alte medii: interactivitatea, precizia operațiilor efectuate, capacitatea de a oferi reprezentări multiple și dinamice ale fenomenelor și, mai ales, faptul că pot interacționa consistent și diferențiat cu fiecare elev în parte.

Dacă primele realizări în domeniul instruirii asistate de calculator se concentrau mai mult pe învățare prin verificarea cunoștințelor, ulterior au început să apară softuri complexe, care încurajează construcția activă a cunoștințelor, asigură contexte semnificative pentru învățare, promovează reflecția, eliberează elevul de multe activități de rutină și stimulează activitatea intelectuală asemănătoare celei depuse de adulți în procesul muncii.

Procesul de instruire trebuie să fie regândit. Trebuie intensificate cercetările privind psihologia cognitivă. Cadrele didactice trebuie să învețe să gândească altfel, să formuleze altfel problemele, ne mai punându-se accentul pe activitățile intelectuale de rutină.

La orele de chimie și fizică realizate în AEL, elevii lucrează interesați de fenomenul pe care urmează să-l studieze deoarece sunt atrași de calculator. Având posibilitatea să efectueze experimente virtuale, cu instrumente de laborator cunoscute de la orele clasice, realizând fenomene care sunt greu de efectuat în realitate, văzând modul de utilizare a diferitelor substanțe chimice,

aplicând legile fizicii în viața de zi cu zi, înțelegând procesele dinamice de mare complexitate, prin simulările din softul educațional se realizează aprofundarea mai bună ale acestor cunoștințe.

După părerea mea implementarea lecțiilor AEL este benefică din mai multe considerente: fenomenele sunt accesibile, crește randamentul școlar prin atragerea elevilor, învățarea se realizează individualizat, atât procesul de predare-învățare cât și cel de evaluare se realizează mai eficient, lecțiile sunt interactive și diferențiate, stimulează creativitatea elevilor, dezvoltă spiritul de competiție, stimulează gândirea și memoria vizuală, facilitează studiul individual dirijat, se realizează un feed-back permanent, se poate prezenta un volum mare de informații în timp scurt, se pot efectua conexiuni interdisciplinare în cadrul lecției, etc.

Educația va trebui regândită în raport cu noile posibilități tehnice pe de o parte, și în funcție de cerințele noii societăți, pe de alta. Misiunea cercetării educaționale este de a devansa momentul istoric prin formularea problemelor care de abia se conturează la orizontul social, de a construi ipoteze plauzibile, de a le verifica experimental și de a pregăti astfel soluțiile cele mai potrivite pentru momentul respectiv.

Informatizarea învățământului reprezintă orizontul zilei de astăzi...

Este drept, că sunt și unele neajunsuri, dificultăți în utilizarea lecțiilor AEL, cum ar fi: nu se pot desfășura mai multe ore cu aceeași clasă în laboratorul de informatică, elevii nu au loc suficient lângă tastatură, pentru caiete lor ca să-și poată lua notițe, etc.

Prin noile tipuri de lecții interactive, calculatorul comunică cu elevii, bineînțeles sub supravegherea și indicațiile profesorului de specialitate.

P.C.-ul joacă un rol foarte important în comunicare cu ajutorul poștei electronice, a chat-ului cei aflați chiar la distanță foarte mare pot comunica instantaneu.

Să vedem câteva păreri a unor elevi cu privire la utilizarea calculatorului:

- “Internetul e foarte util, dar nu va putea niciodată suplini comunicarea directă.”;
- “Comunicarea virtuală prin Internet, sunt de părere că nu constituie decât un început pentru o comunicare reală, față în față.”;
- “Perfecționarea unui cadru didactic nu trebuie să se limiteze la acumularea cunoștințelor de specialitate, ci trebuie să vizeze și forme noi de comunicare între dascăl și elev. Metodele de predare trebuie să evolueze.
- “P.C.-ul e important dar nu poate înlocui omul!”;
- “Dacă e să comparăm comunitatea de pe net cu cea reală, trebuie subliniat faptul că cea care contează cu adevărat e cea reală. Pe net lipsesc emoțiile, iar oamenii sunt simpli actori care joacă mai bine sau mai rău niște roluri.”;

- “Am discutat mult despre importanța computerelor în societate, ca instrumente majore menite să faciliteze relațiile interumane. Totuși, să nu uităm că P.C.-ul, oricât de perfecționat ar fi, nu are creier, nu are conștiință. El este făcut pentru a ajuta ființa umană, nu s-o înlocuiască”.

Se poate concluziona, cum că utilizarea tehnicii de calcul în procesul de interacțiune profesor-elev oferă posibilități de activizare a elevilor, de individualizare a instruirii, de învățare cooperativă, de utilizare a unor variate resurse de informare.

Totodată asigură o nouă viziune asupra procesului de evaluare prin existența în softurile AEL a unor itemi de evaluare care sunt elaborați în raport cu obiectivele, deci profesorul poate aprecia foarte ușor progresul elevilor și poate stabili diferențierea instruirii în funcție de rezultatele obținute.

Datorită faptului că utilizarea AEL permite o învățare prin activități de explorare individuală a informației și de operare asupra ei, precum și schimbul de informație și cooperarea în rezolvarea unor sarcini de lucru, cât și varietatea surselor de informație ajută la dezvoltarea gândirii critice la elevi.

Caracteristicile menționate reprezintă elementele de bază al unui proces educațional centrat pe elev, spre care tinde școala de mâine.

Profesor, Rogoz Mariana-Veronica
Grupul Școlar ”Csiky Gergely” Arad

Bibliografie:

1. Cârstea, M., *Instruire asistată de calculator*, Computerworld Nr. 16, 1997;
2. Noveanu, D., *Problematika softului educațional*, Computerworld, Nr. 16, 1997;
3. Șoitu, L., *Pedagogia comunicării*, Editura Didactica si pedagogica, București, 1997;
4. *** Washington, DC: Author., *National Board for Professional Teaching Standards* (1998); disponibil online la adresa: <http://www.nbpts.org>;
5. *** TEHNE - Centrul pentru Dezvoltare și Inovare în Educație: Impactul formativ al utilizării AEL în educație-2004;

Integrarea elementelor culturii digitale în predarea limbii engleze

Tehnologia - ni se spune în mod frecvent - poate transforma într-un mod fundamental educația și școala românească la început de secol XXI. Ea poate provoca într-un mod dramatic definiții binecunoscute ale cunoașterii, oferă noi modalități de a ne motiva elevii, promite nenumărate oportunități pentru atitudini creative și inovatoare.

Au existat abordări în această direcție cu mult timp înainte de apariția primelor computere. Primii susținători ai utilizării filmelor și televiziunii în procesul educativ, de pildă, au predicționat că elementele specifice media vor duce la schimbări radicale în fondul și în forma învățării.

Ca profesori, suntem în primul rând interesați de relația dintre modul cum elevii noștri utilizează elemente ale culturii digitale sau multimedia în viața de zi cu zi, în afara școlii, și modul în care acestea sunt privite în sala de clasă. Aici trebuie să admitem că în relația cu tehnologia digitală, există o diferență semnificativă și în creștere între ceea ce copiii fac utilizând tehnologia la școală sau în timpul lor liber. Accesul nelimitat al elevilor noștri la tehnologiile media în afara școlii este definit de către David Buckingham ca fiind o imersiune în “commercialised media culture” - o cultură pe care adulții o găsesc tot mai greu de înțeles și de controlat. E vorba îndeosebi de jocuri, filme, muzică, internet, rețele de socializare. Prin contrast, ceea ce fac elevii cu tehnologia la școală e destul de limitat. Nu e de mirare atunci că unii dintre ei găsesc utilizarea computerelor la clasă ca fiind lipsită de imaginație, plictisitoare sau irelevantă.

Limba engleză are un statut aparte, privilegiat în relația cu lumea tehnologiei. Ea este chiar mijlocul de comunicare într-un astfel de context. În predarea limbii engleze însă, cred eu, computerul ar trebui tratat ca orice alt mijloc, instrument de învățare. Atenția profesorului, dar mai ales a elevilor trebuie să fie focalizată nu înspre computer ci înspre învățarea efectivă a limbii engleze.

Iată alte câteva principii generale care ar putea să facă din folosirea computerelor sau a altor elemente ale culturii digitale în ora de limba engleză un demers plin de succes:

- profesorul trebuie să selecteze într-un mod clar structurile gramaticale sau de vocabular, funcțiile sau noțiunile care urmează a fi introduse sau exersate. Atenția elevilor va fi centrată pe aceste structuri.
- profesorul va decide din timp, înainte de începerea orei tipul de material specific care urmează să fie utilizat: un anumit program, internetul, etc.

- eventual, elevii care se simt confortabil muncind cu computerul vor fi plasați lângă aceia care găsesc că e dificil să lucreze cu computerul. Comunicarea ar trebui încurajată.

- utilizarea computerului ar trebui etapizată. În locul introducerii unor serii de exerciții complexe, care pot dura întreaga oră, profesorul ar trebui, de exemplu, să pună în valoare audierea unui material urmată de un chestionar interactiv.

În mod concret, vom prezenta câteva activități care pot fi desfășurate cu ajutorul accesului la internet sau diferite programe.

Travels and holidays

Walking around Europe

Clasa: a VIII-a (intermediate)

Competențe vizate:

- Conștientizarea rolul limbii engleze ca mijloc de acces la patrimoniul culturii europene.
- Dezvoltarea interesului pentru descoperirea unor aspecte culturale specifice, prin receptarea unei varietăți de texte și informații în limba engleză și prin raportarea la civilizația spațiului cultural European.
- Comunicarea interactivă într-un schimb simplu și direct de informații.
- Disponibilitatea pentru acceptarea diferențelor și pentru manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și a stereotipurilor culturale.
- Selectarea unor informații relevante din fragmente de texte informative on line, instrucțiuni, tabele, hărți, pentru a îndeplini o sarcină de lucru.

Descrierea activităților

Timpul alocat	Sarcini de lucru	Activitatea elevilor	Metode/ Tehnici	Material didactic necesar
10 min	1. Elevii vor forma perechi/grupuri 2. Fiecare pereche/grup își va alege o țară europeană (dintre cele prezentate pe site), iar	Elevii vor răspunde întrebărilor unui chestionar interactiv (quiz) on line (referitor la istoria, cultura, geografia, etc. unor țări europene)	munca în grup/perechi	http://www.europa.learningtogether.net/

	elevii vor încerca sa rețină cât mai multe informații despre aceasta consultând sursa on line menționată			
20 min	3.Fiecare grup/pereche va trebui să formuleze scurte dialoguri, conversații (cu conținut turistic, de exemplu) în care să utilizeze 5 informații achiziționate în urma răspunsurilor la întrebările chestionarului on line	Elevii vor prezenta conversațiile sub forma unor jocuri de rol Dicționare on line pot fi utilizate	munca în grup/perechi jocul de rol	

Integrarea elementelor specifice culturii digitale în predarea limbii engleze poate însemna un feedback imediat în privința cunoștințelor acumulate, posibilitatea unei evaluări prompte și eficiente. Oportunitățile sunt nenumărate, însă trebuie folosite într-un mod creativ și dinamic.

Profesor Sorina Renner

Grupul Școlar „Iuliu Maniu” Arad

Bibliografie

1. Atkinson, T., *www. the Internet*, London, CILT, 1998;
2. Berberich, F., *Developing Your Own Software: The Impossible Dream?*, The Language Teacher Online 2, 1998;
3. Buckingham, D., *Beyond Technology: Children’s Learning in the Age of Digital Culture* Cambridge, Polity Press, 2007;
4. Williams, B., *The Internet for teachers*, Chicago, IDG Books, 1999.

Filmele sau cum să facem mai atractive orele de limbă engleză

”Acțiune!”

Mulți dintre noi am participat la o oră de limba engleză în cadrul căreia elevii se așează nerăbdători în fața ecranului pentru a se uita la un film. Întrebarea este: are loc vre-un proces de învățare? Înțeleg elevii limbajul și conținutul filmului sau doar privesc filmul ca pe o activitate de destindere, o distracție? Mulți profesori de limbă engleză din întreaga lume sunt deseori confrunțați cu situația de a predă unei clase cu un număr mare de elevi, fără a avea la dispoziție mijloacele didactice necesare și fiind nevoiți să respecte programe școlare încărcate care nu permit alte activități decât cele cuprinse în manualele aprobate de ministere. Dar chiar și în asemenea situații, profesorul de limbă engleză ar trebui să aloce măcar o oră, două pe semestru unei incursiuni în lumea cinematografiei.

Filmul *”La răscruce de vânturi”*, bazat pe romanul omonim al scriitoarei engleze Emily Bronte și avându-i în rolurile principale pe Ralph Fiennes și Juliette Binoche în rolurile principale, nu pare a fi tipul de film pe care tinerii din ziua de azi să îl savureze. Este un film de epocă din care lipsesc scenele de acțiune sângeroase, urmările de mare viteză cu bolizi de lux, femeile sumar îmbrăcate, băieți musculoși și poveștile ușurele de dragoste. Din contră, temele filmului sunt serioase cum ar fi pasiunea, dragostea obsesivă care distruge pe toți cei care îi atinge, discriminarea pe criterii sociale și etnice, bazată pe ignoranță. Așadar în momentul în care am difuzat acest film în fața unui grup de 50 de elevi de clasa a X-a, am fost un pic circumspectă. Nu eram sigură dacă elevii vor aprecia filmul al fel de mult ca și mine. Vor reuși ei să treacă dincolo de costumele de epocă și atmosfera sumbră a filmului și să înțeleagă mesajul transmis?

Nu ar fi trebuit să mă îngrijorez. Cei 50 de elevi au stat în liniște timp de aproape două ore, urmărind cu maximă atenție filmul, încercând să înțeleagă nu doar dialogurile ci și sensurile acestora. La sfârșitul filmului am petrecut aproape o oră discutând despre temele filmului. Elevii au pus o mulțime de întrebări în special referitoare la structura socială a societății engleze de sfârșit de secol XVIII și început de secol XIX, au arătat un interes deosebit pentru condiția femeii din perioada respectivă, au fost chiar și întrebări referitoare la sistemul juridic britanic din epoca respectivă. S-a discutat foarte mult și despre importanța care trebuie acordată sentimentelor și chiar s-a făcut o paralelă cu situația des întâlnită în prezent, în care multe tinere aleg banii și statutul social în defavoarea dragostei.

Această experiență didactică mi-a dovedit că utilizarea unei cărți și a filmului ecranizat după aceasta, pot oferi profesorului de limbă engleză șansa de a desfășura în cadrul orelor sale o multitudine de activități practice de învățare. În primul rând, utilizarea filmelor determină

îmbunătățirea abilităților de audiere a unui text în limbajul țintă și în același timp ajută elevul să își dezvolte vocabularul.

O metodă extrem de eficientă când vine vorba de utilizarea filmelor ca mijloace didactice, o reprezintă ”Metoda celor șase scene esențiale”. Această metodă a fost elaborată de către Elizabeth Mejia, profesor la Universitatea Washington, SUA. Este bine cunoscut faptul că mulți elevi nu pot înțelege fiecare cuvânt dintr-un film care are ca și public țintă vorbitorii nativi. Astfel, Elizabeth Mejia susține ca dacă un elev înțelege limbajul și conținutul a șase scene dintr-un film, atunci el nu va avea probleme în a înțelege acțiunea întregului film.

Există numeroase activități care pot fi desfășurate cu elevii înainte, în timpul sau după vizionarea filmului.

Înainte de vizionarea filmului este important ca profesorul să le ofere elevilor câteva informații despre acesta. Informațiile nu trebuie oferite direct sub forma unei expunerii, ci sub forma unor activități care să îi implice direct pe elevi. De exemplu, profesorul le poate cere elevilor să prezică acțiunea filmului, luând în considerare titlul acestuia dar și numele personajelor principale sau cel al actorilor care le interpretează. Elevii pot urmări un spot publicitar cu filmul respectiv și pe baza acestuia pot face presupuneri în legătură cu ceea ce urmează să vizioneze.

Pentru a oferi elevilor oportunitatea de a-și dezvolta competențele lingvistice dar și pentru a le spori interesul pentru film, este indicat să fie utilizate diverse exerciții și în timpul vizionării. Astfel, se oprește filmul la o anumită scenă cheie iar elevii sunt încurajați să discute despre ceea ce se petrece sau să își imagineze ce se va întâmpla în scenele următoare. O altă activitate constă în a-i lăsa pe elevi să vadă începutul și sfârșitul unei scene, sarcina lor fiind aceea de a ghici ce se întâmplă între cele două momente. Deasemenea, profesorul poate opri sonorul în timpul unei scene și apoi le poate cere elevilor să creeze dialogul aferent scenei.

După vizionarea filmului elevii pot fi implicați în numeroase activități, cu scopul de a le dezvolta abilitățile de exprimare și înțelegere a limbajului țintă. De exemplu, elevii pot alege o scenă și să o interpreteze în fața colegilor. Metoda interviului este foarte utilă în astfel de cazuri: un elev poate pretinde că este ziarist la o revistă de high-life iar un altul că este Ralph Fiennes, actorul principal al filmului. În timpul interviului ”ziaristul” trebuie să ia notițe sau poate utiliza un reportofon. Ulterior cei doi co-echipieri vor șlefui întrebările și răspunsurile, astfel încât întreg interviul să fie cât mai asemănător unui dintr-o revistă. Deasemenea, se poate organiza și o dezbatere, în cadrul căreia jumătate de clasă îl apără pe Heathcliff, iar cealaltă îl acuză. Ca și temă scrisă profesorul le poate cere elevilor să scrie un rezumat al scenei favorite sau dacă elevii au un nivel avansat, li se poate cere să scrie o recenzie a întregului film. Alte activități ar putea consta în căutarea de informații suplimentare despre perioada prezentată în film, despre autorul/autoarea cărții și de ce nu chiar citirea cărții care a stat la baza ecranizării filmului.

În concluzie, sunt activitățile descrise în acest articol utile pentru procesul de învățare al unei limbi străine? Dacă considerăm filmul ca fiind un text fără cuvinte scrise, atunci cunoștințele generale pe care le au elevii sunt deosebit de importante pentru a înțelege mesajul transmis de un film precum "La răscruce de vânturi". Problemele legate de dragoste, obsesie, răzbunare, sărăcie, discriminare și bigotism sunt complexe și merită a fi explorate, chiar dacă avem de a face cu o programă încărcată.

"Tăiați!"

Profesor Balaș Raluca
Colegiul Economic Arad

Bibliografie:

1. Harmer, J., *How to teach English*, Editura Longman, London, 2006;
2. Dumitru, Al.I., Ungureanu, D., *Pedagogie și elemente de psihologia educației*, Editura Cartea Universitară, București, 2005;
3. ***, *Revista English Teaching Forum*, Nr. 1/2007;

Jocurile didactice în procesul învățării

Cercetările asupra eficienței jocurilor didactice au arătat că această strategie este deosebit de utilă pentru realizarea diferitelor sarcini care stau în fața cadrului didactic, asigurând, în același timp, dezvoltarea multilaterală a personalității elevului. Jocul didactic poate îndeplini numeroase funcții în procesul de învățare.

Jocurile didactice îndeplinesc o funcție esențială, cea organizatorică, ele permit o mai bună planificare a timpului elevului și cadrului didactic. În cursul jocului toți elevii sunt activi. Acestea fac posibilă desfășurarea unor interacțiuni diferențiate, în care elevii se întrec cu ei înșiși, colaborează în cadrul unui grup, concurând în același timp cu alt grup, lucrând în perechi. Aceasta le permite să se cunoască mai bine, să-și asume responsabilitatea pentru actele proprii. Lucrul în echipă este o formă de colaborare deosebit de importantă pentru copiii timizi, care de obicei sunt mai puțini activi în cazul învățării frontale. În asemenea situații ei sunt dominați de elevii extroverți. Uneori, chiar explicarea de către colegi a problemelor mai dificile este mai eficientă decât cea a cadrului didactic.

O altă funcție importantă a jocurilor o constituie funcția motivațională. Efectuarea sarcinilor pedagogice convenționale derivă rar din cerințele personale ale elevilor, cel mai adesea ea are o motivație exterioară, de exemplu notele. De aceea este important și modul de formulare a temelor. Este necesară stimularea anumitor motivații pentru ca tema impusă și obligatorie să fie efectuată

fără sentimentul de constrângere. Nu încapă îndoială că elevilor le vine mai ușor să accepte teme care decurg din desfășurarea unui joc, fie și pentru faptul că nu este vorba despre o activitate stereotipă. Jocurile se deosebesc de sarcinile formulate în cadrul altor activități școlare prin climatul care se creează în cursul desfășurării lor (absența sentimentului de amenințare, colaborarea cu alți colegi). Tema care decurge dintr-un joc are o motivație mai mare decât majoritatea temelor didactice cu caracter instructiv, informativ sau imitativ. Tocmai de aceea jocurile îi activează pe participanți.

În literatura psihologică se repetă adesea că nimic nu este atât de eficient ca și succesul. Acesta este unul din factorii care formează, mențin și stimulează în cel mai înalt grad motivația. Elevul se angajează cu plăcere în muncă dacă se naște sentimentul propriei valori și se ajunge la îndeplinirea năzuințelor sale. Jocurile facilitează obținerea succesului. Având în vedere factorul hazard, care are influență în mai multe jocuri, chiar și elevii slabi pot uneori cunoaște satisfacția, ceea ce în cazul temelor convenționale este puțin probabil. În plus, participând la jocurile colective, aceștia pot să obțină mulțumire prin apartenența la echipa învingătoare, iar insuccesul în cadrul jocului este mai puțin dureros și nu influențează negativ motivația. În jocurile colective responsabilitatea pentru înfrângere se împarte între toți jucătorii, pe când în cele individuale se știe dinainte că poate fi un singur învingător.

Nu mai puțin importantă este funcția didactică pe care o pot avea jocurile. Datorită faptului că activează toți participanții, jocurile fac posibilă dezvoltarea multilaterală, permit formarea diferitelor deprinderi de vorbire, intelectuale, tactice, etc. Dar cel mai important este faptul că jucătorii sunt interesați de perfecționarea acestor deprinderi, deoarece ele sunt indispensabile pentru desfășurarea jocului. Prin repetarea partidelor se ajunge la perfecționarea deprinderilor. Activitățile tradiționale, când sunt prea des repetate, trezesc un sentiment de apatie, în timp ce jocurile se bucură în general de bunăvoința participanților.

Atât pentru cadru didactic, cât și pentru elevi, jocurile pot avea o funcție cognitivă. Pentru cadrul didactic, obiectul cunoașterii este însuși elevul, personalitatea, aptitudinile, realizările și lipsurile lui. În activitatea didactică procesele și mecanismele cognitive nu funcționează întotdeauna corect. Adesea apar deformări, constând în generalizarea eronată a fenomenelor, operarea cu false teorii ale personalității. S-a observat că opiniile unui cadru didactic despre un elev se caracterizează printr-o mare persistență, chiar dacă ele nu sunt adecvate cu starea de fapt. Acestea influențează frecvența și calitatea raporturilor cadrului didactic cu elevul: sancțiune și recompensă, stimulare sau nu, numărul de teme efectuate. Crearea unor asemenea scheme de cunoaștere depinde de poziția adoptată de cadrul didactic și de perspectiva elevului. Pot fi distinse două astfel de perspective, care concentrează atenția asupra unor procese variabile: cea a cititorului și cea a observatorului. Profesorul este înainte de toate actor, concentrându-se mai ales asupra aspectelor ce țin de

obligațiile impuse de activitatea sa: obiective, metode, personalitatea elevilor, metode. Observatorul se concentrează mai degrabă asupra proceselor și mecanismelor psihologice: motive, sentimente, atitudinea elevilor. În legătură cu perspectiva cognitivă a actorului, informațiile acumulate și sistematizate de profesor se referă cel mai des la sarcinile realizate și dificultățile din procesul didactic și educativ. Cadrului didactic îi lipsesc, în schimb, informațiile esențiale despre cauzele situațiilor existente.

În general, se consideră că în condițiile școlii, perspectiva observatorului o poate adopta psihologul, pedagogul sau directorul. Totuși, îmbogățindu-și repertoriul de strategii folosite în jocurile didactice, cadrul didactic poate adopta și perspectiva de observator și prin aceasta să-și diversifice schemele cognitive.

Jocurile didactice pot forma norme de comportare ce-i permit cadrului didactic să-și îndeplinească cu mai multă eficacitate funcția educativă. Creând ocazii pentru evaluarea activității elevilor, atât sub aspectul eficienței, cât și sub cel al comportamentului, jocurile permit cadrului didactic să-și manifeste influența educativă. Este vorba, deci, de o strategie care facilitează formarea la elevi a unui sistem propriu de valori.

Principiile de comportare cuprinse în regulile de joc îi învață pe elevi cum să se manifeste în anumite împrejurări. Situația problematică pe care o creează jocul îi stimulează pe elevi să caute diverse soluții, formând la aceștia o atitudine activă față de sarcinile ce li se dau.

În timpul jocului, influența educativă a cadrului didactic este mai eficientă decât în cazul altor activități didactice. Într-o situație tradițională de învățare, elevul percepe comportarea sa ca fiind nepotrivită mai ales, poate chiar exclusiv, din punctul de vedere al cadrului didactic. Colegii nu consideră comportarea lui ca fiind nepotrivită. Adesea elevii nu observă că cel care nu-și face tema este necinstit nu numai față de cadrul didactic, ci înainte de toate față de el însuși. În cursul jocului, cadrul didactic, solicitând onestitate găsește sprijin tocmai în elevi. Aceștia observă mai ușor că, profesorul, împrumutând anumite norme etice de comportare, acționează în interesul lor. La fel se întâmplă, de exemplu, când prin purtarea sa elevul stânjenește activitatea. O asemenea purtare este tratată de mulți copii ca o deranjare a profesorului și nu a altor elevi. Cel care însă se comportă rău în timpul jocului deranjează colegii, fapt unanim apreciat ca fiind un comportament negativ.

„Jocul este și o pregătire pentru viața de mai târziu, dar mai presus de toate, el este însăși viața copilului.” (Mc. Dougall).

Institutor Monica Schillinger
Școala Generală Mihai Eminescu Arad

Bibliografie:

1. Cucoș, C., *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 1996;

2. Ionescu, M., Radu, I., *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001;

Educația religioasă a elevilor și importanța acesteia în formarea personalității

Religia reprezintă legătura liberă, conștientă și personală a omului cu Dumnezeu, fundamentată pe iubire și libertate și manifestată prin diferite forme de cinstire a Lui. Religia se prezintă ca un fenomen spiritual pur și universal, bazat pe predispoziția înnăscută în om.

Cei mai importanți pedagogi și educatori ai omenirii au acordat Religiei locul binemeritat, considerând-o cel mai bun mijloc de educație a omenirii și cel mai bun mod de formare a caracterelor morale și ridicare spirituală a omului și a întregii societăți omenești.

După ce timp de 45 de ani s-a încercat scoaterea lui Dumnezeu din sufletul poporului român, care s-a impus în istorie ca popor creștin încă de la naștere, orele de religie au fost reintroduse, după 1989, în trunchiul comun al disciplinelor ce se predau în școala primară, gimnaziu și liceu. Prin aceste ore de Religie, Biserica Ortodoxă Română își aduce aportul la reînnoirea vieții spirituale și morale a poporului român.

Religia are o latură subiectivă, care este dată de trăirea religioasă ca fapt sufletesc, de ceea ce se simte și o latură obiectivă, care este dată de învățătura de credință, de ceea ce se învață. Religia s-a reintrodus în școli ca disciplină de învățământ pentru realizarea laturii obiective, fără de care latura subiectivă nu are suport, știut fiind faptul că o viață religioasă autentică nu este posibilă fără cunoașterea adevărului revelat. Omul trebuie să țină cont atât de latura subiectivă, cât și de latura obiectivă. Învățăturile de credință trebuie transpuse în practică. De aceea, este necesar să formăm creștini practicieni, și nu teoreticieni, chiar de la începutul instrucției, dacă vrem să avem adevărați creștini, căci religia este ceva viu, și nu o pictură. Religia creștin-ortodoxă se adresează omului în general, de orice vârstă, însă perioadei copilăriei și a adolescenței sunt cele mai importante pentru a întreprinde formarea religioasă a omului. Ea îl formează pe om pentru sine și pentru societate și trebuie studiată la diferite niveluri deoarece dezvoltarea psiho-fizică durează până la terminarea liceului și influențează modul de gândire și formarea religioasă a viitorului om matur. Pentru elevi și în general pentru oameni, religia este importantă atât ca sentiment, cât și ca o concepție de explicare a lumii. Cu ajutorul ei elevii vor înțelege mai bine adevăratul rost al omului în lume și vor cunoaște adevărata explicație a fenomenelor care se întâmplă în jurul lor. Religia este o necesitate a firii umane, deoarece numai în și prin Dumnezeu omul poate ajunge la scopul final al existenței umane, care este desăvârșirea și poate afla răspunsurile problemelor și întrebărilor în fața cărora știința este neputincioasă. Elevii, la fel ca toți oamenii, au dreptul și obligația morală de a tinde spre

atingerea idealului propus de Biserică, cunoscând și transpunând în viața de zi cu zi învățăturile Bisericii, care le sunt împărtășite și de profesorul de religie, care este „trimisul Bisericii pentru a lucra la restaurarea chipului lui Dumnezeu în om”. Această restaurare se referă atât la luminarea minții prin cunoașterea voii lui Dumnezeu, cât și la încălzirea inimii și determinarea voinței spre punerea în practică a voii lui Dumnezeu.

Iisus Hristos este chipul Învățătorului suprem, care prin cuvintele și faptele Sale ne-a arătat că scopul primordial al omului este desăvârșirea creștină. Educația religioasă tocmai asta face: îl conduce pe om la scopul ultim al existenței – comuniunea cu Dumnezeu, desăvârșirea creștină. Educația religioasă este importantă și din punct de vedere moral, fiind temelia educației morale. În trăirea religioasă își au originea influențe adânci care îl conduc pe om la săvârșirea faptelor morale conforme cu voia lui Dumnezeu. Preceptele moralei creștine nu sunt produsul rațiunii omenești, ci sunt revelate, astfel creștinul are certitudinea că Dumnezeu nu este o speculație a minții omenești.

Rolul cultural pe care-l are educația religioasă este binecunoscut, deoarece de-a lungul timpului a promovat creația culturală și cultura în general. Trebuie invocată aici inițiativa culturală a Bisericii pe parcursul veacurilor. Chiar apariția creștinismului are și o determinare culturală, producându-se într-o epocă de înflorire culturală, dar în declin moral. Între religie și cultură relațiile sunt de întrepătrundere și complementaritate. Biserica este un perimetru al creației culturale. Numeroși oameni ai Bisericii au contribuit la generarea unor mari opere culturale. Educația religioasă este importantă și din punct de vedere social, ea tinzând și spre formarea omului în comunitate, prin comunitate și pentru comunitate. Omul trăiește într-un mediu social, unde prin practicarea virtuților trebuie să ajungă la desăvârșirea creștină

Importanța religiei se desprinde și din legătura pe care Prea Sfințitul Daniil Partoșanu a făcut-o, poate ca nimeni altul, între catedrală catedră și catedră: „catedrală sunt două cuvinte care au aceeași proveniență, două noțiuni care definesc două instituții cu semnificații care se întrepătrund. Catedrala, mai mult decât o masă oarecare, este amvonul profesorului, celula unei facultăți și nucleul Universității. De la catedră profesorul sau magistrul împărtășește auditoriului cunoștințe, învățături, lansează idei, provoacă și trezește întrebări, oferă răspunsuri, formează curente, inițiază și întemeiază școli. O catedră cere și presupune să fie ilustrată, marcată și dominată de personalitatea unui magistru. Catedrala se situează între masa de lucru sau de scris a profesorului, de acasă sau de la birou, și amvonul de la biserică, în cazul unui profesor de teologie. Catedrala are prin excelență un rol vocal, oratoric, chiar retoric. La catedră profesorul nu scrie, el vorbește, transmite, comunică, împărtășește din bogăția lecturii, a studiului, a meditației, reflecției și contemplației. Prin catedrală vorbește biblioteca, iar la rândul ei, catedrala trimite înspre bibliotecă. În afară de dogme și canoane, o catedrală n-ar trebui să aibă alte limite, hotare sau granițe. La o catedrală spiritul se manifestă viu și liber, în lăuntrul Revelației, ca un flux și reflux în suflarea și însuflarea Duhului. O adevărată

catedră, însă, se împlinește în catedrală. Catedrala, fiind prin excelență catedra episcopului, este totodată și suma și împlinirea catedrelor, mai ales într-un centru teologic de învățământ superior. O catedrală are nevoie de catedre, iar catedrele au nevoie de catedrală. Catedrala ridică catedra la nivelul amvonului, desăvârșind-o în taina altarului. În catedrală, ierarhul este înconjurat de soborul preoților și colegiul profesorilor de teologie. Abia atunci, mulțimile de credincioși sunt zidite și folosite duhovnicește cu adevărat! Între catedră și catedrală nu trebuie îngăduit a se face prăpastie. Toate catedrele de teologie se regăsesc și se împlinesc în catedrală, respectiv în catedra episcopului. Simfonia trebuie să domine acest raport ortodox și universitar. Astfel se consolidează relația dintre Universitate și Biserică, dintre Biserică și Academie, dintre Ortodoxie și societate, dintre cultură și cult: prin relația dintre catedră și catedrală. Catedra este un contrafort al catedralei, iar catedrala ridică catedra de la nivelul pedagogic-intelectual, la cel omiletic, liturgic, pastoral și mistic. Deși într-o eparhie pot exista mai multe catedre, după cum sunt și mai mulți preoți sau profesori, catedrala este una și unică, pentru că unul este ierarhul locului. De fapt, catedra pregătește generațiile tinere și prin acestea mulțimile, să intre și să rămână în catedrală, în jurul lui Hristos cel euharistic, a Evangheliei profetice și a scaunului episcopal canonic. Catedra este expresia dimensiunii și lucrării învățătoarești în Biserică, iar catedrala este expresia întregii și deplinei slujiri hristice și eclesiale, prin taina preoției și treptele ierarhiei. La catedră luminează învățătura, în catedrală strălucește harul. Catedra este și poate semăna cu pogorârea lui Moise cu tablele legii de pe Sinai și tâlcuirea acestora înaintea poporului, iar catedrala este și se poate asemăna cu urcarea ucenicilor împreună cu Domnul pe Tabor la Schimbarea la Față. Catedra este drumul spre Emaus, iar catedrala este Cina și arătarea din Emaus. Catedra este drumul Damascului, iar catedrala răpirea la al treilea cer. Catedra este Marea Cuvântare de la Cina cea de Taină, iar catedrala este împărtășirea apostolilor și Rugăciunea arhierască. La catedră sunt tâlcuite pildele și învățăturile creștine, iar în catedrală se săvârșesc minunile și tainele mântuirii. Precum nedespărțite sunt acestea, nedespărțită este catedra de catedrală și invers. Dacă catedrala este Templul, catedra este curtea Templului”.

Profesor Lipovanu Cosmin

Liceul Teoretic „Mihai Veliciu” Chisineu-Cris, jud. Arad

Bibliografie:

1. Cucos, C., *Educația religioasă*, p. 13-15, Iași, Ed. Polirom, 1999;
2. Opriș, M., Opriș, D., Bocoș, M., *Cercetarea pedagogică în domeniul educației religioase*, p. 6, Alba Iulia, Ed. Reîntregirea, 2004;

3. Stoenescu, Daniil, Episcop administrator, *Cărțile ce s-ar fi scris*, p. 53-64, Vârșeț, 2002;
4. Șebu, S., Opriș, M., Opriș, D., *Metodica predării religiei*, p.17, Alba-Iulia, Ed. Reîntregirea, 2000.

Sportul - mijloc de manifestare a capacității de comunicare

Activitatea de comunicare constă în transmiterea de mesaje între persoane, în circulația de impresii și comenzi, în împărtășirea unor stări afective, de decizii raționale și judecăți de valoare, cu finalitatea expresă de a obține efecte în reprezentările și opiniile indivizilor, în practicile sociale pe care le efectuează.

Începutul secolului trecut, dă naștere ideii care avea să revoluționeze întreg edificiul sportiv mondial și anume Jocurile Olimpice. Pierre de Coubertin spunea: „fără sport, tineretul s-ar atrofia într-o formație pur intelectuală.”

Renee Matheu susține că rădăcinile sportului și culturii sunt identice, considerând sportul și educația fizică drept discipline umane cu funcție socială și rol în formarea și desăvârșirea personalității. Prin efectele sale cantitative și calitative, exercițiul fizic sistematizat stimulează, echilibrează, compensează și înnobilează ființa umană, iar activitatea sportivă poate pretinde dreptul de integrare în patrimoniul cultural al societății, apărând astfel noțiunea de cultură fizică.

Participarea sportivilor în competiție într-un mediu organizat, individual sau în grup, pentru unii oameni devine o parte majoră a stilului de viață. Pentru unele persoane, sportul este un joc, o formă de eliberare de stres, de relaxare și de distracție, de îmbunătățire a condiției fizice, de promovare a integrării sociale.

Competițiile se consideră că au o moralitate proprie, că agresivitatea face parte din joc, iar violența este o formă de autoapărare, existând între jucători un fel de înțelegere privind limitele luptei corecte, fiind în interesul fiecăruia să se mențină în cadrul normelor.

Motto-ul Codului Eticii Sportive este „Cine joacă cinstit este întotdeauna câștigător”, de unde putem extrage o prima dimensiune social-valorizatoare a sportului.

Competiția sportivă mai este asociată cu o serie de valori și de calități, precum: spiritul de competiție, realizarea, curajul, autocontrolul, disciplina, devotamentul, loialitatea, reușita, munca în echipă și responsabilitatea individuală. Aceste elemente caracterizează ideologia competiției sportive.

Jocul sportiv de astăzi rezidă în intenția de a stabili și desemna un câștigător, de a sărbători persoana care se dovedește a fi cea mai capabilă sau performantă. Toți au drepturi egale și

oportunități egale, iar cursa este câștigată de cel care aleargă mai repede, indiferent de culoare, credință sau afiliere politică.

Competiția sportivă reprezintă o activitate cu conținut și scop educativ, fiind o activitate socio-culturală ce are menirea de a îmbogăți societatea, și este asociată cu virtuțile etice și morale.

Teoria învățării sociale, a demonstrat că socializarea se face cel mai bine prin și în mediul sportului, semnificând măsura în care atitudinile, valorile, deprinderile și regulile învățate în sport se transferă și se manifestă în alte sfere sociale. Practicarea sportului a creat premisele dezvoltării acestui mediu, recunoscut ca favorabil socializării care vizează, în egală măsură, individul și grupul. O socializare individuală se realizează atunci când individul asimilează atitudini, valori concepții sau modele de comportament specifice grupului sau comunității sportive în vederea adaptării și integrării lui. Socializarea grupului, prin extinderea numărului de indivizi practicanți de sport, contribuie la dezvoltarea ramurilor de sport și implicit a sistemului.

Educația fizică și sportul sunt considerate a fi mijloace de influențare și formare a caracterului uman privind corectitudinea, modestia, curajul și lucrul în echipă. Individul dobândește abilitatea de a-și adapta atitudinile, deprinderile și regulile asimilate în activitatea sportivă la specificul altor activități din domenii diferite. Efectul socializator, de comunicare al activităților fizice și sportului, generează o multitudine de efecte pozitive asupra mai multor categorii de beneficiari.

Cultura fizică reprezintă în concepția lui Georgescu Forin (1998) o componentă a organismului social, „*un fenomen fără de care societatea nu poate fi concepută*.” „Cultura fizică este o componenta, poate chiar domeniu, de mare complexitate a culturii universale care sintetizează categoriile, instituțiile, legițile și bunurile materiale create pentru valorificarea exercitiului fizic.

Studiul mișcării fizice a reprezentat din totdeauna un domeniu de investigare pentru științele educației, dar ea constituie un domeniu prea puțin investigat de științele sociale și aici ne referim la domeniul comunicării prin sport. Continuând să se exploreze acest domeniu s-ar ajunge, poate, la concluzii care să determine importanța sportului, în rezolvarea conflictelor și bruiajelor legate de comunicare.

Se poate constata că, cel puțin la nivelul sporturilor individuale, sportivul se poate exprima pe sine însuși. Dincolo de dependența sa de a executa anumite mișcări la un anumit nivel, în funcție de dezvoltarea sa motrică, se diferențiază posibilitatea executării acestor mișcări sub anumiți parametri calitativi, care vizează expresivitatea sau relevanța trăsăturilor psiho-fiziologice ale individului.

Din cele prezentate mai sus rezultă că orice mișcare fizică poate constitui o expresie a capacității de comunicare, de altfel, literatura de specialitate pune accent pe „limbajul trupului”, pe

expresivitatea și relevanța limbajului non-verbal în relațiile interumane, inclusiv a celor implicate în competițiile sportive.

Literatura de specialitate ilustrează o diversitate de semnificații a diferitelor manifestări corporale. Această capacitate de comunicare este diferită de la un sport la altul, de exemplu, mișcări din gimnastică ritmică sau patinaj artistic față de alte sporturi, cum ar fi box, lupte sau ski.

Teoria comunicării afirmă că individul poate comunica cu sine sau în cadrul diferitelor grupuri sociale. În acest context putem afirma mișcarea fizică și sportul ca mijlocitoare, în moduri specifice, a relaționării individului cu sine și cu membrii colectivității în care se desfășoară activitatea competițională. Astfel putem invoca aspectul interacțiunii indivizilor din perspectiva activităților sportive ca pe un produs al fenomenului cultural. Mai mult decât atât, cultura corpului și sportul au pus în evidență de-a lungul timpului faptul că valorile sportive sunt în același timp valori estetice și valori morale.

Ce se poate comunica prin intermediul mișcărilor fizice la nivel de componență? Întreaga gamă de sentimente umane, totalitatea trăsăturilor specifice omului și a manifestărilor sale spirituale. Nu de puține ori câte un sportiv sau o execuție artistică este comparată cu o manifestare artistică sau un concept. Totodată sunt sporturi prin intermediul cărora sunt puse în valoare unele trăsături cum ar fi: forța, viteza, rezistența și ridicate la rangul de valori. Indiferent de natura lor, manifestările sportive prilejuiesc și mediază transmiterea unor semnificații pentru sine și pentru semenii. Este ceea ce în teorie se înțelege prin procesul de comunicare.

Mișcările corpului, poziția mâinilor, felul de a privi... toate acestea ne transmit mai multe despre un competitor în sport și face parte din performanța sa. Sportivul trebuie să se adapteze unei existențe corporale diferite pe care nu întotdeauna o stăpânește ușor. Propria imagine sau schemă corporală, se focalizează progresiv, reprezentând un nucleu al conștiinței de sine, în reluarea acțiunilor motrice. Educarea expresivității corporale, utilizarea limbajului non-verbal, au reguli la fel de stricte ca cele ale comunicării și se găsesc în prelungirea acestora din urmă.

Adeesea în sport indicatorii mișcării sunt folosiți intenționat pentru a înșela adversarul, astfel încât activitatea corporală și cea sportivă, bine dirijate, constituie un limbaj cu semnificații deosebit de importante.

Pe de altă parte, sportul privit ca și dimensiune importantă a educației, susține educația interculturală, morală, profesională și estetică, trezind sentimentul de mândrie patriotică, indus de victoria sportivilor de mare performanță, în special la concursurile sportive internaționale.

Sportul contribuie la socializarea oamenilor. Se spune că socializarea în sport nu poate fi promovată decât atunci când sunt puse în evidență calități morale. Atitudinile, deprinderile și regulile asimilate în activitatea sportivă pot fi transferate în orice altă sferă socială și pot fi adaptate la specificul oricărei alte dimensiuni ale instituției sociale.

**Profesor Barbu-Băneș Adela,
Școala Generală Nr. 4 „Ioan Slavici” Arad**

Bibliografie

1. Bâtlan, I., *Olimpismul ca act de cultura si valentele sale formative*, A.N.E.F.S., Bucuresti, 1995;
2. Dragnea, A., Mate-Teodorescu, Silvia, *Teoria sportului*, Bucuresti, Editura. FEST, 2002;
3. Georgescu, F., *Cultura fizica-fenomen social*, Bucuresti, Editura Tritonic, 1998
4. Morgan, W. J., Meier, K. V. (ed.), *Philosophic Inquiry in Sport*, Human Kinetics, USA, 1995;

MANAGEMENT EDUCAȚIONAL

Managementului clasei de elevi

Motto: "Sarcina conducătorului este aceea de a fi din ce în ce mai eficient"

(P. F. Druker)

Nu-mi propun să fac un demers științific al acestui subiect și nici să propun colegilor un stil educațional performant. Nu întâmplător am pornit de la un motto sugestiv ce subliniază că managementul clasei de elevi trebuie să fie într-o mai mare măsură artă decât știință, pentru că nu este doar un serviciu oferit elevilor, ci pătrunde în ființa lor, promovând o schimbare a felului lor de a gândi și de a acționa.

Se constată adesea ca profesorii știu mai mult sau mai puțin să conducă procesul de instruire-învățare, dar știu destul de puțini cum să planifice și să organizeze activitățile clasei, astfel încât să asigure un climat favorabil învățării rapide, eficiente și durabile. Aceasta se explică prin faptul că managementul clasei de elevi este un proces complex care nu înseamnă "dirijism", se realizează în timp și nu se poate asigura imediat succesul unei acțiuni.

Managementul clasei de elevi se referă la un ansamblu de activități și strategii ale profesorului, care urmărește să întrețină o atmosferă de cooperare și de implicare a elevilor în realizarea sarcinilor de învățare care le revin. Un grup de instruire bine condus este unul în care elevii sunt permanent angajați în activitățile și sarcinile de învățare pe care profesorul le-a pregătit pentru ei.

Crearea și menținerea unui mediu de învățare adecvat în care elevii să participe cu entuziasm și în mod activ la activități reprezintă o adevărată provocare pentru orice profesor care aspiră la statutul de manager de succes al colectivului de elevi. Profesorii buni crează grupului impresia că știu tot timpul ce fac elevii lor și că acționează "ca și cum ar avea un ochi la spate". Ei știu să exploreze cu privirea întreaga clasă și să își întâlnească frecvent privirea cu cea a fiecărui elev în parte. Uneori e necesar ca profesorul să-și schimbe strategiile de instruire.

Principiile unui bun management al clasei merg mână în mână cu principiile învățării și ale motivației. Atunci când elevii au dificultăți cu înțelegerea a ceea ce li se predă, ori atunci când interesul lor de a învăța lucrurile respective este minim sunt predispuși mai mult decât oricând la comportamentele neproductive sau chiar contraproductive, ca urmare a frustrării și a plictiselii.

Lansez această provocare fiecărui cadru didactic să își construiască un edificiu de strategii în complexa acțiune de monitorizare a elevilor pentru a deveni astfel conducători eficienți.

Profesor inginer, Aristața Dîrlea

Grup Școlar de Transporturi-Auto "Henri Coandă", Arad

Managementul conflictelor

Un conflict apar atunci când dezacordul între părți (indivizi grupuri etc.) se acutizează, îmbracă forme violente (începând cu violența limbajului și sfârșind cu bătaia, iar în cazul satatelor, cu războiul).

Cauzele conflictelor sunt foarte diverse: interpretarea diferită a realității; informațiile insuficiente sau chiar lipsa lor, confuzii; prejudecățile, stereotipiile preluate necritic; neimplicarea efectivă în clarificarea ideilor; dezinteresul manifestat de cineva; comunicarea defectuoasă; frustrările repetate; lipsa de încredere în sine și în ceilalți; toleranța scăzută; presiunea timpului; situațiile stresante; diferențele de temperament; diferențele de valori; invadarea spațiului personal etc.

După numărul de persoane implicate într-un conflict, acestea sunt de mai multe tipuri: între doi indivizi; între un individ și un grup; între două sau mai multe grupuri; între clase sociale; între etnii; între state; între grup-clasă și stat etc.

În ceea ce privește *formele de manifestare*, aminti: disputa; cearta; protestul; refuzul de a comunica; greva; bătaia; războiul.

În școală, conflictele sunt prezente atât în interiorul diverselor categorii de resurse umane care constituie organizația școlară (elevi, personal didactic, personal didactic auxiliar, personal administrativ), între aceste grupuri, între școală și familie, între școală și comunitatea locală. De asemenea, pot apărea conflicte între grupuri ale aceleiași categorii de resurse umane, între indivizi și grup, grupuri și manageri, ca și între indivizi și organizația școlară în ansamblul ei .

a) Conflicte între elevi

În cazul elevilor, conflictele au la bază, de regulă, competiția neloială, dorința de afirmare cu orice preț, invidia, antipatia reciprocă, nepotrivirile de caracter, lupta pentru dominarea grupului, comunicarea slabă, exprimarea nepotrivită a emoțiilor, absența priceperilor de rezolvare a conflictelor, utilizarea greșită a puterii de către cadrul didactic etc.

b) Conflictele dintre profesori

Conflictele dintre profesori sunt determinate, mai ales, de lupta pentru obținerea unor avantaje (obținerea gradației sau salariului de merit, de exemplu), lupta pentru obținerea unor funcții de conducere (șef de catedră sau de comisie metodică, membru în consiliul de administrație, director adjunct, director, inspector) sau pentru afirmare (obținerea de premii de către elevii lor care participă la diverse concursuri școlare, obținerea gradului didactic I sau II

etc.). Nu lipsesc însă nici cauze cum sunt: existența unor convingeri și opinii diferite, a unor valori diferite, deosebirile în plan temperamental și cultural .

c) *Conflictele dintre cadrele didactice și elevi*

În cazul conflictelor dintre profesori și elevi, acestea au la bază cauze multiple între care se detașează blocajele de comunicare, existența unor discrepanțe între sistemul de criterii utilizat de cadrele didactice în evaluare și cel al elevilor, între normele și valorile cu care operează cele două categorii de membri ai organizației școlare, relațiile profesori-elevi de tip autoritar .

Mai mult, poate, decât în alte organizații, în cele școlare, este prezent și ceea ce Florin Druță numește „*conflict motivațional*”, înțeles de acesta ca un ansamblu contradictoriu de motivații care „*provoacă adeseori caracterul ezitant, anormal, bizar, incoerent al conduitei*”. Un exemplu, la îndemână, ar putea fi conflictul între cerințele reformei învățământului și conservatorismul personalului didactic, prea puțin avizat și motivat pentru a putea accepta cu ușurință un nou mod de gândire și de acțiune practică .

d) *Conflictele între părinți și cadrele didactice*

Principalele cauze ale acestor conflicte sunt: comunicarea defectuoasă datorită neînțelegerilor sau numărului mic de contacte pe parcursul unui an școlar; conflictul de valori și lupta pentru putere: părinții au prejudecăți bazate pe experiențele lor anterioare sau nu le este clar care este rolul lor-profesorilor în viața copiilor .

Rezolvarea conflictelor depinde, înainte de toate, de anumite opțiuni strategice ale managerilor și a organizațiilor din care fac parte, ce au la bază, la rândul lor, considerarea conflictului ca dăunător sau, dimpotrivă, ca util (între anumite limite) dezvoltării organizaționale. Se consideră de către mulți specialiști ca fiind mai oportună prevenirea conflictelor decât căutarea unor soluții de aplanare a acestora.

Institutor, Bardi Melinda

Școala Generală Păuliș, județul Arad

Bibliografie:

1. Băban, A., Petrovai, D., *Consiliere și orientare*, Editura Humanitas, București, 2002;
2. Joița, E., *Managementul educațional*, Editura Polirom, Iași, 2000;
3. Jinga, I., *Managementul învățământului*, Editura Aldin, București, 2003;
4. Salomia, E., *Ghidul carierei mele*, Editura Humanitas, București, 2002;
5. Ministerul Educației și Cercetării, *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*, 2000

Managementul conflictelor în grădiniță

Motto:

„Fericit este copilul care găsește în fiecare etapă a drumului, pe educatorul capabil să insufle treptat forța și elanul necesare împlinirii destinului său de om” (Maurice Debesse)

Oamenii trăiesc și muncesc împreună. Este foarte important ca ei să se înțeleagă unii pe alții. Conflictul este o realitate a vieții cotidiene. Conflictul poate fi tratat pe căi pozitive sau negative. Abordat printr-o gândire pozitivă, conflictul poate avea rezultate creative, poate fi o forță pozitivă pentru creșterea personală și schimbarea socială. Abordat printr-o gândire negativă, conflictul poate avea rezultate distructive atât din punct de vedere emoțional, spiritual, cât și fizic. De asemenea, conflictul poate deveni o sursă de maturizare și învățare, ajută la descoperirea propriilor valori și credințe, la sănătatea mentală individuală. Capacitățile de management al conflictului pot fi învățate.

Kerstin Bergovist (psihanalist suedez) spunea că un pas important în rezolvarea unei situații conflictuale este conștientizarea problemei. Modul în care definim o problemă, determină **dacă** și **cum** o vom rezolva (cu cât definim mai clar problema cu atât mai ușor vom găsi o soluție). Întotdeauna este bine să conștientizăm dacă noi înșine avem probleme, dacă avem o relație proastă în interiorul sufletului sau trupului nostru. Un număr mare de conflicte interioare este cauzat de respectul de sine necorespunzător. Într-un conflict, sentimentele sunt importante; câteodată nu ajungem la motivele conflictului și nu putem rezolva până când nu luăm în considerare sentimentele neconștientizate.

În orice grupă de copii pot apărea conflicte ce constau în stări tensionale ce se pot instala la niveluri diferite:

- conflict copil-copil;
- conflict între cadrele didactice;
- conflict cadru didactic - manager;
- conflict cadru didactic-părinți (și invers);
- conflict manager - părinți, etc.

La vârsta preșcolară se pare că motivația poate fi cea mai eficientă strategie de rezolvare a conflictelor, dar ea presupune din partea educatoarei următoarele demersuri:

- Să formuleze așteptări maxime în raport cu copiii;

- Să fie un exemplu (un model) de comportament;
- Să creeze o atmosferă pozitivă;
- Să implice copiii în mod activ la activități;
- Să demonstreze clar că merită să învețe și de ce;
- Să cultive încrederea în sine a copiilor;
- Să se folosească de cunoștințele anterioare ale copiilor;
- Să utilizeze ideile copiilor;
- Să se folosească de curiozitatea naturală a copiilor;
- Să promoveze calitățile copiilor, să-i activeze pe toți;
- Să depisteze comportamentele dezagreabile;
- Să instruiască individual;
- Să încurajeze competiția;
- Să anihileze anxietatea copiilor.

Educatoarea trebuie să-și dezvolte continuu abilități de a aborda conflicte, astfel încât să nu manifeste neajutorare și disperare când se confruntă cu cei care nu vor să se angajeze într-o soluționare sau folosesc șiretlicuri. Ea trebuie să rămână o persoană morală, adică atentă și dreaptă.

Educatoarea manager „ideal” are un temperament puternic, echilibrat, dinamic; are o individualitate cu caracter pozitiv definită prin sociabilitate, compasiune, consecvență, corectitudine, cinste, modestie, stăpânire de sine; are un bun nivel al capacității de lucru, este echilibrată în tendința de interiorizare dar și exteriorizare; are o mare capacitate de prelucrare informațională; dovedește integritate morală, voință și caracter ferm; manifestă responsabilitate față de destinele grădiniței, aflată într-o continuă perfecționare a propriilor competențe promovează un spirit înalt de cooperare.

Reguli și rolul lor în managementul grupei

Un management eficient al situațiilor din grădiniță presupune prezența regulilor. În acest sens, Kenneth Moore scria : ”Copiii au nevoie și vor reguli. Ei vor să știe ce se așteaptă de la ei și de ce. Educatoarele care încearcă să evite fixarea unor reguli și a unei structuri vor decoperi adesea că rezultatul este haosul, mai ales când se ocupă de copiii mici”.

Pentru alți psihologi o regulă adecvată este *univocă, necesară și poate fi impusă*. Educatoarele ar trebui să negocieze lista de reguli încă în cursul primelor întâlniri cu părinții și preșcolarii. Acestea pot acoperi mai multe domenii : intrarea în clasă, mișcarea în timpul activităților, modalități de adresare, când se vorbește și când se tace în sala de clasă, cine se ocupă de distribuirea materialelor.

Voi prezenta câteva reguli stabilite împreună cu copiii grupei la care lucrez:

1. Salutul la sosirea și plecarea din grădinița, folosirea formulelor de politețe.
2. Să lucreze în liniște pentru a nu deranja pe ceilalți.
3. Să asculte pe cel ce vorbește fără a-l întrerupe.
4. Să respecte munca colegului .
5. Să evite comportamentul de bătaș.
6. Să întreținem jucăriile și materialele cu care lucrăm și să le așezăm la locul

lor după folosire.

O formulare pozitivă a regulii oferă o țintă de atins și este preferabilă unei formulări negative, care implică ceva de evitat.

Educatoarea trebuie să posede o serie de aptitudini „manageriale” pentru a putea desfășura o activitate optimă cu preșcolarii: gândire critică ce presupune coordonate precum: planificare, organizare, coordonare și evaluare aspecte ce duc la dezvoltarea copilului; comunicare și capacitatea de a permite și încuraja copilul să își exprime gânduri, opinii, implicarea educatoarei în gestionarea și rezolvarea situațiilor conflictuale încă din fază incipientă și aplicarea unor măsuri cu caracter disciplinar și preventiv; deschidere la nou ce presupune adaptarea la situațiile nou ivite în activitatea desfășurată.

Profesor învățământ primar și preșcolar, Lucia Toma
Grădinița P.N.Pescari, județul Arad

Bibliografie:

1. Nicula, I., *Microsociologia colectivului de elevi*, E.D. P, 1974;
2. Stan, E., *Managementul clasei*, Editura Aramis, Bucuresti, 2006;
3. ***Revista “Învățământul preșcolar”, nr.3-4/2006.

SPRIJIN, SUPORT ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ȘI PSIHOLOGICĂ

Dificultăți de învățare a scrierii

Cititul și scrisul sunt două capacități fundamentale care se asimilează în ciclul de achiziții fundamentale. Scrierea și citirea au un „cod” comun: litere care se combină în silabe, cuvinte, propoziții sau fraze, toate la un loc realizând un text care comunica un mesaj. Importanța scrierii este relevată de faptul că performanțele intelectuale pot fi dobândite numai de cine știe scrie și citi. Astfel scrierea și citirea reprezintă fundamentul în dobândirea cunoașterii. Rolul scrierii este cu atât mai mare cu cât angajează procesele psihice, în special gândirea.

Scrierea este o activitate complexă, care cere un demers dificil, durabil și laborios, în ceea ce privește însușirea inițială a mecanismelor psihomotrice aferente. Totodată ea este activitatea grafică de consemnare și conservare a limbajului oral pe un suport concret și reprezintă convertirea limbajului oral într-unul grafic, fără a pierde esența verbală.

Scrisul presupune un efort mult mai mare decât cititul, vorbitul sau ascultatul, pentru că presupune realizarea rapidă a unei corelații între sunet și literă, între scris și cuvânt, între structură și țesătura scrisă a acesteia. Scrierea cere un efort fizic (pe lângă cel intelectual), o angajare a mâinii, o poziție anumită a corpului, utilizarea unui instrument de scris, a foii de hârtie, așezarea scrisului într-o arhitectură a paginii. O altă dificultate ce trebuie depășită ține de posibilitatea așezării unei inhibiții demobilizatoare în cazul unor nereușite pe măsura așteptărilor.

Învățarea scrierii în școală durează aproximativ un an pentru majoritatea copiilor școlari, dar activitatea grafo-verbală în întreaga ei semnificație cultural-instrumentală însă necesită ani întregi de perfecționare.

Învățarea scrisului începe printr-o fază de familiarizare cu acțiunea. La început, elevul nu poate scrie litere întregi. El exersează trasarea unor linii, bastonașe și ovale. Dar și acele mișcări simple îi cere efort, încordare. Copilul face mișcări inutile. După multe exerciții trece în etapa a doua: organizarea deprinderii. Acum dispar mișcărilor inutile, efortul exagerat. Mișcărilor principale încep să fie contopite într-un tot unitar ce reprezintă o literă, pe care o poate trasa și fără a mai ridica penița de pe hârtie. Procesul acesta de eliminare a mișcărilor de prisos și unificarea celor esențiale este un proces de schematizare. Acțiunea începe să se desfășoare armonios.

Spre deosebire de citit, care nu prezintă, în mod semnificativ, grade diferite de dificultate în realizare, scrisul prezintă din plin aceste aspecte. Un copil care știe să citească destul de bine citește

mai greu scrisul de mână al altcuiva ori scrisul de mână decât scrisul de tipar în general și aceasta din cauza unei anumite precarități a constantei forme. Când scrie însă, un copil are în față de la bun început patru grade de dificultate în realizarea a ceea ce denumim generic scriere:

- Copierea literelor de tipar și a celor de mână;
- Transcrierea: convertirea textului tipărit în text scris de mână;
- Dictarea: convertirea limbajului oral al altei persoane în text scris de mână;
- Autodictarea: mesaj scris de mână, elaborat mai întâi în mintea și-n limbajul interior al copilului și exteriorizat, cu mari eforturi.

Dificultățile de învățare a scrierii își pun amprenta asupra randamentului școlar. Maniera și aria de manifestare a dificultăților de învățare a scrierii este foarte complexă dar și diversă, putându-se prelungi și-n afara școlarității, în viața cotidiană și-n viața adultului. Se trec în contul dificultăților de scriere aspecte precum: erori la nivelul literelor, erori sintactice și erori de punctuație, organizarea grafică a paragrafelor: omisiuni, confuzii, substituiri, inversări, adăugiri de litere, silabe, cuvinte; în plan morfologic, dar și-n plan sintactic se pot regăsi aceleași fenomene cu referire la pronume, articole, prefixe, sufixe, cuantificări, cuvinte instrumentale, putându-se altera ordinea firească a cuvintelor în frază și chiar mesajul ca atare.

Se mai pot adăuga aspecte viciate în privința punctuației și chiar forme ca atare a scrisului: tușa literelor, mărimea și orientarea lor, înclinarea și legarea literelor de mână, orientarea rândurilor, încadrarea în pagină etc. Toate aceste posibile manifestări în diferite combinații și cu anverguri diferite sunt desemnate cu termenul consacrat de disgrafie, cu o manifestare moderată, precum:

- Omiterea literelor (ex. capră – capă);
- Deformarea literelor;
- Substituirea și înlocuirea literelor (ex. măr – măl, mașină – masină);
- Inversarea grafemelor;
- Incapacitatea de a scrie anumite grafeme permanent, în orice împrejurare, în silabe sau cuvinte;
- Incapacitatea totală sau parțială de scriere a unor grafeme;
- Denaturarea grafemului într-o asemenea măsură, încât aceasta nu mai corespunde cu structura articulatorie;
- Scrierea eliptică, în special a grupelor consonantice prin omisiuni de grafeme sau de silabe (de exemplu: „catană”, în loc de „castană”).

Disgrafia, ca sindrom deficitar, nu se bazează pe origini etnice sau de clasă socială și nici pe lipsa de educație.

Scrierea are trepte cumulative de solicitare graduală ce devin sarcini diferite de scriere. În conceperea și scrierea unui text se vor găsi erori de toate tipurile (copiere, transcriere, dictare, concepție ideativă) ce exprimă complexitatea scrisului integral, mai ales în scrisul de mână.

Teoretic, dar și practic, abordarea educativă a dificultăților de scriere presupune o continuă antrenare, stimulare, exersare a copiilor, prin sarcini și solicitări de aceeași natură cu cele din probele care au relevat disfuncțiile respective pe fiecare modul, proces și subproces specific.

Profesor pentru învățământul primar, Roman Diana-Maria
Liceul Teoretic „Jean –Louis Calderon” Timisoara

Bibliografie:

1. Cosmovici, A., Iacob, L., *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 1999;
2. Ilica, A., *Didactica limbii române în învățământul primar*, Editura Universitatea „Aurel Vlaicu”, Arad, 2003;
3. Ilica, Anton, Moș Pavel, Moș Ana, Ardelean, Adina, Ardelean, Alina, *Didactica limbii moderne și a lecturii- îndrumări metodice pentru profesorii din învățământul primar*, Universitatea „Aurel Vlaicu”, Arad, 2007;
4. Kelemen, Gabriela, *Psihopedagogia copiilor cu dificultăți de învățare*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2006.
5. www.didactic.ro

Tutorial pentru consolidarea cunoștințelor de matematică în gimnaziu

Calculatoarele sunt nelipsite astăzi din viața cotidiană, iar utilizarea lor în procesul de învățământ este din ce mai mare ca o resursă tehnologică prin care se face mai comod, mai eficient și mai plăcut atât predarea cât și învățarea.

Deși este interesantă și binevenită utilizarea calculatorului în activitatea zilnică de predare, este dificil de găsit mijlocul prin care să poată fi făcută într-un mod cât mai eficient. Se ridică întrebarea: în ce măsură fondurile pentru achiziționarea calculatoarelor și pregătirea profesorilor sunt bine folosite în această direcție?

Matematica este materia cea mai apropiată de limbajul calculatoarelor și am încercat să realizez o aplicație utilă în predarea matematicii. Exercițiile de geometrie și algebră realizate se adresează claselor de gimnaziu.

În prima parte a aplicației din capitolul I prezint instrucțiunile limbajului Visual Basic și cele mai utilizate proceduri și funcții, pentru fiecare dintre ele fiind scris un exemplu. Exemplele alese

pot fi utilizate la clasă, fiecare din ele evidențiind particularitățile respectivelor instrucțiuni, funcții sau proceduri. Este prezentată sintaxa, efectul și unde este cazul observații. A doua parte din primul capitol este rezervată prezentării programării orientate pe obiecte și în mod deosebit mediului Visual Basic. Tot aici sunt prezentate anumite secțiuni din aplicație.

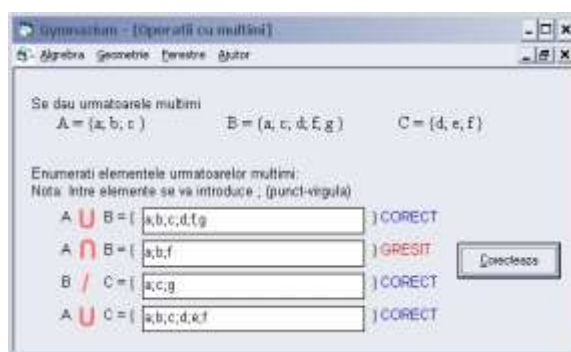
Capitolul II este dedicat prezentării aplicației. Este descrisă aplicația din punct de vedere funcțional și sunt descrise diagramele de structură. Pentru forma MDI și celelalte forme din proiect sunt prezentate modulele asociate. Privind proiectul din alt unghi, sunt descrise metodele atașate evenimentelor fiecărei forme. În a doua parte a celui de-al doilea capitol este explicată desfășurarea unei sesiuni de lucru. Cele mai importante întrebări sunt: cum se alege un exercițiu, cum se rezolvă, cum se verifică, cum se închide aplicația? Tot în al doilea capitol este prezentat modul în care s-a făcut implementarea. Sunt descrise meniurile, tipurile de exerciții, modul în care au fost alese. Pentru exercițiile mai interesante sunt prezentate imagini din aplicație. Doar anumite tipuri de probleme au putut fi incluse în program, cele pentru care s-a putut găsi o rezolvare rezonabilă cu ajutorul calculatorului. Problemele apărute au fost legate de realizarea unei interfețe prietenoase și păstrarea legăturii cu modul de predare în școală.

Prima linie de meniuri conține: *Fișier, Algebră, Geometrie, Ferestre, Ajutor*.

Din meniul *Fișier* se poate alege: *Salvează* (pentru a salva un exercițiu), *Deschide* (dintre cele salvate), *Listează* (pentru tipărirea la imprimantă), *Ieșire* (pentru părăsirea aplicației)

Din meniul *Algebră* se selectează exercițiile de algebră iar în meniul *Geometrie* se află lista exercițiilor de geometrie.

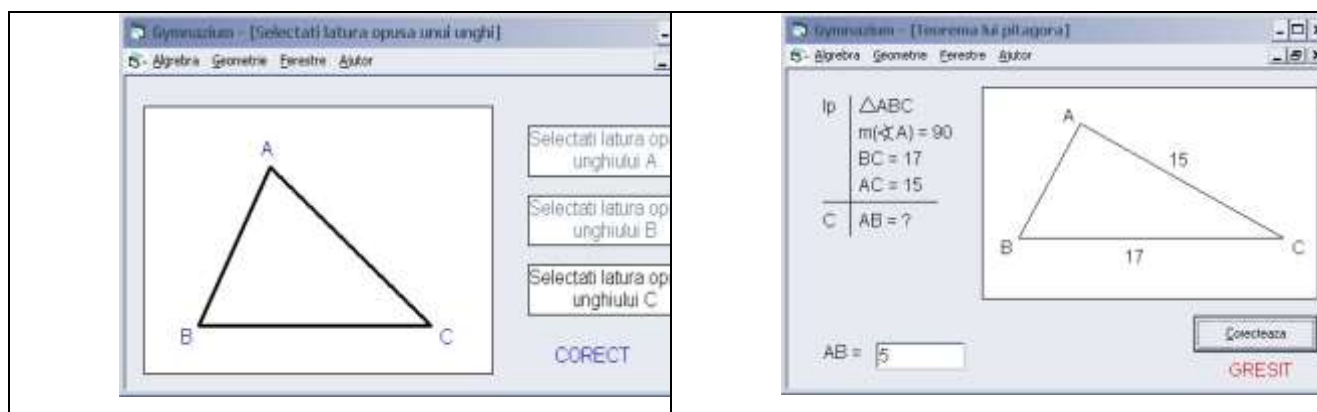
În primul exercițiu de algebră, A1 sunt propuse spre rezolvare operații cu mulțimi. Se consideră două sau mai multe mulțimi și se cer operații cu acestea (reuniune, intersecție, diferență).

Exercițiul A10 conține cinci sau mai multe exerciții de calcul cu puteri. Exercițiul A11 conține exerciții de schimbare a bazei unui număr. Exercițiul A20 cere introducerea divizorilor naturali ai numerelor afișate, iar A21 divizorii întregi. Fiecare număr este astfel ales încât să aibă minim 5 divizori naturali. Divizorul comun al numerelor specificate trebuie calculat în A30, iar multiplul comun în A31. Formulele de calcul prescurtat pot fi verificate în A40. Răspunsul corect

trebuie introdus utilizând paranteze. Aflarea valorii unui polinom într-un punct poate fi verificată în A50. Pentru polinomul dat se cere calcularea valorii sale în cinci sau mai multe puncte distincte.

Selectarea laturii opuse unui vârf se face în G1, iar a unghiului opus unei laturi în G2. Cu ajutorul mouse-ului se selectează elementul cerut. Se trece la o nouă cerință doar când răspunsul întrebării anterioare este „Corect”. Pentru clasificarea triunghiurilor după unghiuri se utilizează G10. Pe ecran sunt desenate triunghiurile: oarecare, echilateral, dreptunghic, isoscel și triunghiul obtuzunghic. Cu ajutorul mouse-ului trebuie mutată fiecare denumire în poziția corectă. Mutarea textului poate fi făcută în orice poziție, până la găsirea corectă a răspunsului.

Pentru clasificarea unghiurilor se utilizează G11. Pe ecran sunt desenate trei unghiuri: unul ascuțit, unul obtuz și un unghi drept. Cu ajutorul mouse-ului trebuie mutată fiecare denumire în poziția corectă. Mutarea textului este permisă în orice poziție, chiar și incorectă, până la apariția răspunsului „Corect”. G20 și G21 sunt asemănătoare, cu ajutorul mouse-ului se mută numele corespunzător fiecărei figuri. G20 corespunde figurilor plane, iar G21 corpurilor în spațiu. Pentru rezolvarea triunghiurilor dreptunghice există trei exerciții: G30 pentru teorema lui Pitagora, G31 pentru teorema înălțimii și G32 pentru teorema catetei. Modul în care au fost însușite noțiunile legate de pătrat pot fi verificate în G40.

Din meniul *Ferestre* se pot micșora toate formele atașate exercițiilor sau se poate trece de la un exercițiu la altul prin modificarea exercițiului activ.

În meniul *Ajutor*, submeniul *Despre* sunt afișate datele despre program, adică realizatorul programului precum și coordonatorul.

În capitolul III descriu aplicarea tutorialului în consolidarea cunoștințelor de matematică în gimnaziu. Sunt prezentate avantajele și dezavantajele utilizării acestui program. Pentru a-l putea utiliza este necesară realizarea unor condiții minime de dotare.

Programul poate fi utilizat pentru rezolvarea exercițiilor pe calculator, sau pentru tipărirea lor la imprimantă. Este prezentată forma actuală a programului urmând ca în viitor acesta să fie

îmbunătățit. Această lucrare a fost prezentată în cadrul simpozionului internațional „Știința e putere”, Sebiș 2008.

Profesor de matematică, Ghibu Oana
Grup Școlar Industrial „Ioan Buteanu” Gurahonț

Modele de organizare ale învățământului integrat - roluri și implicații noi pentru personalul didactic

În ultima sută de ani s-au creat mai multe modele în vederea punerii în practică a dreptului legal al elevilor cu CES de a învăța alături de copiii normali, în aceeași școală, reprezentând grade variate de integrare, de la integrarea parțială la cea totală.

Pentru ca personalul didactic din școlile obișnuite să facă față provocării legate de integrarea copiilor cu CES, una din condițiile de bază este suportul/sprijinul în activitatea la clasă. Sprijinul poate și trebuie să vină de la directorul unității școlare, de la personalul didactic cu experiență din școală, de la cadre didactice specializate în abordarea copiilor cu CE, de la psihologi (psihopedagogi) școlari, asistenți sociali și/sau de la personalul medical relevant.

Avantajele intervenției unor cadre didactice specializate sau a utilizării altor modalități de asigurare a suportului pentru învățare în grupa/clasa obișnuită pot fi sintetizate astfel:

- rămânerea copiilor în clasa obișnuită, pentru a nu se perturba activitatea din clasă și din școală;
- evitarea stigmatizării, etichetării, discriminării și segregării;
- eliminarea sau reducerea testării standardizate excesive;
- crearea ocaziilor pentru copiii obișnuiți să cunoască și să înțeleagă copiii cu deficiențe; apariția ocaziilor necesare, pentru aceștia din urmă, de a avea în preajmă modele obișnuite de copii și interacțiuni sociale;
- familiarizarea cadrelor didactice din învățământul obișnuit cu elementele necesare de educație specială;
- valorificarea, într-un cadru mai larg, a competențelor cadrelor didactice specializate.

Modelele cele mai extinse, în plan mondial, sunt următoarele:

Modelul cooperării școlii speciale cu școala obișnuită:

În cadrul acestui tip de model, școala obișnuită este cea care preia conducerea în dezvoltarea integrării. Școala specială va stabili legături cu cea mai importantă școală obișnuită din vecinătate.

Pentru început, cooperarea constă în schimbul de vizite între copiii celor două școli. În momentul în care legăturile sunt bine stabilite, copiii din școala specială vor asista la o parte sau la toate orele de la cealaltă școală. Profesorii de la școala specială îi vor ajuta pe acești copii, adaptând materialele la ore, dând sfaturi profesorilor din școala obișnuită cu privire la metodele de predare, vor face planuri de lecție împreună și vor putea să predea alături de colegii lor din școala de referință.

Școala specială poate oferi școlii obișnuite resurse suplimentare și experiența profesorilor pentru preîntâmpinarea greutăților de învățare ale elevilor cu CES. În schimb, aceștia au acces la programa (curriculum) mult mai diversificată și la socializarea mult mai largă, din cadrul școlii de masă.

Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în școala obișnuită

Copiii sunt înscriși în această clasă specială și profesorul specialist în munca cu elevii cu CES răspunde de educarea lor. Este imperios necesară implicarea unor cadre didactice specializate care să se implice și să urmărească o integrare cât mai viabilă și mai autentică a acestor copii.

Cadrul didactic itinerant și/sau de sprijin - este o combinație între un profesor consultant și un tutore pentru copiii cu cerințe speciale integrați. Un astfel de profesor acționează în mai multe școli, dintr-o zonă geografică delimitată. El asigură consilierea necesară pentru cadrele didactice de la clasa obișnuită, evaluarea unor copii, precum și participarea directă la instruirea copiilor cu CES.

Sarcinile de bază ale unui profesor itinerant sunt următoarele:

- identificarea timpurie a copiilor cu CES și a familiilor acestora, care au nevoie de sprijin educațional;
- identificarea școlilor generale în care pot fi integrați elevii cu CES;
- vizitarea școlilor în care învață acești elevi; sensibilizarea directorilor și a cadrelor didactice din aceste școli;
- sprijinul direct acordat elevilor integrați și profesorilor acestora; stabilirea legăturii cu familiile copiilor cu CES integrați;
- asigurarea legăturii dintre familiile în cauză și autoritățile locale, alte familii, serviciile medicale sau sociale.

Distincția dintre un cadru didactic itinerant și unul de sprijin este mai dificil de surprins în teoria și practica educațională. Profesorul itinerant are fără îndoială și atribuții ale unui profesor de sprijin, dar acestea pot avea o pondere mai mare sau mai mică, în funcție de numărul de copii de care răspunde, respectiv de numărul de școli în care se deplasează, de gravitatea problemelor de

învățare ale elevilor din aceste școli. În mod similar, un profesor are mai mult un rol de sprijin dacă ponderea activităților este axată în mai mare măsură pe asistarea și intervenția directă în activitatea de învățare la clasă a copiilor cu CES, iar aria de acțiune este mai restrânsă.

Modelul profesorului (și camerei) de resursă. Camera de resursă presupune organizarea în școala obișnuită a unei camere (cabinet), echipate cu cele necesare unei clase dar și activităților specifice de reabilitare/ recuperare. Copiii cu CES vin aici pentru una sau mai multe perioade din timpul unei zile de școală, pentru a beneficia de instruire individualizată. Alți copii pot învăța aici majoritatea timpului. Ei participă, în funcție de potențialul individual fiecăruia și de alte condiții necesare și la orele de desen, muzică, educație fizică sau alte activități din clasa obișnuită.

Profesorul resursă este pregătit în mod special pentru a putea preda specializat copiilor care vin individual sau în grup mic la camera de resursă. Instruirea specială a copiilor poate cuprinde atât cunoștințe și deprinderi școlare, cât și pe cele sociale. Profesorul care lucrează aici oferă, în plus față de activitate directă cu copiii care vin la camera de resursă, și consultații cadrelor didactice din școală sau, după caz, părinților.

Profesor, Ostoia Cornelia

Școala Generală Vladimirescu, jud. Arad

Bibliografie:

1. Popovici, D. V., *Elemente de psihopedagogia integrării*, Ed. Pro-humanitate, București, 1999
2. Popovici, D. V., *Orientări teoretice și practice în educația integrată*, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2007
3. Verza, E., Păun, E. (coord.) *Educația integrată a copiilor cu handicap*, Ed. Unicef, București, 1997.

Relația învățător elev - premisă a succesului școlar

Parafrazându-l pe Ch. A. Saint-Beuve, există un singur fel de a înțelege oamenii: nu trebuie să-i judecăm, ci să trăim în preajma lor, să-i lăsăm să se explice și să se dezvăluie zi de zi astfel încât să se zugrăvească în ei înșiși în noi.

Relația dascăl-elev este privită de multe ori într-un mod simplist. Semnificația ei este însă mult mai largă și implică o multitudine de laturi ale personalității umane. Fără a exagera am putea

spune că această relație înseamnă totul, înseamnă esența perioadei de formare a unei generații, înseamnă sensul și rostul întregii activități a învățătorului.

Se spune că meseria de învățător este dificilă nu din cauza laturii științifice, ci din cauza celei metodice. Nu este greu să știi operațiile matematice, ci să îl faci pe elevul de vârstă școlară mică să opereze cu ele. Se pune foarte serios problema alegerii celor mai eficiente modalități de lucru pentru a obține performanțe atât în domeniul cunoașterii, cât și în cel relațional-comportamental. Pentru a avea succes în această muncă, învățătorul trebuie să aibă competențe cognitive, relaționale și comportamental-atitudinale. Învățătorul trebuie să cunoască foarte bine specificul comunității sociale al zonei unde lucrează, exigențele școlii, apoi, să cunoască temeinic colectivul de elevi. Toate acestea încep odată cu primirea unei noi generații de copii.

Odată cu intrarea într-o altă treaptă de socializare, mai exact clasa I, treaptă în care elevul ia contact cu lucruri noi, el vede că în loc de jucării trebuie să aibă cărți, că doamna educatoare este înlocuită cu doamna învățătoare sau domnul învățător, că orele de curs sunt mai lungi și că activitatea zilnică este alta și decurge altfel. Aceste schimbări care apar în viața copilului pot avea repercusiuni nedorite asupra vieții lui de școlar, asupra așteptărilor pe care adulții le au de la el, dacă învățătorul nu-l pregătește cu tact pentru ceea ce va urma. În mintea copilului sunt foarte multe necunoscute și toate acestea trebuie elucidate în perioada de relaționare de la început. Copilul face comparații între grădiniță și școală, între educatoare și învățător și dacă nu-i convine, apare inhibiția ori împotrivirea. Parafrazându-l pe Simion Mehedinți, un bun învățător este numai acela care poate fi un iubitor de copii. Dacă dascălul are un suflet cald, se aproprie cu drag de ei, are un spirit lucid și îmbină echilibrat exigența cu destinderea atunci această trecere nu lasă urme în atitudinea copiilor. El trebuie să-și înceapă activitatea de cunoaștere a particularităților individuale și de grup, apelând la cunoștințele de pedagogie și psihologie învățate, apoi să-și noteze toate observațiile în fișa psihopedagogică. Dacă în perioada preabecedară învățătorul a reușit să-i câștige sufletește pe copii, înseamnă că primul pas a fost făcut cu succes.

Urmează apoi o altă etapă, perioada abecedară, când copiii trec la un alt program de învățare, când apar și aprecierile cu calificativ în catalog, când randamentul lor trebuie să crească prin învățarea alfabetului și a primelor operații matematice. Este perioada când se reduce ponderea învățării prin joc, când trebuie ca elevii să fie obișnuiți cu un program zilnic de învățare bazat pe alt fel de motivație, când fiecare trebuie să devină conștient de sarcinile pe care le are. Este momentul când începe cu adevărat viața de școlar, când aprecierile verbale și calificativele pot influența în bine sau în rău relația dintre învățător și elev, sau dintre învățător și părinți.

Corectitudinea, onestitatea, sinceritatea pot fi dovedite de ambele părți dacă există o adevărată relație de comunicare, menită a concura la reușita activității didactice. Învățătorul trebuie să stabilească de la început cu elevii un set de reguli, al căror rost trebuie înțeles și acceptat de elevi.

Dacă acest lucru se pune în aplicare, se va reuși ceea ce se cheamă disciplină și învățare liber consimțite, eliminându-se din start, neînțelegerile, supărările și nedoritele tulburări de comportament. Elevii trebuie învățați de pe acum că hotărârile adoptate trebuie respectate. În aceste momente, învățătorul trebuie să fie cât se poate de obiectiv în orice fel de apreciere făcută, corect cu el însuși și cu elevii, să se ferească de orice fel de didactogenii, iar în evaluarea rezultatelor elevilor să evite distorsiunile datorate trăsăturilor de personalitate, a efectelor halo, de anticipație, de rol, de ordine, de contrast, de contaminare sau de dependență. De asemenea, trebuie eliminate erorile în aprecierea conduitei elevilor – eroarea prin asemănare, prin contrast, din generozitate sau blândețe. Este foarte importantă, foarte utilă și necesară tratarea diferențiată a elevilor atât sub aspectul cântăririi atente a volumului de cunoștințe cerut, cât și a metodelor de abordare a comunicării.

Un cadru didactic știe multe despre fiecare dintre elevii săi, dar descoperă adevărata lor personalitate numai atunci când își propune să se ocupe în mod special de fiecare, organizat și sistematic. În relația dintre educator și educat și-au făcut apariția, pe parcursul timpului, două tendințe extreme: *magistrocentrismul*, bazat pe o concepție autoritaristă, în care elevul era obiect al învățării, și *pedocentrismul*, bazat pe liberalismul pedagogic. Pedagogia contemporană încearcă să depășească aceste două tendințe extreme, acceptându-l pe elev ca subiect al învățării, iar la etapa de evaluare se insistă asupra a ceea ce știe, și nu asupra a ceea ce nu știe elevul. Acest aspect al evaluării are efect stimulator și încurajează și cele mai mici speranțe ale elevului, dându-i încredere în forțele proprii. Gândindu-ne la un obiectiv al învățământului românesc, care cere formarea și dezvoltarea personalității copiilor, am putea spune că dascălul poate să devină „sculptor” de caractere, să influențeze comportamentul elevilor, aceștia având ca model comportamentul dascălului.

Putem afirma că relația învățător-elevi-familie funcționează normal dacă: atunci când se iau decizii în privirile copiilor nu apar sentimente de nemulțumire; elevii vin cu drag în jurul învățătorului, dorind să comunice cu el; nu comentează calificativele obținute; comportamentul copiilor, în condiții de libertate totală, este unul civilizat; situația la învățătură este bună și foarte bună; elevii își apără învățătorul în fața unor afirmații nedrepte și incorecte făcute de terțe persoane; elevii respectă cu strictețe îndrumările și recomandările învățătorului; rezultatele testelor de opinie scot în evidență relația afectivă dintre cei trei factori implicați.

Profesor învățământ primar, Baci Loredana
Școala Generală Vladimirescu

Bibliografie:

1. Crețu, E., *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, Editura Aramis, București, 1999;

2. Kulcsar, T., *Factorii psihologici ai reușitei școlare*, E.D.P., București, 1978;
3. Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2000.

ȘCOALĂ, CULTURĂ ȘI TRADIȚIE

Biblioteca - mijloc de informație

În toate civilizațiile bibliotecile au avut un rol cultural covârșitor. Părerile despre cum s-a definit sunt diverse. Biblioteca poate fi un spațiu al cunoașterii, un loc de regăsire sau de căutare a identității, o oază de liniște, cultură și plăcere, în mijlocul unei comunități, spre care se îndreaptă împovărați de nevoia informării, utilizatorii. Este locul unde se deschid toate șansele pentru a afla, a cerceta, a ști, și se adresează celor ce aspiră să fie mai buni, pentru că aici se împlinește acel drept al omului, care este accesul la informație. Cartea a fost și va rămâne singurul liant între generații, un bun al nostru, al tuturor, pentru că fără carte nu putem exista ca entitate de sine stătătoare. Bibliotecile întotdeauna „au îndeplinit rolul de păstrătoare a cunoștințelor acumulate de umanitate de-a lungul secolelor, de instrument educațional al generațiilor succesive, de laborator de lucru pentru cercetare și inovație, precum și de suport de reflecție și dezvoltare a sentimentelor estetice”(Mircea Regneală). Biblioteca contribuie la îmbunătățirea calității procesului de învățământ, acolo unde începe formarea individului ca om, ca o valoare spirituală și profesională. Cunoașterea devine un principiu al existenței. Trăim într-o societate a cunoașterii pentru că ne organizăm realitatea socială pe baza cunoașterii de care dispunem. Rolul informației în societate este tot mai important. Dacă în secolul trecut, englezul spunea că timpul înseamnă bani, astăzi, putem spune că informația înseamnă bani, devenind, în consecință, un element esențial al progresului.

De-a lungul istoriei, mai ales după 1990, bibliotecile au suferit modificări esențiale, într-un ritm accelerat. Dinamica schimbării a atins toate zonele de lucru din biblioteci: catalogarea, indexarea, evidența, relațiile cu publicul. De-a lungul vremurilor au existat patru revoluții informaționale, fapt ce a determinat evoluția și modificările privind organizarea și funcționarea bibliotecilor.

Prima revoluție informațională a avut loc odată cu apariția limbajului articulat. Informația se transmite greu la distanță, adesea eronat de la o generație la alta. Au existat civilizații care s-au bazat pe comunicarea orală. De exemplu, în Grecia antică, Homer, nu a avut scriere la început, opera sa, Iliada și Odiseea s-a transmis oral, însumând peste 27000 de versuri. Majoritatea clasicilor sunt de acord ca poemele homerice sunt un produs de tradiție orală, o tehnică veche de generații, ce a fost moștenirea colectivă a multor poți cântăreți.

A doua revoluție informațională a început odată cu apariția scrisului. A permis transmiterea informației, corect, nemodificată de la o generație la alta, de la un grup social la altul, realizându-se o continuitate în evoluția intelectuală a omenirii, în dezvoltarea culturii și a științei. Biblioteca din Alexandria devine prima bibliotecă publică din lume, păstrându-și supremația în întreaga epocă elenistică, până în secolul al IV-lea. Aici au fost depozitate cele mai valoroase creații ale antichității (circa 700000 de volume). Avea și un îndreptar, un ghid pentru bibliofili, conținând lista autorilor clasici, fiind primul catalog al bibliotecii, servind și ca bibliografie de recomandare. Nu era deschisă publicului și avea legi scrise. Mănăstirile devin, totodată, centre de carte, unde sute de călugări îndeplineau rolul anticilor scribi, copiind Sfintele cărți. Monahii aveau grijă nu numai de conținut, ci și aspectul cărților, acestea devenind mici opere de artă în miniatură.

A treia revoluție informațională a avut loc odată cu inventarea tiparului cu litere mobile, numită Galaxia Gutenberg. În 1445 se tipărește Cartea Sibilelor, o poezie germană din secolul XIV. Majoritatea cărților tipărite aveau subiecte religioase, lucrări de cult, comentarii teologice, la care s-au adăugat mai târziu ediții ale anticilor, lucrări literare, descoperiri geografice, calendare. Această descoperire a avut un impact mare asupra transmiterii de informații, un număr mare de cărți au fost tipărite și a permis difuzarea informațiilor la distanță, simultan în mai multe zone. Au apărut biblioteci ca mari depozite de informații. Aceste depozite, la început conțineau o informație exhaustivă. Accesul la informație era posibil dacă se realiza o colaborare între instituțiile bibliotecare la nivel național și internațional. La începutul secolului XX francezii au creat un catalog colectiv național al tuturor bibliotecilor.

A patra revoluție informațională a început odată cu apariția calculatoarelor, mai bine zis a internetului. Informația a trecut din zona statică în zona mișcării ultrarapide, circulă extrem de rapid, aproape instantaneu. Distanțele au dispărut, comunicarea se face la orice distanță, în condiții excelente și mai ales în cantități nelimitate. Doritorul de informație va fi copleșit de ceea ce i se oferă și va avea nevoie de ajutorul bibliotecarului, care are un scop esențial, și anume: economisiți timpul utilizatorului. Așadar, bibliotecarul devine un intermediar al informației documentare, între fondul de carte și beneficiar, intermediază procesul prin care fiecare utilizator să ajungă la informația necesară, fiecare sursă informațională să fie găsită de beneficiarul căruia i-a fost menită. Documentele moderne se deosebesc de cărți și prin limitele foarte largi între care se cuprinde informația pe care o oferă, prin posibilitatea accesării rapide și bine selectată a acesteia. Informația nu cunoaște uzură fizică și cu cât este mai solicitată și circulă mai mult, cu atât volumul și valoarea ei cresc. Dificultatea constă în a găsi informația potrivită la momentul potrivit.

Indiferent de suportul sub care apare, informația este elementul cel mai important al unei societăți tehnologice. De modul în care reușim să o cunoaștem și să o stăpânim depinde progresul societății noastre.

Este foarte important pentru biblioteci de a face un efort conștient în a înțelege natura informației, limitele până la care ea poate intra în biblioteci, formalizată și furnizată de către calculatoare. Este necesară adaptarea bibliotecii la ritmul vieții moderne. Activitățile de documentare se desfășoară din ce în ce mai mult în bibliotecile contemporane. Informația documentară devine o parte integrantă a educației de bibliotecă, a profesiei de bibliotecar. Reprezintă o problemă de mare actualitate, întrucât schimbul de informații între cei care le produc și cei care le folosesc constituie în element esențial al progresului. Bibliotecarul, cel care face legătura între autor și cititor, trebuie să devină un specialist în domeniul informării, care știe să descopere și să folosească informația de care are nevoie, care știe să selecteze din multitudinea de informații ceea ce este util și interesant pentru utilizator. Pentru o informare completă, este necesară o relație directă între bibliotecar și utilizatorul ei. Principiile de alcătuire și dezvoltare a fondurilor de publicații sunt rezultatul studierii scopului colecțiilor și a cercetării intereselor de lectură ale utilizatorilor.

Viitorul înseamnă comunicare tipărită și electronică, bibliotecă edificiu și bibliotecă interfață. Informația fiind esențială pentru viața oamenilor, biblioteca a fost și va rămâne singurul edificiu cultural public, cel mai activ și viu furnizor de informație și lectură pentru toate vârstele, toate profesiile și din toate domeniile cunoașterii.

Bibliotecar, Iuliana Gaiță

Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Bibliografie:

1. Regneală, M., *Studii de biblioteconomie*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2001.
2. Țîra, V., *Concepte și practici de informare și documentare* - curs, Universitatea de Vest Timișoara;
3. Zănescu, G., *Biblioteconomie și știința informării* - curs, Universitatea de Vest Timișoara.

Pagini de învățământ, cultură și civilizație arădeană

Biblioteca Școlii Generale Nr.3 Arad și-a propus ca prin programul său să se implice în viața școlii și a comunității, împlinindu-și misiunea de a fi un catalizator al culturii vii specifice comunității și vremurilor pe care le trăim. În acest sens am devenit partener activ în cadrul proiectelor inițiate și derulate de școala noastră, fie ele locale, naționale sau internaționale.

Unul dintre aceste proiecte este și cel intitulat „*Pagini de învățământ, istorie și civilizație românească în orașul Arad – cartierul Pârneava*”, având drept partener Consiliul Local al Municipiului Arad.

Coordonatorul acestui proiect este profesorul *Bradin Virgiliu* care în urma unei îndelungate documentări a scris o carte, o monografie a cartierului și a școlilor din Pârneava, ce a fost tehnoredactată în biblioteca școlii.

Cartea, „*Școli românești din Arad-Pârneava de la începuturi până în 1947*” (vol.I), se dorește a fi o contribuție monografică ce prezintă rolul și locul pe care l-au avut învățătorii și școlile din cartierul românesc al Aradului, Pârneava, în ceea ce privește dezvoltarea vieții social-culturale și economice a comunității, precum și aportul important adus, de-a lungul anilor, la dezvoltarea învățământului și culturii arădene.

Primul capitol al cărții prezintă cititorului, mai puțin informat în istoria locală, câteva repere legate de formarea orașului Arad și a cartierului Pârneava, în evoluția lor în timp, conturând o comunitate românească, autentică, *ce-și va păstra și își va menține*, ani de-a rândul, vechile tradiții și obiceiuri, păstrate din strămoși, chiar dacă comunitatea cartierului era aproape de civilizația orașului, în care s-a integrat încetul cu încetul, mai ales după dezvoltarea industrială a acestuia din a doua jumătate a secolului al XIX-lea..

Cartierul Pârneava a avut o intensă și frământată istorie, istorie uitată de timp, despre care astăzi prea puțin se cunoaște, iată de ce cartea de față și-a propus a aduce și a pune în lumină pagini uitate de vreme din istoria unuia dintre cele mai vechi și importante cartiere ale Aradului.

Astfel, multe pagini ale cărții se coboară în timp, surprinzând o lume ce a viețuit, pe aceste meleaguri, în urmă cu mai bine de un secol și jumătate.

Din rândurile comunității cartierului Pârneava se vor ridica numeroși oameni de mare valoare profesională, personalități marcante în diferite domenii de activitate așa cum a fost inginerul silvic *Iuliu Moldovan* (1864-1935), considerat, pe bună dreptate, întemeietorul științei silvice din Regatul Român, ori *Sava Raicu* (1869-1920), un geniu în lumea financiar-bancară a timpului, director și coordonator de consorții bancare din Transilvania.

Pe parcursul anilor, din rândul învățătorilor de la școlile confesionale din Pârneava, vor ieși și se vor impune, mai ales spre sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor, dascăli de mare valoare și vocație profesională, adevărați „*meșteri ai învățământului*,” cum mulți dintre aceștia au fost considerați, care își vor aduce o contribuție importantă la dezvoltarea didacticii românești, prin conceperea, scrierea și tipărirea de manuale școlare precum și prin angajarea lor directă la organizarea și conducerea asociației învățătorilor din comitatul Aradului.

Învățători din Pârneava, ca *Iosif Moldovan* (1864-1940), ori *Nicolae Ștefu* (1855-1914), vor avea de jucat un rol important și *la îmbogățirea literaturii pentru școlari și a didacticii*, prin *elaborarea unor numeroase manuale*, atât de necesare școlilor confesionale românești din Imperiu.

Cărțile și manualele școlare, scrise și tipărite începând cu anul 1897, vor ajunge, în scurt timp, să fie utilizate nu numai în toate școlile confesionale din comitatul Aradului, dar și în majoritatea școlilor din arhidieceza Transilvaniei, fiind cunoscute și în Regatul Român, unde au fost puse alături de *cele mai bune manuale școlare ale timpului*, iar abecedarul acestora, îmbunătățit prin numeroase ediții, ca de altfel toate celelalte manuale, va sta pe băncile micilor școlari până în anul 1927.

Mai târziu, după Marea Unire, din 1918, când Transilvania, străvechi pământ românesc, va reveni la Țara Mamă (Regatul Român), *Iosif Moldovan*, învățător-director în Pârneava, președinte al asociației învățătorilor din întreg comitatul Aradului, va ajunge să organizeze și să conducă destinele școlilor primare românești din trei comitate, din această parte vestică de țară.

Un ultim capitol al cărții prezintă școlile cartierului Pârneava *în perioada interbelică a războiului și imediat următoare*, până la instaurarea în România a regimului dictatorial comunist.

În paginile cărții, s-a acordat un spațiu mai mare „*Școlii primare Nr.22 - curs superior*,” din Str.Oituz, Nr.108-114, actuala clădire centrală a unităților școlare aparținând *Școlii Nr.3 Arad*, considerată a fi și cea mai importantă din punct de vedere al populației școlare, precum și cea mai impunătoare din punct de vedere al construcției arhitecturale.

Clădirea școlii a fost ridicată în timpul *Imperiului Austro-Ungar*, la începutul perioadei sale dualiste, funcționând ca școală maghiară de stat, atestată documentar începând cu *anul școlar 1867/1868*, împlinind astfel peste 140 de ani de la ființarea sa ca unitate de învățământ ce va pregăti de-a lungul anilor generații întregi de elevi, copiii săraci ai cartierului, indiferent de etnie.

Începând cu anul școlar 1919/1920 și în anii imediat următori, școala a devenit la început școală mixtă, româno-maghiară, ca mai târziu să devină *școală primară românească, curs superior*, iar mai apoi școală complementară, școală la care în toți acei ani învățau mereu împreună copiii pârnevenilor, indiferent de etnie, așa cum rezulta din statisticile școlare ale vremii.

Școala se va impune și datorită unor *distinși și remarcabili directori*, ce s-au bucurat de un binemeritat prestigiu, atât în fața colegilor cât și a întregului corp de control, având și șansa unui număr de cadre didactice de o reală valoare profesională, învățători de elită, capabili să predea cu competență la clasele mari ale școlii, din ciclul primar superior (până la clasa a VII-a).

Astfel, în anul 1934, școala este inspectată de un corp de control condus de inspectorul general al învățământului primar pe țară, din București, care în urma verificărilor consideră școala o *unitate școlară model*, iar în 1943, în plin război, școala este socotită de o comisie ministerială drept *una din cele mai bune unități școlare de acest gen din țară*.

Școala va trece, mai apoi, prin perioade grele, mai ales la sfârșitul războiului, prin anii 1944, 1945 când a fost mult timp evacuată și transformată fie în *cazarmă* germană sau românească ori în *spital militar* de campanie românesc iar mai târziu sovietic.

Semnificative și nu lipsite de importanță, în formarea culturii și civilizației locale, multietnice și pluriconfesionale, sunt și celelalte două unități școlare din Pârneava, care vor funcționa doar cu clase primare inferioare, până la clasa a IV-a.

Primul volum, al acestei contribuții monografice privitoare la școlile și învățătorii români din Pârneava, *se oprește la anul 1947*, când după abdicarea și plecarea silită a Regelui Mihai I (30 decembrie) în România se va instaura un guvern comunist, supus totalmente ordinelor venite de la Moscova, iar de acum, în viața școlii va începe o altă etapă, pe care autorul dorește a o trata separat, într-un alt volum.

Bibliotecar, Miorița Bolovan
Școala Generală Nr.3 Arad

Bibliografie:

1. Bradin, Virgiliu, *Școli românești din Arad – Pârneava de la începuturi până în 1947* (vol. I), Ed. Promun, Arad, 2008

Cartea - mijloc de transmiterea a valorilor culturale

Cartea este considerată a fi mijloc străvechi de comunicare, iar în era tehnicii digitale, când volumul de poezie costă cât o singură conservă de sardine, rămâne mijlocul de transmitere a valorilor culturale. În sistemul activității cultural-educative, în mod firesc, bibliotecile școlare au devenit centrele muncii cu cartea.

În perioada contemporană, cartea contribuie la socializarea copilului, la dezvoltarea culturii lingvistice, dezvoltând capacitățile de recunoaștere a legăturilor artistice și ale vieții. Se confirmă ideea biblică conform căreia este mai greu să mergi prin poarta îngustă, potențial de izbândă având omul cu un vast orizont cultural. Opera literară conferă cititorului informațiile care dezvoltă și îmbogățesc orizontul lui, perceperea și gândirea. Forța educațională a literaturii artistice constă în faptul că realitatea zugrăvită în operă apare accentuată puternic emoțional, însoțită de evaluarea morală și estetică. Cititorul format este mereu și complex influențat de opera literară, începând de la receptarea acesteia, până la imaginația, fantezia, sentimentele, voința și intelectul pe care îl suscită.

În familie copiii sunt educați începând cu vârstele preșcolare într-un spirit care să le dezvolte interesul pentru textul literar artistic. Pentru copii cartea devine bineînțeles un „prieten“

care le umple timpul liber. Cu trecerea timpului aceștia vor deveni cititorii care frecventează biblioteca nu numai pentru a parcurge lectura obligatorie, pentru a-și întocmi referate sau pentru a-și pregăti alte lucrări scrise, ci și pentru satisfacerea nevoilor de cunoaștere.

La vârsta preșcolară deja copiii prezintă interes pentru carte atunci când ascultă cu drag adulții care le citesc povești. Una dintre lucrările de referință utilizate de educatoare este cartea autoarei **Dagmar - Maria Anoca**: *Knižka pre prvákov-Cartea pentru cei din clasa I*.

La ciclul primar oferta cărților semnate de scriitorii slovaci din România este mai bogată : cartea deja amintită, cartea de povești *Kde bolo, tam bolo-A fost odată ca niciodată* de aceeași autoare, *Pod'meže sa pohrat' s veršom-Să ne jucăm cu versul*, semnată de **Ondrej Štefanko**, *Lesní muzikanti-Muzicanții pădurii*, *Vtáci král'-Împăratul păsărilor* de **Pavel Bujtár**. Titlurile amintite pot fi folosite și la ciclul gimnazial și liceal, inclusiv de elevii din clasele pedagogice la orele de literatură pentru copii.

Printre volumele recomandate tinerilor cititori se numără și cele semnate de frații **Ivan** și **Rudo Molnár**, în primul rând *Zaslúbená zem-Țara făgăduinței*, *Bratia-Frații*, *Všade dobre, doma najlepšie-Nicăieri nu-i ca acasă*.

Fragmente din opera scriitorilor noștri consacrați – **Dagmar-Mária Anoca**, **Štefan Dovál**, **Ondrej Štefanko**, **Adam Suchanský**, **Pavel Bujtár**, **Ondrej Zetocha**, **Pavel Husárik**, **Ivan Miroslav Ambruš**, **Ivan Molnár**, **Rudo Molnár**, sunt cuprinse în manuale și antologii editate în România, fosta Iugoslavie și Slovacia.

Material didactic frecvent folosit este și *Antológia slovenskej literatúry-Antologia literaturii slovece* a profesorului **Corneliu Barborică** (vol. I - II pentru ciclul primar și gimnazial). În anul 2003 au fost editate primele două volume ale *Antologiei literaturii slovece* pentru clasele liceale; ulterior, în 2005 s-au mai adăugat două volume, autoare fiind **Elena - Darina Kmety** și **Ana Motyovszki**. Adăugăm faptul că programa limbii și literaturii slovece prevede studierea operei scriitorilor noștri și în acest sens folosim culegerea *Variácie-Variațiuni*, volumele separate în cadrul lecturii obligatorii. Cunoscuta poezie a lui **Adam Suchanský** *Možno bude pozde- Poate va fi târziu* a devenit aproape de neînlocuit la manifestările culturale, literare organizate în țară și în străinătate.

O permanență pe lista cărților de specialitate, în domeniul istoriei și etnografiei, au devenit și titlurile: *Dejepis starého i nového Nadlaku-Istoria Nădlacului vechi și nou* de **Ludovít Haan** și **Daniel Zajac**, *Slováci v Rumunsku-Slovacii din România* de **Pavel Hlásnik** și **Bianca Pascu**, *Dve kroniky-Două cronici* (**Matej Rádix**, **Ján Plech**), *Nadlacká kronika-Cronica despre Nădlac* (**Alžbeta Môt'ovská**), *Sprievodca o Slovákoch v Rumunsku- Ghid despre slovacii din România* de **Ondrej Štefanko**. Același autor semnează și volumele *Atlas ľudovej kultúry Slovákov v Rumunsku-Atlasul culturii populare a slovacilor din România*, *Štvrtstoročie s kraskovcami- Sfert de secol cu ai lui Krasko*, *100 rokov slovenského ochotníckeho divadla v Nadlaku- 100 de ani din activitatea*

teatrului de amatori- autor **Pavel Bujtár**, *Obrazy z Dolnej zeme a zo sveta-Imagini din Țara de Jos și din lume* de **Peter Suchanský**, *Odev nadlackých Slovákov- Portul slovacilor din Nădlac* de **Maria Štefanko**; **Ondrej Seberíni**- *Dielo I.- Opere I.*, **Ivan Bujna**-*Spisy-Scrieri*, *Tečie voda po Maruši – Curge apa pe Mureș* realizat de colectivul de autori: **Štefan Farár**, **Ivan Molnár**, **Alžbeta Vancu**, **Albína Zetocha**. Volumele amintite prezintă interes deopotrivă în cazul cercetărilor în Țara de Jos și în Slovacia. În scop asemănător sunt împrumutate și prețioasele traduceri din Eminescu: *Poezii alese-Výber z poézie* în traducerea lui **Karol Strmeň**, *Luceafărul – Zornica* tradus de **Ján Garai** și nu în ultimul rând traducerea artistică a prof. **Corneliu Barborică** din opera lui Ivan Krasko: *Nox et solitudo – Umbre pe pânza vremii (Tiene na obraze času)*.

Interesul liceenilor, studenților și al profesorilor se îndreaptă deseori spre publicațiile valoroase ale conf. univ. dr. **Dagmar - Maria Anoca**: *Literárne reflexie – Cugetări literare*, *Hľadanie sférického priestoru-Căutarea spațiului sferic* și în mod special înspre cartea de pionierat ce este *Slovenská literatúra v Rumunsku – Literatura slovacă în România*.

Menționăm existența cercului literar școlar care funcționează în biblioteca școlii încă din anii optzeci când bazele acestuia au fost puse de doamna conferențiar dr. **Dagmar- Maria Anoca** de la Universitatea din București, care activa pe vremea aceea la liceul din Nădlac. Cercul literar a fost condus de domnii **Ivan Molnár** și **Pavel Bujtár**, profesori ai școlii noastre. De atunci cercul literar există datorită fanilor cuvântului scris pentru care lectura obligatorie nu este o problemă și care se încumetă să producă și creație literară. Membrii talentați ai acestuia, pe lângă faptul că fac încercări literare, recită și interpretează artistic povești în vederea participării la concursuri literare organizate tradițional la Bratislava. Pe bună dreptate obișnuim să amintim de colaborarea trainică cu Clubul Copiilor, cu profesoarele de muzică **Gabriela Iancsik** și **Elisabeta Vancu**, cu profesoara de artă plastică **Maria Štefanko**, cu **Biblioteca orășenească** din localitate(în 2005 am pregătit în colaborare comemorarea lui H. Ch. Andersen) și nu în ultimul rând cu Inspectoratul Județean Școlar, în mod deosebit cu inspectoarea **Smaranda Szatmari**. Pentru Radio Timișoara am dramatizat povestea Câinele și lupii din cunoscuta carte *Slovenské rozprávky z Rumunsku-Zámok na horúcom mori (Povești slovace din România-Cetatea pe marea fierbinte)* culese de Karol Plicka, ilustrațiile fiind realizate de artista plastică Katarína Ševellová. La Radio Bratislava am participat la concursul internațional cu povestea dramatizată *Despre prințesa care dansa cu dracii* din aceeași carte, realizată în colaborare cu Radio Timișoara. Și aceasta a fost dată pe post în emisiunea realizată în limba slovacă.

Compozițiile membrilor cercului literar școlar continuă să fie publicate în revista *Naše snahy*, au fost prezente în diverse broșuri din Slovacia: *Literárny Kežmarok*, *Prečo mám rád slovenčinu*, *prečo mám rád Slovensko* și în ziare.

Activitatea creativă o desfășurăm și în filiala bilingvă atunci când procedăm la compunerea unor texte umoristice, de exemplu *Întâmplarea de vară cu pălărie*, *Conversație* – nelipsind nici suflul ironiei actuale – interpretate de elevii talentați **Aida Farcaș**, cl. a 8-a și **Mihai-Răzvan Huszarik** din clasa a 11-a la unele serbări școlare.

Participanții la *Tabăra cititorilor* în Slovacia au avut cinstea să întâlnească personalități în domeniul literaturii, ilustrației de carte pentru copii: au luat parte la întâlnirile cu scriitorii slovaci, au vizitat muzee literare, case memoriale, expoziții. Nu de puține ori au participat la compoziții literare, la concursuri literare, când primeau recompense în formă de carte.

Concursul cu participare internațională *Fuiorul poveștilor*, organizat la Bratislava, a devenit pentru Grupul Școlar J. G. Tajovsky din Nădlac o permanență, aici participând cei mai buni interpreți de text literar din Slovacia. La acest concurs s-au obținut mereu premii: **Jana Kukučkova** a obținut un **loc II** în clasificarea generală, **Linda Kukučkova și Pavel-Andrei Huszarik** au reușit să câștige un sejur în **Munții Tatra**, iar **Mihai- Răzvan Huszarik locul I** la categoria pentru slovacii din diasporă.

Biblioteca școlară rămâne de neînlocuit chiar în era tehnicii moderne de calcul, fiind mijlocul prin care se accede la cultură și formare, contribuind la creșterea nivelului spiritual al școlii.

Bibliotecar, Motyovszki Ana

Grupul Școlar Jozef Gregor Tajovský din Nădlac

Bibliografie:

1. Baláž, Ján: *Recepcia textu a literatúry v príprave čitateľov a používateľov informácií*. Vysokoškolské skriptá. Univerzita Komenského v Bratislave, 1986.
2. Burjanová, Viola: *Individuálna a masová práca s detskými čitateľmi*. Pokusný metodický materiál pre knihovníkov detských knižníc č. 4, Bratislava, 1990.
3. Harpáň, Michal: *Zápas o identitu*. Vydavateľstvo KVS Ivana Kraska, Nadlak, 2000.
4. *Knižnica č. 4*, ročník 3. Revue pre knihovníctvo a bibliografiu, knižnú kultúru, informačné systémy a technológie, ochranu dokumentov, biografistiku, archív a múzeum knihy, knižnej grafiky a literárnych pamiatok, Matica slovenská, Martin, 2002.
5. *Knižnica č. 7*, 2001, ročník 2.
6. *Knižnice a informácie č. 3*, ročník 28, Matica slovenská, Martin, 1996.

7. Machoninová, Olga: *Teorie kultúrne výchovné činnosti*. Ústav pro kultúrne výchovnú činnosť, Praha, 1984.
8. Mešša, Eugen: *Práca s knihou medzi deťmi a mládežou*. Matica slovenská, Martin, 1970.
9. Nacu Mária – Jarmila: *Medená metropola*. Naše snahy č. 4, Nadlak, 2005.
10. *Naše snahy. Príloha č. 3*, Nadlak, 2002.
11. *Obsah, metódy a formy práce s mládežou*. Matica slovenská, Osveta, Martin, 1973.
12. *Revista Biblioteca – colecție*
13. *Školské knižnice*. Metodický zošit č. 103, Bratislava, 1991.
14. *Školské knižnice*. Metodický zošit č. 106, Bratislava, 1992.
15. *Školské knižnice*. Metodický zošit č. 110, Bratislava, 1993.
16. *Školské knižnice*. Metodický zošit č. 122. Bratislava, 1996.

Arc peste timp

o viață închinată tuturor - învățătorul Nicolae Boșcaiu (1864 – 1926)

S-a născut în 1864, în Rănușa, și absolvă Preparandia din Arad – cursul de 2 ani – în anul școlar 1880 / 1881.

A sosit în Rădești (Bogești, se numea localitatea la vremea respectivă) la vârsta de 17 ani, într-o perioadă critică și vitregă pentru un învățător român.

Dificultățile întâmpinate de tânărul învățător erua multe. Familiile erau sărace, viața țăranilor era grea. Ei trebuiau să-și pună copiii la muncă, nu-i trimiteau la școală. Școala nu era

susținută de stat, ci de Biserica Ortodoxă din localitate. O altă dificultate pentru tânărul învățător a fost și lipsa manualelor școlare pentru copii românilor din Dieceza Aradului. Referindu-se la acestea, Onisifor Ghibu scria: „încă în 1897 întâlnim acolo o asociație de cinci învățători, cari scot un Abecedar nou sub titlul: *ABC. Prima carte de cetire pentru elevii clasei I-a* – Arad, Tip. Diecezana, 66 pag. Acești învățători sunt: Iosif Moldovan, Iuliu Grofșoreanu, Nicolae Boșcaiu, Petre Vancu și Nicolae Ștefu”.

În anul apariției acestei prime cărți, „într-o epocă în care spiritul timpului strigă cultură și iar cultură”, Nicolae Boșcaiu atribuie școlii populare rolul unei „universități în miniatură” care e chemată să asigure progresul cultural al poporului român. Acești cinci dascăli au publicat la Arad

Abecedarul de la 1897 și au proiectat alte patru cărți de citire pentru clasele II-VI ale școlii primare. A doua carte de citire pentru elevii școlilor populare a apărut în 1901, iar a doua ediție în 1904; la 1908 apare a cincea ediție, iar în 1911 a șaptea ediție. Aceste cărți au fost utilizate până în 1916 în Dieceza Aradului. Nota caracteristică a acestor cărți este elementul narativ predominant al tuturor pieselor. Ediția a VI-a a fost aprobată cu condiția omiterii poeziei „Limba românească” de G. Sion, iar pentru cărțile destinate claselor aIV-a, aV-a și aVI-a s-a impus completarea acestora cu materiale din geografia, constituția și istoria Ungariei.

Tânărul învățător Nicolae Boșcaiu se implică și în activitatea politică, participând la toate acțiunile menite a păstra ființa națională prin educație și cultură. La 17 mai 1884 participă la Conferința alegătorilor români din Cercul Electoral al Iosășelului, ținută la Buteni, unde îndeplinește funcția de notar ad-hoc.

Din anul 1892 participă la reuniunile învățătorilor români de la școlile cofesionale din Dieceza Aradului. La reuniunea din 1892, Nicolae Boșcaiu prezintă disertația „Educația poporului ca mijlocitoare armoniei dintre popor și conducătorii săi”.

La Adunarea Generală extraordinară din 16.09.1897, în baza Statutului Reuniunii aprobat în același an, la propunerea Comisiei Adunării Generale, participanții, în unanimitate și cu multă însuflețire, au decretat aleși:

Președinte : Teodor Ceontea, profesor preparandial,

Vicepreședinte : Nicolae Ștef, învățător din Arad,

Secretar I : Iosif Moldovan, învățător din Arad,

(...) iar dintre membrii din Comitet și pe Nicolae Boșcaiu – Președintele Reuniunii Protopopiatului Buteni, învățător în Bogești. Nicolae Boșcaiu a fost membru al acestui Comitet până în 1919, după Marea Unire, când formele de asociere profesională au fost schimbate.

La Adunarea Generală a VIII-a, ținută în anul 1898 în prezența episcopului Ioan Meșianu, Nicolae Boșcaiu – a prezentat o lecție practică din Istorie: „Expedițiunile cruciate”.

Pentru prima Adunare Generală în provincă (care nu se ținea în capitala reședință de județ – Arad), în ziua de 14 aprilie 1899, învățătorii, veniți din toate părțile județului, s-au întâlnit în gara din Sebiș, pentru a se deplasa apoi în stațiunea Moneasa, unde urma să aibă loc Reuniunea Generală. Rolul important în cadrul Reuniunii i-a revenit învățătorului preot Terențiu Nanu, din Moneasa, și însuflețitului dascăl român de pe aceste plaiuri, Nicolae Boșcaiu, președintele Reuniunii Cercuale din Protopopiatul Buteni. Datorită calităților și experienței sale, Nicolae Boșcaiu alături de alte personalități, este solicitat să-și aducă contribuția sa la pregătirea celei de-a XIII-a Adunări Generale a învățătorilor români de la școlile populare confesionale din protopopiatele Arad, Boroșineu (Ineu), Buteni, Chișineu, Hălmagiu, Radna și Șiria, ținută la Hălmagiu, în 18 - 19 iulie 1902.

Activitatea sa multiplă ne îndeamnă să evidențiem și alte aspecte ale atitudinii sale. Astfel, la sfârșitul lui august 1906, participă alături de alți învățători și oameni de cultură la o excursie la București „unde a vorbit pentru corpul didactic din România” prezentând situația grea a învățământului și a cadrelor didactice din teritoriile dependente de Austro-Ungaria. A participat alături de delegații învățătorilor de la școlile populare ortodoxe din Transilvania, care s-au întrunit în 10 - 11 ianuarie 1907 la Sibiu, pentru a decide asupra modalităților de îmbunătățire a situației învățământului și învățătorilor. La 1 aprilie 1907, s-a ținut la Arad o adunare populară în care a fost afirmată cu tărie hotărârea de apărare a școlii populare românești. Legea învățământului lui A. Apponyi era îndreptată împotriva școlii românești, urmărind și prin școală maghiarizarea forțată a românilor. Alături de Vasile Goldiș și R.Ciorogariu, în lupta pentru apărarea caracterului național al școlii populare, se aflau învățătorii Iosif Moldovan, Iuliu Grofșoreanu, D. Popovici, P.Ghivulescu, I. Vancu, N. Ștefu, P.Vancu, N. Boșcaiu, D. Medrea.

Punctând câteva din multiplele preocupări ale învățătorului Nicolae Boșcaiu, care depășeau cu mult interesul strict local, am căutat să evidențiez uriașul său efort spre binele neamului său. Amintesc truda de zi cu zi a acestui excepțional om, pentru educarea și cultivarea zecilor de serii de elevi care s-au perindat prin băncile școlii, la catedra căreia se afla ca învățător-director. Toți acești copii, elevi ai unui dascăl cu totul deosebit, au devenit adevărați oameni.

Se cuvine amintită grija și atenția deosebită pe care a acordat-o propriei familii, care în alte condiții i-a continuat opera prin fiul său Corneliu Boșcaiu.

Publicația „Biserica și școala”, informa, în mai 1926, pe toți cititorii din Banat și Ardeal că: „Luni în 17 mai 1926 s-a stins făclia, care de 42 ani a răspândit lumină în comuna noastră Bogești (Rădești), învățătorul Nicolae Boșcaiu, care a stat neclintit la postul său împlinindu-și datoria până la ultima suflare în școală și la biserică”. La mormânt a vorbit dl. Inspector Iosif Moldovan asemănând pe răposatul cu dreptul Iov... Arată că dânsul, ca autor de Abecedare, a luminat sufletele tinere. Amintește vorbitorul o scenă pe care nicicând nu o va putea uita: era o delegație de învățători la mitropolitul Mețianu; ministerul Apponyi ceruse ca mitropolitul să sfătuiască pe învățători să se învoiască a fi unelte de maghiarizare, căci vor avea salarizare frumoasă și răposatul a rostit cuvintele care pe orice român îl umplu de mândrie: „mai bine vom lua straița de cerșitor...”.

A fost un român drept, iubitor de țară și de neam, un dascăl inimos și perseverent, cu o puternică dăruire de sine pentru binele celor mulți.

Profesor, Șandru Neluța
Grup Școlar Ind. „Ioan Buteanu”, Gurahonț

Școala din Rădești, Înv. Boșcaiu Nicolae, Duminica de Rusalii, iunie, 1907

Bibliografie:

1. Dr. Botiș, T., „Istoria Școalei Normale (Preparandiei) și a Institutului Teologic Ortodox Român din Arad”, Ed. Consistoriului, Arad, 1922
2. Dr. Ghibu, O., din „Istoria literaturii didactice românești” în „Analele Academiei Române”, tom. XXXVIII, Memoriile secției literare, nr. 2, București, 1916
3. Moldovan, I., „Monografia reuniunii învățătorilor români de la școalele cofesionale din Dieceza Aradului”, p. 20 (manuscris păstrat la Biblioteca Jud. Timiș, Timișoara, cota D.II, 60407)
4. Popeangă, V., „Școala românească din părțile Aradului în perioada 1867 – 1918”, Arad, 1976

Clubul Copiilor Pecica – mica noastră lume a copilăriei

În Pecica, pe strada 2, există un loc știut și iubit de toți micuții din împrejurimi: *Clubul Copiilor!*

În orice zi, la orice oră, Clubul e plin de râsete și voie bună, pentru că cei mici au întotdeauna ceva amuzant și instructiv de făcut. La noi tradiția se împletește cu modernul, totul pentru a aduce un zâmbet pe fața copiilor care pot să își petreacă timpul liber într-un mod distractiv și totodată educativ. Deși m-am titularizat de curând pe catedra de informatică, m-am îndrăgostit

iremediabil de atmosfera plăcută și primitoare a Clubului nostru, de colegii minunați și de copiii plini de viață și de energie.

Clubul nostru e un club de tradiție, datând de câteva zeci de ani. În tot acest timp, aici s-au format, îmbinând plăcutul cu utilul, generații și generații de copii, dintre care mulți, ajunși la vârsta maturității, își amintesc cu drag de orele petrecute aici. Clubul de astăzi continuă aceste frumoase tradiții, având în prezent mai multe cercuri, cu rezultate deosebite. Avem cercuri de desen-pictură, informatică, protecția mediului-ecologie, dans modern, dans popular și radiogoniometrie-electronică aplicată, despre care vă voi vorbi în continuare. Avem și o revistă, intitulată *Pecicana Club*, care a luat Premiul Special al Juriului la concursul județean *Micul Jurnalist*, de la Sântana, din noiembrie 2009. De asemenea, avem și propriul nostru site, www.clubulcopiilorpecica.lx.ro, pe care vă invităm să îl vizitați.

Revenind la cercurile Clubului nostru, vreau să vi le prezint pe scurt:

Cercul de ecologie- protecția mediului, condus de profesor Ana Ban

Copiii învață cât de important este mediul înconjurător, pentru că totul din jurul nostru trebuie protejat. Prin lecții bine gândite și activități practice educative, copiii deschid ochii și observă frumusețea plantelor și animalelor care altfel poate ar trece neobservată în graba lumii moderne. Copiii trebuie să învețe să trăiască în armonie cu natura, să nu o polueze și să nu o distrugă, pentru că atunci când facem un bine naturii, de fapt ne facem și nouă bine. De asemenea, starea mediului înconjurător este un bun indicator al gradului de civilizație al societății, iar copiii trebuie să fie conștienți de toate aceste lucruri, încă de mici. Micuții de azi vor fi ecologii de mâine, care vor lupta pentru protejarea naturii și a mediului. Până la urmă, natura este a noastră, a tuturor, să o protejăm!

Cercul de dans popular, condus de profesor Alina Covaci

Tradițiile și datinile vremurilor de demult nu pot fi uitate, iar prin cursurile cercului de dans popular copiii ajung să cunoască bogăția folclorului pecican, cu toate cântecele, jocurile și strigăturile sale. Orice copil între 5 și 18 ani își poate aprofunda și completa cunoștințele, în funcție de aptitudinile sale. Se participă la diverse acțiuni, iar dăruirea și devotamentul copiilor și doamnei profesoare sunt recunoscute prin premiile obținute. De exemplu, se participă la festivalul folcloric „Așa-i jocul pe la noi”, concursul județean de folclor „Identitate și tradiție” unde s-a obținut locul I, deschiderea anului școlar, participarea la diversele evenimente cum ar fi Zilele Orașului Pecica, „Praznicul de pită nouă”, „Hramul Bisericii Catolice”, „Hramul Bisericii Ortodoxe din Turnu”, etc.

Cercul de informatică, condus de profesor Călina Popovici

Informatica este un domeniu de vârf al lumii noastre. Nu ești niciodată prea mic sau prea mare pentru a te iniția în acest domeniu! Fiecare copil ar trebui să știe: calculatorul este prietenul

nostru! La cercul de informatică sunt înscriși copii de toate vârstele. Avem chiar și grupe pentru copiii de grădiniță, care sunt încântați să vină să afle, poate pentru prima dată, la ce folosesc tastatura și mouse-ul. Programul este de dimineață sau de după-amiază, astfel încât să poată veni toți copiii. Aceștia sunt împărțiți pe grupe în funcție de nivelul de cunoștințe și bineînțeles de vârstă, pentru ca toți copiii să poată beneficia de o experiență educativă optimă.

Programa cuprinde cunoștințe referitoare la sisteme de operare, respectiv binecunoscutul Windows. Se învață informațiile de bază, cum ar fi lucrul cu fișierele și directoarele, iar elevii mai avansați pot învăța mult mai multe. De asemenea, copiii vor învăța tehnoredactare, cunoștințe care le vor fi utile atât pe termen scurt, la școală, cât și pe tot parcursul vieții, pentru că cine nu are nevoie să scrie măcar din când în când un text pe computer? În plus, grupele avansate vor studia programare: în programă este inclusă o introducere în limbajul Pascal, limbaj didactic și ușor de înțeles. Fiecare calculator este dotat cu acces la Internet. Ne pregătim și așteptăm cu nerăbdare concursul din luna mai, de la Chișineu Criș.

Cercul de dans modern, condus de profesor Laura Zagoni

Cărui copil nu îi place să danseze? Cursurile de dans modern sunt frecventate de către copii cu vârsta cuprinsă între 5 și 18 ani. Grupele sunt formate în funcție de categorii de vârstă și după nivelul de pregătire al practicanților. Există 5 grupe de începători (2 grupe 5-6 ani, o grupă clasele I-IV și două grupe clasele V-VIII) și patru grupe de avansați (o grupă cls. I-II, o grupă cls. III-IV, o grupă cls. V-VIII și o grupă cls. IX-XII).

Formațiile de dans modern ale Clubului Elevilor Pecica („Why Not”, „Baby Dolls”, „Angels”, „Stars”) participă la serbări, festivaluri, concursuri etc., atât pe plan local cât și județean sau național: „Zilele orașului Pecica”, „Concurs județean de dans modern” Pecica, „Praznicul de Pită Nouă”, „Balul Bobocilor”, serbări tematice „Vine, vine Moș Crăciun”, „Tip-Top Mini-Top”, „Festivalul Dovleacului” Ineu, „Festivalul Mărțișorului” Sântana, „Concurs de dans” Sebiș, Concurs Național de dans modern „Oltenia dansează” Craiova etc. Eforturile copiilor și ale doamnei profesoare sunt întotdeauna recunoscute, având multe premii, diplome și cupe care o dovedesc!

Cercul de desen – pictură, condus de profesor Olimpia Curea

Doamna profesoară și directoare a Clubului nostru, cu talent, experiență și devotament, ajută fiecare copil să își descopere talentul artistic, efectuând lucrări care vor încânta ochii copiilor, părinților și profesorilor. Bineînțeles, lucrările obțin multe premii – loc I, II, III – la Expozițiile județene, naționale, internaționale de artă plastică, organizate cu ocazia diferitelor evenimente cultural artistice. Se participă la tabere de creație plastică, organizate de Palatul Copiilor Arad, la Moneasa, iar în vara aceasta (iunie) în tabăra de la Lunca Mureșului. Multe dintre desenele și icoanele pe sticlă ale copiilor au fost expuse în expoziții în Ungaria. Ca o activitate deosebită, de 1 martie, copiii au creat propriile mărțișoare, atât reale cât și virtuale (la cercul de informatică).

Cercul de radiogoniometrie – electronică aplicată, condus de profesor Eduard Botoș

Prin cursurile acestui cerc, elevii își dezvoltă aptitudinile practice, căpătând îndemânare și experiență. Chiar dacă încă sunt prea mici pentru a deține cunoștințe de fizică sau electronică, ei se pot înscrie dacă sunt pasionați de aceste domenii și își vor pune bazele necesare pentru a se descurca practic în viitor. Se stimulează interesul elevilor referitor la domeniul tehnic, iar copiii devin conștienți de importanța electronicii în viața de zi cu zi și în dezvoltarea societății. În plus, elevii învață să se integreze în colectiv, să lucreze în echipă și să respecte normele.

Avem (cel puțin) un cerc pentru fiecare, iar dacă un copil vine o dată, știm sigur că o să aștepte cu nerăbdare ziua în care o să revină!

Ne dorim ca și pe viitor să putem oferi micuților tot ce avem mai bun, pentru că ei merită într-adevăr eforturile noastre, iar Clubul nostru să fie intrarea magică într-o adevărată lume fermecată a copiilor!

Profesor, Călina Popovici
Clubul Copiilor, Pecica, județul Arad

Rolul educativ al datinilor și obiceiurilor

“Creațiile folclorice sunt pietre scumpe în sânul poporului și prin urmare este o sfântă datorie de a le cânta și de a feri de noiamul timpului și uitarei” (Vasile Alecsandri).

Poporul a fost întotdeauna un nesecat izvor de talente: sculptori măiestri ai lemnului și pietrei, pictori ai sticlei și argilei, femei și fete care brodează frumos și țes artistic și cu migală hainele pe care le poartă.

Omul contemporan regăsește frumosul în folclor, în aspectele esențiale ale vieții sale: artă, natură, societate și simte nevoia acută de a introduce esteticul în viața sa. De aceea el trebuie să cunoască folclorul, obiceiurile, datinile din zona natală mai ales.

Rostul nostru al dascălilor este acela de a cerceta și de a pune în valoare aceste datini, obiceiuri care se leagă de existența noastră ca popor, ca noțiune de sufletul românului.

Trăind la țară, am avut posibilitatea de a cunoaște obiceiurile și datinile din satul meu natal. Copil fiind, eram atrasă de obiceiurile legate de botez, nuntă, înmormântare, de Crăciun, de Paști, de Rusalii. Am urmărit și am văzut în casa bunicilor mei pregătirea cetelor de ”stelași” pentru sărbătorirea Crăciunului.

Mai târziu când am ajuns la catedră, mi-am dorit să pot trezi în sufletele copiilor acele emoții care mi-au marcat copilăria, să-i fac să cunoască aceste datini și obiceiuri.

Am început să implic elevii în adunarea acestor frumoase tradiții populare. O primă temă a fost cea legată de culegerea de tradiții și obiceiuri legate de sărbătorile religioase. În satul Poenari, comuna Hălmagiu, era împământenită credința că în zilele de praznic sau în ajunul praznicelor, e bine să-ți intre în casă prima dată bărbat sau băiat. Probabil că acest crez stă la baza formării grupelor de colindători doar din feciori și bărbați. Când se apropiau sărbătorile de primăvară, Floriile sau Paștile, erau alte obiceiuri. Aducerea la biserică a sălcuțelor în sâmbăta Floriilor era un moment mult așteptat. Copiii abia așteptau seara de joi mare când se aprindea focul în curtea bisericii.

O altă temă pentru copii a fost colecționarea ghicitorilor pe diferite teme și a glumelor auzite de la părinți și bunici. Aceste glume și ghicitori le folosesc de multe ori în cadrul orelor de abilități practice sau în cadrul orelor de limba română și muzică atunci când le putem adapta temelor respective. Organizarea orei de abilități practice sub formă de șezătoare a avut un farmec deosebit. O temă adecvată, "Cusături în punct românesc", s-a potrivit de minune pentru ca atmosfera de șezătoare să fie perfectă. Căntece, glume, ghicitori, sala aranjată într-o cu totul altă formă, alături de o oală cu boabe de porumb fiert cu sfeclă de zahăr, a transformat ora de abilități practice într-o sărbătoare pe cinste.

Am observat că toate aceste preocupări i-au atras foarte mult pe copii, așa că am ales ca opțional *Cunoașterea istoriei locale* tocmai pentru a putea pune mai bine în valoare datinile și obiceiurile din satul natal.

Copiii au avut de alcătuit diferite *portofolii* care să conțină cântece, strigături, zicători culese de la bătrânii satului; am învățat dansuri populare specifice zonei, împletind opționalul cu educația muzicală; am pus în scenă diferite obiceiuri culese de ei precum ar fi: paparudele, colindătorii, nunta; am vizitat locul unde era vechea moară și o gospodărie în care se mai folosește războiul de țesut.

În cele din urmă am realizat un colț muzeistic. Am reușit să adunăm câteva obiecte de port popular, obiecte casnice vechi (pieptene de cânepă, oale de pământ, părți din război de țesut...). Copiii s-au implicat cu entuziasm în această activitate și au realizat lucruri deosebite. Trebuie doar să ajungi la sufletul lor, să le deschizi acea portiță către frumos. Fiecare a dat lămuriri cu privire la obiectul adus, deoarece sarcina de ghid au avut-o ei. Seriozitatea cu care s-au ocupat de acest lucru, însuflețirea cu care vorbeau a fost copleșitoare.

Utilizând *ancheta documentară* am reușit să alcătuim o hartă a satului vechi din informațiile obținute de la cei în vârstă, constatând cu durere realitatea diminuării populației. S-au interesat chiar și la primărie despre numărul de locuitori, familii care au existat și care s-au mutat în alte localități sau care nu mai au urmași. M-au uimit prin devotamentul și hărnicia de care au dat dovadă. Ca

noutate pentru ei, au fost casele de paie pe care ei n-au reușit să le vadă decât în fotografii și pe care le-am realizat în miniatură din diferite materiale la educație tehnologică.

Serbările școlare au fost mijloacele de punere în practică a unor datini și obiceiuri. Micuții le-au dat viață, îmbrăcând costumele populare, atât de rare, dar totuși încă existente la sat.

Valorificând tradițiile populare, nouă, dascălilor, ne revine nobila sarcină de a-i arăta elevului că sunt lucruri nescrise ce trebuie respectate, ca o mărturie a vieții comunității în care trăiește.

Institutor, Vasii Adina Mirela

Școala cu clasele I-IV Poienari

Grup Școlar „Moga Voievod” Hălmagiu

Lumea satului între tradiție și inovație

Lumea satului, până mai ieri izvor nesecat de folclor, sursă de inspirație pentru marii creatori din literatura română, atrasă în vârtoarea agitației din zilele noastre, a uitat parcă tot ce nu demult însemna spiritul satului. Fiecare sărbătoare, fiecare eveniment din viața omului era însoțit de cântece, de jocuri, de tradiții specifice.

Tineretul, cel care trebuia să fie „purătorul de ștafetă al tradițiilor”, atras

de mirajul vieții de la oraș, a părăsit satul, iar acele obiceiuri, tradiții care animau satele românești s-au pierdut. Cu greu, oameni preocupați de zestrea culturală a satului încearcă să reînvie sau să clădească altele noi pe fundamentul celor existente.

O „ladă de zestre” a comunei Brazii este Luca Gheorghe din satul Șoimuș, comuna Brazii. El își aduce aminte de evenimente plăcute sau mai puțin plăcute din această zonă și cu lacrimi în ochi spune câte o poezie sau cântă ceva compus de el sau primit de la înaintașii lui, evocând acele vremuri.

Cobori, Doamne, pe pământ

Cobori , Doamne, pe pământ
Să vezi neamțu' ce-o făcut
De feciori ca fraga coaptă,
A umplut Rusia toată
De feciori ca florile
A umplut spitalele

Crimee, dragă Crimee,
Bine și-ar fi stată ție
Să fii grădină cu flori
Nu morminte de feciori
Să fii grădină cu crini
Nu morminte de români

Colo-n vale, măi Ioane

Colo-n vale , măi Ioane
Stau doi boi și mor de foame
Mor de foame și de sete
Că nu-i cine să-i adepe
Că cine i-o adăpat
O fetiță și-un băiat
Băiatul s-a- ncorporat
Fetița s-a măritat
Caru-i dat la fierărie
Boii la măcelărie
Caru-i dat la ferecat

Și boii la junghiat
Foaie verde foi mărunte
Mai dă-mi , Doamne șapte sute
Două mânc, două le beau
Două la mândra le dau
Una să-mi rămână mie
Să plătesc o datorie
Datoria s-o plătesc
Pe mândruța s-o iubesc.

Culese de la Luca Gheorghe, Șoimuș, comuna Brazii

Profesor, Turean Luciana Valentina
Școala Generală Iacobini, județul Arad

Ce au moștenit bunicii, duc mai departe nepoții!

Comuna Vârfurile, străveche așezare românească din Munții Apuseni, este situată în depresiunea Zarandului, în zona de vest a județului Arad și reprezintă una din zonele cu caracter convergent, în care modul de viață și istoria acestor locuitori este împletit cu mediul natural și resursele oferite de acestea. Comuna se întinde pe cursul superior al Crișului Alb și are în componența sa mai multe sate. Numele vechi de origine maghiară era „Ciuci”, abia în 1926 primește actuala denumire, datorită faptului că în toate părțile străjuiesc vârfuri semețe ale Munților Apuseni.

Mi-am propus să scriu acest articol din dorința de a face cunoscut locul unde m-am născut, obiceiurile și tradițiile acestei zone. Ce poate fi mai interesant, decât a cunoaște acest sat, acești

oameni, de a le studia tradițiile, de a culege doinele, baladele și de a le arăta lumii ca o adevărată bucurie a sufletului, a existenței sale.

Obiceiurile existente în viața oamenilor, manifestate uneori identic, alteori diferit de-a lungul timpului, însoțesc viața omului de la naștere până la moarte. Multe dintre ele apar ca sărbători populare interesante. Am clasificat aceste obiceiuri după cum urmează: obiceiuri legate de muncile de peste an și obiceiuri legate de sărbătorile religioase din cursul anului.

Obiceiuri legate de muncile de peste an

Din această categorie cele mai reprezentative sunt cele de iarnă, care încep cu terminarea lucrărilor agricole de toamnă.

Șezătorile se organizează în postul Crăciunului în serile de luni, miercuri și vineri. Femeile și fetele torceau fuioarele de cânepă sau de lână, confecționau îmbrăcăminte pentru familie, iar bărbații executau diferite obiecte de uz casnic (furci, mături, greble).

Clăcile se organizau după sărbătoarea Bobotezei (Botezul Domnului) în fiecare seară a săptămânii. Femeile care erau mai în vârstă și nu puteau torce fuioarele de lână, le dădeau la fete și nevestele tinere care „iau de clacă” aceste lucrări.

Vergelul se organizează de către tineri (feciori și fete) după ce au trecut sărbătorile de iarnă: Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza. Se organiza acasă la o fată; fetele se ocupau de mâncare și pregătirea camerei unde avea loc petrecerea, iar băieții aduceau lăutarii. La acest obicei pe lângă joc și mâncare se spuneau ghicitori, glume și zicători.

Indreiul este sărbătoarea lupilor. Se spune că dacă lucrezi în ziua de Sfântul Andrei (30 noiembrie), atunci lupii sau animalele pădurii vor mânca din animalele celui care a lucrat. Acel lucrător poate deveni „Vâlva Lupilor”.

Un alt obicei, bine păstrat și astăzi în unele case din comuna Vârfurile, este *Ignatul*. Bătrânele din acest sat spun că în ziua de Ignat, acesta fiind la 20 decembrie, pentru a putea lucra, trebuie să descânte.

Obiceiuri legate de sărbătorile din cursul anului

În zona în care locuiesc, există o sumedenie de obiceiuri legate de sărbătorile de peste an. În continuare voi prezenta câteva din acestea.

Cel mai reprezentativ obicei al acestei zone este „*Colindatul*” care se ține de sărbătoarea Nașterii Domnului, pe 25 decembrie și a Anului Nou. În anii trecuți tinerii umblau cu colinda prin tot satul și adunau de la gazde colaci, bani, țuică și cârnați cu care după câteva zile se făcea o mare petrecere, numită *conac*.

În anumite zile ale anului, când se zice că este Sfântul Ion, Gheorghe, Petru și Pavel, Ilie, Vasile etc., locuitorii fac vizite celor ce poartă aceste nume, le urează „La mulți ani!”, sănătate și multe altele, ducându-le și cadouri. Cel sărbătorit îi servește cu țuică și cu mâncare.

Un alt obicei legat tot de ajunul Bobotezei este „*Ciuralescai –lescai*”. După ce s-au înconjurat gospodăriile cu lumânările aprinse, copiii din sat merg la fiecare casă, sunt primiți în casă, iar gazdele le dau nuci, mere, alune.

Un obicei legat de sărbătoarea Sfântul Ion este numit „*Cinar*”. O femeie mai în vârstă, dintr-un crâng al satului, face un colac împletit în trei, asemănător „chicei” fetelor, îl coace și invită toate fetele din acel crâng la ea acasă. În colacul respectiv se pun bani, fetele sunt rugate să împartă colacul iar fata care găsește banii în bucata ei va fi bogată.

În urma documentării pentru acest articol, am constatat că foarte multe caracteristici deosebite ale locuitorilor și a modului lor de viață s-au pierdut de-a lungul vremii, la fel cum și marile valori ale satului românesc se pierd zi de zi, fiind înlocuite cu elemente lipsite de profunzime istorică, morală, cultural-artistică și spirituală. Este de datoria noastră să le facem cunoscute pentru că ele fac parte din cultura acestui popor.

Institutor, Roș Viorica Adina
Școala cu clasele I-IV Mermești
Com. Vârfurile, jud Arad

Întotdeauna dascăli

Halloweenul. Un obicei străin adoptat cu ușurință de români. Un carnaval. Un prilej de distracție. Doar atât? Cum ar trebui un dascăl să perceapă Halloweenul? Să îl respingă cu vehemență, considerându-l o imitație sau o sărbătoare păgână? Să îl considere o distracție în care dascălul să aibă doar rolul de animator al grupului școlar? Să fie Halloweenul doar o fantasmagorie, o ocazie de dezvoltare a limbajului și imaginației?

Toate aceste întrebări mi le-am pus când, pentru prima dată am organizat Halloweenul la grădiniță. Nu mi-ar fi plăcut acțiunea simplistă de tipul carnaval și topăială, deși copiii aveau doar 6-7 ani. În primul rând copiii trebuiau educați. Dar cum educăm copiii cu Halloweenul ?

Halloweenul este special, fiind sărbătoarea spiritelor, mai ales a manifestării duhurilor malefice „cu puteri supranaturale”, cu înfățișări „paranormale”(vampiri, vârcolaci, demoni,

schelete, mumii, vrăjitoare), a obiectelor magice deosebite, a dovleacului, „lampa lui Jack”, cu „lumina” satanică, cea a nopții, creată de lumânare. Însă oricât de neagră ar fi orice situație, dascălii știu să culeagă binele din rău.

Este bine că există Halloweenul. Ne aduce aminte că avem și spirit, că în lume există două tipuri de exprimări afective – negative și pozitive, că întotdeauna în noi, prin noi și în afara noastră are loc lupta bine - rău. Pentru mine Halloweenul a fost și este oportunitatea de a fixa în mintea copiilor categoria acțiunilor și personajelor fantastice din basme. Toate informațiile despre Muma Pădurii și/sau Baba-Cloanța, vampiri, zmei, făpturi monstruoase, căpcăuni pot fi sintetizate, morala sintezei fiind că oamenii trebuie să fie partea binelui. Binele este câștigătorul trofeului, iar făpturile fantastice negative torturează și înfrâng pe cei ce fac răul.

Personajele fantastice cu rol negativ nu sunt decât prelucrări imaginative ale defectelor, așa cum demonii sunt cei plini de răutate, de vicii, de imperfecțiuni. Copiii învață să nu se teamă de personaje ca Bau-Bau, Baba-Cloanța sau vrăjitoarea, pentru că, logic, normal ar trebui să ne temem de Dumnezeu, Cel Ce, până la urmă, pedepsește răul, răii/ relele.

Copiii grupei pregătitoare au recapitulat basmele de Halloween, au realizat dansul „Pisica neagră” (melodia formației Pasărea Colibri) și au cântat că nu le este frică de Bau-Bau. S-au jucat, au spus formule magice (indiferent de realitate, de adevăr, incantațiile rămân texte poetice, literare), s-au jucat de-a vrăjitoarele și/ sau de-a vampirii, chiar dacă, pe alocuri, jocul putea fi comparat cu cel al lupului și oilor. Halloweenul a fost un prilej de comunicare și relaxare.

Pentru că nu era de ajuns, am organizat un concurs de creație plastică. Desenele au avut ca temă „Întâlnirea spiritelor” și „Carnavalul legumelor și al fructelor”. Copiii au realizat figurine „fantastice” din legume și materiale plastice. Cel mai reușit obiect a fost gentuța „fermecată”.

Vedeta Halloweenului de la grupa pregătitoare nu putea fi decât personajul care întruchipa un spirit malefic. Premiul I la concursul de dovleci a fost ocupat de personajul „dovleacul fumător”, tutunul,

prin nocivitatea lui, fiind un adevărat vampir contemporan. Și toți copiii au știut să își îndrume apropiații să nu fumeze. Un educativ cadou ... „de Halloween” !

Profesor, Iadranca – Ramona Purza,
Grădinița cu Program Prolungit Nr. 11, Arad

Tradiții pascale

Când privești un ou încondeiat, te gândești la Paște-cea mai mare sărbătoare a omenirii. Ca simbol al creației, al zămislirii vieții, oul a inspirat, din vechi timpuri, numeroase legende, basme, o întreagă literatură. În cultura românească este suficient să amintim doi reprezentanți de seamă: Constantin Brâncuși și Ion Barbu, a căror operă gravitează în jurul acestui subiect, considerat ca formă geometrică perfectă - "obiectul perfect".

Obiceiul colorării ouălor s-a transmis creștinilor și este încă practicat mai ales la popoarele Europei și Asiei. Spre deosebire de alte țări ale Europei, unde obiceiul s-a restrâns sau a dispărut, la români a înflorit, atingând culmile artei prin tehnică, materiale, simbolica motivelor și perfecțiunea realizării. Ouăle "încondeiate" ("împistrite" sau "muncite") s-au constituit, la români, într-o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, integrându-se între elementele de o deosebită valoare ale culturii spirituale populare, care definesc particularitățile etnice ale poporului nostru.

Folclorul conservă mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouăle de Paști și de ce ele au devenit simbolul sărbătorii Învierii Domnului. Cea mai răspândită relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a pus coșul cu ouă lângă cruce și acestea s-au înroșit de la sângele care picura din rănilor lui Isus. Domnul, văzând că ouăle s-au înroșit, a spus celor de față: "De acum înainte să faceți și voi ouă roșii și împestrițate întru aducere aminte de răstignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi".

Lăsând de-o parte grijile cotidiene, chiar și pentru puțin timp, sunt sigură că vă gândiți cu plăcere la anii copilăriei, când, scormonind în amintirile frumoase, găsiți și sărbătoarea Sfintei Paște.

În cea mai mare sărbătoare a anului, însoțiți de cei dragi, îmbracați în haine noi, tocmai pentru această ocazie, mergeam spre biserică, unde preotul împărțea tuturor, pâine sfințită, stropită cu vin și aghiasmă. Și cum bucuria este mai mare atunci când o împărtășești și altora, mai ales copiilor, mi-am propus cu copiii grupei proiectul tematic *Sărbătoarea Paștelui*. Să trăiască cu cei din jur stări afective pozitive, să manifeste prietenie, armonie, să iubească și să respecte tradițiile și obiceiurile din zonă, sunt obiectivele proiectului propus.

Bazându-mă pe cunoștințele lor, pe interesul manifestat, în legătură cu aspecte din viața Domnului Iisus Hristos, am gândit că e timpul să fie învățați să-L iubească, să-L respecte, să-L identifice ca pe fiul lui Dumnezeu. Pe lângă celelalte tradiții și obiceiuri de Paște (Încondeiatul ouălor, Ciocnitul ouălor, etc.), copiii așteptau cu multă nerăbdare Colindul de Paște „Am plecat cu Câți Mâți”-obicei păstrat din moși strămoși, mai ales în satele de pe valea Oltului.

Îmbrăcați în costume naționale, băieții și fetițele, cu coșulețe împodobite cu prosoape oltenești și flori de primăvară, au pornit spre casele oamenilor să adune ouă pentru Paște.

Imensă a fost bucuria tuturor: copiii, având coșulețe cu flori, împodobeau străzile. Oamenii apăreau la porți atrași de vocile inconfundabile care întrebau :

- Primiți cu Câțî-Mățî?

Și apoi colindau în cor:

Cățî-Mățî-ntoarce câțîi.

La Marița pe perete

Două ouă-ncondeiete.

Unul mie, unul ție,

Unul lui popa Ilie.

Gazdele, pe lângă primirea călduroasă și ospitalieră, au dăruit copiilor ouă pe care le puneau în coșulețe. Mare ne-a fost uimirea, când, opriți cu colindul în curtea bunicilor unui băiețel, o bătrânică dintr-o altă casă, în care nu intrasem, a venit cu legătura cu ouă, plângând. locuia singură de când își pierduse familia și a crezut că nu-i va fi colindată casa.

În următoarea activitate planificată în proiect, ouăle pe care le-am adunat au fost încondeiate, vopsite în Vinerea Mare, timp în care copiii au schimbat și impresii pe baza celor întâmplare în timpul colindului „Am plecat cu Câțî-Mățî”.

Cu ochii strălucind de bucurie, în coșulețele frumos împodobite, copiii au așezat ouăle încondeiate și vopsite, apoi le-au dăruit unul altuia, precum și invitaților.

Procedura încondeierii ouălor

Sunt necesare unelte: pană de găscă, "chișita" (unealtă specială, făcută dintr-o țevă subțire din metal, cu diametrul foarte mic, în interiorul căreia se trece un fir de păr de porc) care folosește la "scrierea" motivului, "pământuf" (unealtă care folosește pentru acoperirea suprafețelor mai mari - linii groase, puncte, etc). Se utilizează culori vegetale: roșu: coajă de măr dulce, frunze și flori de măr dulce, roibă, flori de sovârf, coajă de măcieș; albastru: flori de viorele, verde:frunze de nuc, coajă de arin, coajă și mugur de măr pădureț, floarea-soarelui; galben: coji de ceapă, coajă de lemn pădureț, coajă de lemnul câinelui, coajă de mălin; negru (ouăle negre simbolizează durerea lui Isus): coaja verde a nucilor, coajă și fructe de arin, etc.

Tehnici și ornamentare:

Sunt două posibilități de pregătire a oului pentru "împistrire"- fierberea lui înainte sau golirea. Acestea din urmă sunt păstrate ca ornament. Pentru ornamentare se folosește ceara caldă, cu care se trasează desenul pe oul alb, după care se cufundă în culoarea pregătită dinainte. Când oul trebuie să conțină mai multe culori, se cufundă succesiv în culori din ce în ce mai închise, după ce s-

au "scris" motivele cu ceară, tot succesiv. Pentru a îndepărta ceara, se pune oul aproape de o sursă de căldură și se șterge cu o pânză; apoi se unge cu ulei sau grăsime pentru a-i da strălucire.

De-a lungul timpului, motivele ornamentale s-au complicat (ca și culorile), chiar dacă semnificația simbolică nu mai este cunoscută decât de bătrânele satului. Motivele predominante sunt cele geometrice, fitomorfe, zoomorfe, antropomorfe sau naturaliste, reprezentând animale, păsări, sau chiar scene biblice, în diferite combinații. Cromatica și motivele decorative diferă de la zonă la zonă și chiar de la creator la creator, depinzând de imaginația acestuia.

Răspândire:

Ca răspândire geografică, obiceiul încondeierii acoperă întreaga suprafață a țării. În Muntenia și Oltenia, motivele ornamentale sunt naturaliste și cu mai puține culori, Oboga fiind unul din centrele cunoscute din județul Olt. În Moldova, cu cât înaintăm spre nord motivele și culorile sunt mai elaborate. Vestite sunt ouăle încondeiate de la mănăstirea Sucevița al căror decor este executat din mărgele. În Transilvania și Banat găsim o mare varietate de modele și culori atât la români cât și la minoritățile naționale. Țara Bârsei a atins un nivel deosebit prin finețea desenului și compoziției ornamentale și cromatice.

Ritualuri

Datorită încărcăturii simbolice religioase, ouăle încondeiate sunt folosite nu numai ca obiect de decor, dar și în practicarea unor ritualuri, din care semnificativ pare cel practicat în Bucovina: cojile ouălor de Paști, împreună cu alte resturi alimentare, sunt aruncate în râu, pentru ca apa să le poarte la "Blajini" (ființe imaginare, încarnări ale copiilor morți nebotezați, al căror loc de viațuire se află la "capătul lumii", aproape de Apa Sâmbetei); în felul acesta, și Blajinii au știre că pentru toți creștinii a venit Paștele.

Profesor învățăământ preșcolar, Sincu Zoiea

G.P.P Nr.2 Corabia, Olt

Bibliografie:

1. Simion, F. M., *Sărbătorile la români*, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994;
2. Zahacinschi, M., Zahacinschi, N., *Ouăle de Paști la români*, Editura Sport-Turism, București, 1992.

Natura, prietena mea

Motto:

„Învățați-i pe copiii voștri ce i-am învățat pe ai noștri: că Pământul este mama noastră. Tot ce i se întâmplă Pământului, va ajunge să li se întâmple și copiilor acestui Pământ. Nu Pământul aparține omului, ci omul aparține Pământului. Omul este firul care țese drama vieții și ceea ce-i face Pământului își face lui însuși.” (Sieux Seattle)

De când există omul pe Pământ, natura l-a ocrotit, fiindu-i prietenă. Ea l-a protejat, respectându-și legile, nestingherită. Datorită intervenției nehibzuite a omului, natura, planeta întreagă este astăzi în mare pericol.

Problemele legate de mediu trebuie studiate de la cele mai fragede vârste și acest lucru poate fi realizat cu o mare eficiență în cadrul unităților de învățământ. Este foarte adevărat faptul că nu trebuie să uităm de educația celor „7 ani de acasă”, prin care unui copil i se pot transmite norme elementare de comportament care să constituie fundamentul acțiunilor unui cetățean preocupat de mediul în care trăiește. Dar pentru că nu toți părinții pot realiza acest lucru, fie din ignoranță, fie din lipsă de timp, activitățile ce se desfășoară prin intermediul școlii au o foarte mare importanță. Unitățile școlare reprezintă un veritabil mijloc de acțiune în formarea generațiilor viitoare, adresându-se unui segment larg al opiniei publice (copiii școlarizați și, prin intermediul acestora, părinților lor), având un rol hotărâtor în crearea unei societăți care să nu fie indiferentă față de mediul său, societate ce ar putea deveni distructivă și autodistructivă.

Educația ecologică a școlarilor mici este foarte importantă pentru: dezvoltarea sentimentelor de afecțiune față de tot ceea ce îl înconjoară, corectarea atitudinilor comportamentale sau chiar suplinirea părinților în formarea comportamentelor copiilor, transmiterea unor noi cunoștințe și lămurirea/corectarea informațiilor pe care le au din familie, prin intermediul televizorului sau din basme, formarea unor viitoare personalități. Constituie o formă de educație ce folosește abordări interdisciplinare centrate pe mediu și problemele acestuia. Procesele de învățământ ce se înscriu în sfera educației ecologice presupun mai multe niveluri de acțiune: cognitiv/al cunoștințelor, afectiv/al sentimentelor, atitudinilor, comportamental/ al priceperilor și deprinderilor, participativ/ al experienței de acțiune civică.

Educația ecologică a școlarilor mici se realizează mai ales la nivel afectiv, îndeosebi prin accentuarea aspectelor ce țin de legăturile emoționale, cunoașterea elementelor de mediu fiind necesar să înceapă de la cele mai fragede vârste. Astfel, la copil se conturează sentimente care se vor manifesta prin atitudini ce dovedesc atenția acordată de acesta mediului. La această vârstă,

educația ecologică se realizează mai ales prin accentuarea sentimentelor și atitudinilor, deoarece școlarul mic este mai sensibil și se află la începutul acumulărilor sale teoretice referitoare la aspectele legate de elementele structurale și funcționare ale mediului.

Puterea exemplului este foarte importantă. Deoarece copiii imită ceea ce văd, adulții din jurul lor trebuie să-și controleze comportamentul în permanență. Totodată, copiii sunt dornici să participe la acțiuni de amenajare a locului în care trăiesc. Așadar, ei se vor implica cu plăcere în activități de îngrijire a plantelor și animalelor, dar trebuie să fie la fel de entuziasmați și de participarea la acțiuni de curățenie a locului/camerei lor de joacă. În acest caz intervine puterea cuvântului și, renunțând la directive, observații critice sau chiar amenințări, cu ajutorul încurajărilor și al implicării cadrelor didactice, copiii își pot forma comportamente ce dovedesc dorința de a nu deteriora locul în care se află.

Cadrele didactice constituie o cheie importantă pentru aplicarea cu succes a unui curriculum de educație ecologică, ca și în cazul oricărei alte programe de învățământ. Problemele mediului nu vor putea fi rezolvate decât de persoanele care vor fi capabile să facă judecățile de valoare, astfel încât să se depășească limitele înguste ale intereselor umane. Este necesară aplicarea unor programe de educație ecologică ferme, coerente și generalizate, adaptate nivelurilor de vârstă cărora le sunt adresate, precum și diferitelor grade de pregătire.

Cu toții știm că poluarea planetei se agravează pe zi ce trece și se pare că populația nu acordă interes acestui proces nociv. Ocrotirea planetei este o problemă mondială și, tocmai de aceea, fiecare om, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie să-și sume această responsabilitate. Starea de sănătate nu poate fi menținută respirând aer poluat, consumând alimente și apă contaminată sau locuind într-un mediu murdar. Cu toții vom spune: da, dar omul creează multe lucruri folositoare care îl ajută în viață. Este adevărat, dar tot el produce și deșeurile care, fără o tratare corespunzătoare, duc la poluarea mediului. Poluarea distruge tot ce întâlnește în cale, iar gunoiul este problema noastră, a tuturor oamenilor de pe planeta Pământ.

Pământul are o zi specială, este ca o zi de naștere. Ziua Pământului este sărbătorită în fiecare an pe 22 aprilie pentru a ne aminti de el. Este un eveniment simbol al responsabilității civice în protecția mediului. În 1990, evenimentul devine internațional, fiind sărbătorit de peste 200 milioane de oameni din 141 țări, printre acestea fiind și țara noastră. Această zi a devenit un eveniment educativ și informativ, pentru a atrage atenția asupra problemelor de mediu ale Terreii: poluarea aerului, apelor și a solurilor, distrugerea ecosistemelor, dispariția a mii de specii de plante și animale și epuizarea resurselor naturale.

Astfel, trebuie să fim parte din istoria Zilei Pământului, să descoperim surse de energie despre care nici nu știam că există, să participăm în a construi o lume sănătoasă, curată și diversă pentru generațiile ce vor urma, pentru a ne aminti că în frumusețea viețuitoarelor se oglindește

frumusețea naturii, că un cerb este frumos când pădurea este falnică, să ocrotim pădurile, pentru că dacă vor dispărea ele nimeni nu se va mai îmbăta de aroma florilor, de foșnetul ierbii presărate de pașii puilor de căprioară și de murmurul izvoarelor, să încercăm a crea pe pământ un colț de Paradis.

O acțiune ecologică pe care a desfășurat-o școala noastră a fost în data de 22 septembrie 2009 când s-a sărbătorit la Arad “ZIUA MOBILITĂȚII”. Cu această ocazie elevii clasei a IV-a B ai Școlii Generale “Mihai Eminescu” au mărșăluit pe străzile orașului. Micii ecologiști purtau pancarte confecționate chiar de ei, pe care apăreau slogane ca: “*Stop poluării!*”, “*Vrem aer curat!*”, “*Un oraș fără mașini!*”, “*Alege viața, spune NU poluării!*”, “*Nu poluați mediul înconjurător!*”. Pe tot parcursul drumului, elevii au scandat entuziaști lozincile apărute pe pancarte, atrăgând atenția pietonilor și conducătorilor auto asupra efectelor negative pe care poluarea le aduce mediului înconjurător.

Toți participanții au primit șepcuțe pe care era inscripționat mesajul: “Ziua fără mașini”, iar elevii claselor mai mari au participat la concursuri de biciclete și role. Prin aceste acțiuni elevii au dorit să tragă un semnal de alarmă celor care poluează natura, spunând că au nevoie de aer curat pentru a crește sănătoși.

Prin diferitele discipline incluse în procesul de învățământ trebuie să convingem fiecare elev de necesitatea apărării mediului înconjurător împotriva poluării și să le formăm conduita ecologică modernă. Acest lucru se realizează îndeosebi în cadrul lecțiilor de științe, menite să înlesnească înțelegerea organismelor vegetale și animale, a proceselor esențiale de întreținere a vieții, a legăturilor indisolubile dintre plante – animale – mediu, al celor de geografie, dar și, ocazional, în cadrul unor lecții de educație civică, limba română, educație muzicală, educație plastică, istorie etc.

În cadrul proiectelor de ecologizare și a programelor de instrucție și educație din școli este important să se țină seama de faptul că educația ecologică nu este numai o cerință care să facă față problemelor ridicate în prezent, ci, mai ales, una pentru rezolvarea problemelor viitoare, dacă se ia în considerare ideea că dezvoltarea durabilă este acea dezvoltare care corespunde necesităților prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Ocrotirea planetei este o problemă mondială și, tocmai de aceea, fiecare om trebuie să-și asume această responsabilitate, să devină conștient de faptul că nu este stăpânul naturii, ci parte din ea.

Institutor, Balint Laura

Școala Generală „Mihai Eminescu” Arad

Bibliografie:

1. Bourdial, I., „*Viața și ecologia*”, Editura RAO, București, 2002
2. Sima, C. „*Ecologie și protecția mediului înconjurător*”, Editura Independența Economică, Pitești, 2000.

Importanța activităților extracurriculare în educația tinerei generații

Activitățile extracurriculare produc, în primul rând, o plăcere estetică, îi fac pe copii să se bucure, să sufere, să râdă, să plângă, le înaripează gândirea, le înflăcărează inima pentru tot ce este bun și nobil.

Activitățile extracurriculare contribuie la formarea unor competențe sociale și civice, orientând copiii și tinerii spre succes, elevii având posibilitatea să-și lărgescă orizontul de preocupări, să-și manifeste inițiativa și creativitatea, să-și dezvolte spiritul de observație, imaginația și gândirea, să valorifice cunoștințele și abilitățile formate.

Activitățile organizate la nivelul Școlii Generale Nr. 2 Sântana sunt diverse și implică în desfășurarea lor atât elevi și cadre didactice, cât și părinți și membrii ai comunității locale. Au ca țintă: distracția, divertismentul, petrecerea organizată a timpului liber, asigurarea continuității unor tradiții folclorice.

Realizarea unor asemenea activități determină: o deschidere a școlii spre părinți, o cunoaștere și o legătură mai bună între părinți și profesori, aprecieri pozitive la adresa cadrelor didactice, a elevilor, a școlii în general.

În anul 1992 a avut loc prima ediție a *Serbării sportive*. Această serbare a devenit o tradiție în școală, ajungând la cea de-a 18 ediție. La această serbare sportivă participă toți elevii, cadre didactice, părinți, personalul școlii și bineînțelese invitați din alte instituții sau alte orașe. În ultima duminică din luna mai, se întâlnesc pe terenul de sport al școlii profesori, părinți, elevi și petrec împreună o zi frumoasă, plină de activități și satisfacții. Fiecare întrecere este premiată, iar atracția finală este tombola cu surprize. Pe măsura trecerii timpului acumulăm experiență în organizarea și desfășurarea activității, întrecerile sunt tot mai frumoase, atractive, ingeniozitatea și creativitatea spunându-și cuvântul.

Anual, spre sfârșitul lunii octombrie, când dovlecii s-au copt în grădini, organizăm „Sărbătoarea Dovleacului”. Ne întâlnim spre înserat în curtea școlii cu elevii și părinții lor pentru a petrece împreună câteva ore bune. Copiii își pregătesc toată săptămâna dovlecii împreună cu cadrele didactice și părinții. Dovlecii reprezintă personaje din povești, politicieni, vedete de film etc. Chiar și unii copii poartă costume reprezentând personaje îndrăgite de ei. După premiere, elevii împreună cu dascălii și chiar părinții, pornesc cu dovlecii aprinși înspre primărie, unde are loc o întâlnire cu edilii locali.

Sărbătoarea Crăciunului aduce în sufletele copiilor multă bucurie, iar nouă celor mari liniște sufletească și speranța unui nou început. Elevi ai școlii, împreună cu dascăli organizează în

ziua de Crăciun la biserică un program închinat acestei sărbători. Copiii primesc daruri ca răsplată a muncii lor.

Mai pot aminti și câteva activități extrașcolare desfășurate la nivel de oraș în care sunt implicați tineri din comunitate și elevi ai școlii, cum ar fi: *Târgul Mărțișorului, Floricele din Sântana, Ansamblul folcloric Busuiocul, Trupa de dans a Clubului Copiilor.*

O personalitate armonioasă are nevoie de un mediu favorabil în care să-și dezvolte întregul potențial, construind împreună cu semenii săi o societate modernă și prosperă.

Institutor, Palcea Adina Laura

Școala Generală Nr.2

Sântana, Arad

CERCETĂRI, STUDII, REFLECȚII

Observații privind denominația personală în nuvelele lui Ioan Slavici

Individualizarea persoanelor se realizează în mod frecvent prin diferite procedee acceptate de către o comunitate. În mediul rural numele de familie nu este întotdeauna reținut de către colectivitate, așadar se recurge adesea și alte metode de denominație personală diferite de cea oficială, acceptate de către membri.

Putem împărți numele de familie al personajelor lui Ioan Slavici în două mari categorii: nume patronimice și nume provenite din supranume. În cazul primei categorii, privind numele patronimice, unele sunt formate cu sufixul *-escu*: Iorgu Stroienescu, Petru Popescu. După cum se observă, sunt puține și aparțin unei clase privilegiate din lumea satului, au aparținut unei familii celebre cândva sau care au făcut parte dintre fruntașii satului, precum Popescu, derivat de la preotul satului. Numele lui Iorgu Stroienescu nu este ales la întâmplare, deoarece este unicul individualizat prin numele de familie în nuvela “O viață pierdută”, pentru a evidenția calitatea lui de căpitan. Numele provenite din supranume pot fi împărțit în trei mari categorii: nume de origine atribuit individului de cei în mijlocul cărora trăiește. El este format cu sufixul *-eanu*, precum Gheorghe Râmnicăneanu, Ioța Vătriceanu, Munteanu și Paveleanu. În cazul lui Râmnicăneanu din “Comoara”, sufixul indică originea concretă a personajului, fiind probabil din Râmnic. Mai abstracte se dovedesc a fi numele lui Munteanu, cel de la munte, sau Vătriceanu, cel ce păstrează legătura cu vatra; numele de îndeletniciri este și el asimilat, precum este cazul personajelor Mitru Cătănaș, Petrea Dogarul, Pinteia Dubăul, Săilă Boarul. Ca punct de plecare al stabilirii numelor personajelor, putem presupune meserii sau îndeletniciri de cătană-soldat, dogar, boar (lat. *bovarius*)-păstor de boi, dubău (cf. ucr. *dubyty*)-cel ce tăbăcește, argăsește; uneori numele are la bază însușiri și împrejurări al căror sens s-a pierdut. Nică Dârăilă are un nume interesant, putând fi interpretat ca fiind unul ce are ca punct de plecare verbul onomatopeic *a dârăi*, asemănător ca formă cu *a bârâi*. Numele lui Păvăloc Țăpăloiu pare a fi creat pe baza unor sufixe augmentative, el putând fi asociat cu regionalismul *țăpoi*, ce denumește furca cu coadă lungă și cu dinți drepți de fier, cu care se ridică snopii de grâu. Suffixul *-iu* provine din genitivul grec patronimic, prin care se formează nume de familie grecești. Eftimie Cornuleț și Ștefan Repede, eroi ai nuvelei “Crucile roșii”, poartă un nume de familie sugestiv, care par a fi atribuite familiei în urma unor împrejurări al căror sens nu apare

precizat în opera lui Slavici. În același mod, considerăm că trebuie interpretat și numele învățătorului Panlemon Clăiță din “Budulea Taichii”.

În cele ce urmează, vom încerca să analizăm modul în care prozatorul Ioan Slavici reușește să realizeze individualizarea persoanelor conform sistemului popular, așa cum rezultă dintr-un număr de zece dintre cele mai cunoscute nuvele ale sale: “Popa Tanda” (1), “Scormon” (2), “La crucea din sat” (3), “Crucile roșii” (4), “O viață pierdută” (5), “Gura satului” (6), “Budulea Taichii” (7), “Moara cu noroc” (8), “Pădureanca” (9) și “Comoara” (10). Remarcăm două procedee fundamentale de realizare a individualizării: corelația între individ și persoana cu care acesta se înrudește, pe de o parte, iar pe de altă parte, utilizarea poreclelor sau calificativelor cu intenție ironică, satirică. În cazul primului procedeu, înrudirea joacă un rol important în viața satului, tocmai din această cauză, acest procedeu de denotație poate indica respectul sau ironia pe care comunitatea i-o conferă unui individ. Filiația este o problemă ce preocupă lumea satului, acest lucru fiind sesizat explicit în “Gura satului”: “E vorba, cine-a fost Cazacul, cine Florea Cazacului și cine este Cosma Florii Cazacului?”. În cadrul acestei individualizări, o primă modalitate ar fi stabilirea paternității, punerea în corelație a numelor de botez, iar realizarea concretă are loc prin intermediul formelor de genitiv¹: corelație cu numele de botez al tatălui: Duțu al lui Ene (10), Oanea lui Toader (9), cu numele de familie: Florea lui Butuc (2), Huțu lui Budulea (7), Indrea lui Buduc, Mitrea lui Buduc (7), cu numele de botez și numele de familie al tatălui, pentru mai multă precizie: Lepădat al lui Petrea Dogarul (6), cu porecla: Ghiță al Boilor (10), cu porecla tatălui: Petrea Țapului (1), Dumitru al Ciungului (10), Mitrea Boarului (3), cu ocupația tatălui: Manea Vătafului (6), Ghiță al Popii (10), Petrea Popii (3), cu numele soției: Miha Saftai (6), Ghiță al Mariei (10), folosirea concomitentă a numelui de botez și a poreclei: Marcu Florii Cucului (1), numele pus în legătură cu numele de botez al mamei, numele de familie sau porecla soțului, când acesta este încă cunoscut în sat: Cosma Florii Cazacului (6), corelație cu ocupația personajului: Lică Sămădăul (8), Mitrea Podarul (6). În ceea ce privește personajele feminine, individualizarea se face recurgând la numele de botez al soțului: Simina lui Cosma (6), Stanca lui Martin (9), Stanca lui Duțu (10), făcându-se apel la porecla soțului: Barbura lui Corbeiu, Floarea lui Ciucur (6), reliefând îndeletnicirea soțului: Anica Podarului (6).

Cel de-al doilea procedeu amintit anterior privește poreclele și calificativele acordate în funcție de defectele, obiceiurile unei persoane sau de împrejurări importante din viața acestuia. Acest procedeu este extrem de prolific în lumea rurală și vădește, nu numai ascutitul spirit de observație al comunității, dar și ironia cu care este sancționat individul atunci când are defecte majore. Un exemplu relevant apare în “Gura satului”: “Oamenii s-au obicinuit a zice mai bucuros la Miha Saftai decât la Safta Mihului fiindcă... așa-i lumea! Când oamenii nu au ce face, ei

scormonesc o vorbă și își petrec vremea cu ea. Să te ferească Dumnezeu să nu cazi pe gura satului.” Porecele și calificativele sunt elemente onomastice de mare importanță. Cognomenul devine cunoscut în întreaga colectivitate, ajutând la individualizarea persoanelor. În opera lui Ioan Slavici, adesea calificativele și porecele își pierd coloratura ironică, putând să facă parte dintr-un cadru semantic fals. Sesizăm existența unor porecle sau calificative transmise în cadrul aceleiași familii de la o generație la alta privind fauna: Țapului, Cucului (1), Corbeiu (6), Boilor (10), Pupăză (9), porecle care surprind defecte sau năravuri ale indivizilor: Ciungului (10), Dârăilă (7), Buză-Ruptă (8), Șchiopul (1), provenite de la nume de funcții sau îndeletniciri: Sămădăul (8), Podarului (6), Dubăul (cf. vb. ucr. *dubyty* – a tăbăci, a argăsi) - (6), Dascălul (7)

După cum s-a putut observa, denotația personală utilizată de Ioan Slavici în nuvele propuse spre analiză respectă în egală măsură sistemul oficial, cât și cel popular, fiind o modalitate de realizare a intențiilor stilistice ale prozatorului.

Profesor dr., Laura Orban
Grupul Școlar “Iuliu Maniu”, Arad

1. În structurare, s-a avut în vedere studiul efectuat asupra numelor de persoane din comuna Sârbeni-Titu de către Natalia Cernăuțeanu în *Observații asupra sistemului de denotație personală în mediul rural*, LL, nr. 4, 1973

Realismul și idealismul operei lui Dostoievski

Pornind de la afirmația lui Berdiaev că: „întreaga creație dostoievskiană este o rezolvare artistică a unei probleme ideatice”, că ea constituie „o mișcare tragică a ideilor”, mulți autori consideră că romanele lui Dostoievski sunt romane ideologice, „romane de idei”, că eroii acestora sunt idei, iar autorul nu este decât un istoriograf al ideii și astfel eroii săi: omul din subterană, Raskolnikov, Stavroghin, Ivan Karamazov nu sunt decât idei.

Dar aceste păreri nu fac decât să simplifice opera marelui autor, deoarece eroul lui Dostoievski nu a fost ideea ci omul; omul e mai mult decât idee, el este și pasiune și sentiment, autorul nu a zugrăvit idei ci oameni, a zugrăvit omul din om, interiorul, lăuntricul, ascunsul, care s-a descoperit prin idee. Bahtin spunea că ideea nu constituie decât o piatră de încercare, pentru a cântări omul, relevând astfel omul din om.

Dostoievski delimitând între „om” și „omul din om”, nu rupe legătura dintre cele două instanțe, el crede că există în memoria fiecărui om lucruri pe care el nu le destăinuie decât

prietenilor săi; mai există lucruri pe care nu le destăinuie nici sieși, și aceste lucruri se adună în cantități imense în fiecare om normal; putându-se spune că în măsura în care un om este mai normal cantitatea de lucruri nedestănuite crește, dar vine momentul când eroul începe să-și amintească de unele întâmplări vechi pe care le-a tot ocolit până au început să-l neliniștească.

Potrivit propriilor afirmații: „Lumea îmi spune psiholog, nu-i adevărat, sunt numai realist, în sensul cel mai înalt al cuvântului, adică redau toate adâncurile sufletului omenesc”, se poate spune că Dostoievski este realist. Această afirmație trebuie pusă în legătură cu repudierea psihologiei de către autor, pe care o consideră o reificare umilitoare pentru individ deoarece nu ține cont de libertatea acestuia. Dostoievski a repudiat orice folosire abuzivă a metodei psihologice în descoperirea, în sondarea sufletului uman deoarece consideră că astfel un om pătrunde în sufletul altuia fără voia acestuia și fiecare om are ceva ce nu poate fi dezvăluit decât de el însuși, această dezvăluire fiind un act liber al conștiinței sale.

Viaceslav Ivanov spune că realismul lui Dostoievski este un realism fondat nu pe cunoașterea obiectivă, ci pe pătrunderea în straturile abisale ale eului prin intuiție; marele scriitor rus spunea că în literatură realitatea trebuie înălțată până la nivelul conștiinței, deci, sinteza realismului dostoievskian este următoarea: a pătrunde într-o realitate pentru ca în același timp s-o ridici în conștiință.

Realismul autorului este legat de profetismul acestuia, de vizionarismul său deoarece el spune că realitatea nu se sfârșește cu prezentul pentru că o parte semnificativă din ea trăiește în viitor sub forma cuvântului încă nerostit.

Liviu Petrescu în opera sa „Scriitori români și străini” spune citându-l pe Dostoievski:

„Părerile mele despre realitate și realism sunt cu totul altele decât cele pe care le au artiștii noștri. Idealismul meu este mai real decât realismul lor. Cu realismul lor nu lămurești nici a suta parte din faptele care au loc în realitate iar noi cu idealismul nostru s-a întâmplat chiar să proorocim unele lucruri.”

Până și fantasticul în opera lui are un scop realist, acela de a aprofunda realitatea și de a contribui la includerea esenței în realitatea evidentă. Dostoievski spune că: „Fantasticul ar trebui să atragă realul în așa măsură încât aproape să-i poți da crezare”.

L. Grosman spune că la Dostoievski fantasticul este o armă, un mijloc de a evidenția stările limită ale condiției umane iar Tudor Vianu spune că „fantasticul devine un mijloc al analizei morale, al investigației celei mai profunde a realității conștiinței, ea devine un procedeu de transfigurare a realului pentru o înțelegere mai complexă a sa”.

Cu toate că Dostoievski nu a elaborat un sistem de gândire propriu, care să-l definească iar închiderea într-un curent filozofic este aproape imposibilă, am abordat cele două mari laturi ale creației sale „idealismul” și „realismul” pornind de la premisa că marele scriitor are la bază o solidă

concepție moral-ortodoxă care a cuprins eternele probleme ale omenirii fără să ignore două lucruri: cerul înstelat deasupra sa și legea morală din sine.

Profesor, Turean Luciana Valentina
Școala Generală Iacobini, comuna Brazi, județul Arad

Bibliografie:

1. Bahtin, M.M, *Problemele poeziei lui Dostoievski*, Editura Univers, București, 1970
2. Berdiaev, N., *Spirit și libertate*, Editura Paideia, 1996
3. Petrescu, L., *Scriitori români și străini*, Editura Dacia, Cluj 1987
4. Vianu, T., *Studii de literatură universală și comparată*, Editura Humanitas, 1996

Considerații asupra *Psaltirii în versuri* a mitropolitului Dosoftei

Biserica s-a dovedit a fi de-a lungul timpului un focar al faptei de cultură. Aceasta apare în prim-plan în momente cruciale ale poporului. Dacă literatura bisericească se dezvoltă prin cărțile necesare oficerii slujbei religioase, precum *Liturghierele*, *Evangheliarele*, *Molitvelnicul* ș.a., literatura religioasă cuprinde o paletă mult mai complexă. În secolul al XVII-lea, mitropolitul moldovean Dosoftei, este considerat unul dintre cei mai luminați cărturari, alături de marele său prieten, Miron Costin. Portretul său este schițat în *Letopiseșul* lui Ion Neculce: „Acestu Dosofteiu mitropolit nu era om prostu de felul lui. Și era neam de mazâl, pre învățat, multe limbi știe: elinește, lătinește, slovenește și altă adâncă carte și-nvățătură, deplin călugăr și cucernic, și blând ca un miel. În țara noastră pe-ceasta vreme nu este om ca acela.”

Activitatea sa a fost una complexă și extrem de valoroasă, abordând domenii precum traducerea cărților liturgice, traducerea psalmilor în versuri românești, hagiografie, istoriografie. Convins de nevoia introducerii limbii naționale în biserică în locul celei slavone în care se oficiau în acea vreme slujbele religioase, Dosoftei continuă opera începută de mitropolitul Petru Movilă și pe cea a diaconului Coresi. Cele mai cunoscute lucrări ale sale sunt: *Psaltirea în versuri*, *Preacinstitul acatist și Paraclisul Precistii*, *Dumnezeiasca liturghie*, *Psaltirea de-năles*, *Molitvălnic de-năles*, *Viața și petrecerea svinților și Parimiile preste an*, reușind să traducă și poemul de dragoste al lui George Chortatzis, *Erofile*. În textele sale în proză, există numeroase intercalări poetice, fapt ce le conferă atributul de literatură mixtă. Aceste intercalări oferă o nouă perspectivă asupra *Psaltirii*, fiind propuse etape ale metrificării: inițial, firave modificări de ritm, apoi găsirea și fixarea rimelor,

pentru ca în final, versiunea obținută să capete un aer de noblețe. Spre exemplu, în *Paraclis*, Dosoftei versifică trei pagini la rând, aceasta putând fi considerată o perioadă a începuturilor, înțelegând versificarea ca un exercițiu retoric. Insistența poeticului există fără îndoială în creația lui Dosoftei, căci și în *Parimiile preste an* versifică un pasaj din Lactantius, deci nu se poate discuta despre niște experiențe unice în operă. Aranjând pasaje din proză în structuri ritmate, cutezând să creeze folosind iambul, Dosoftei încearcă să dea rețete prozodice, ajungând la rezultate uimitoare, precum faimoasa *Psaltire a Sfântului proroc David*, ce se dovedește rezultatul transcrierii unei proze în stihuri.

Psaltirea în versuri este, în opinia lui Dan Horia Mazilu și a lui Nicolae Manolescu, un text destinat literaturii, iar Nicolae Cartoian afirmă: „Prin traducerea *Psaltirea în versuri*, Dosoftei a așezat temeliile versificației în literatura noastră cultă”. În textele lui Dosoftei există elemente care ne pot convinge că acesta versifica un text în proză. Manuscrisul din Codicele 446, editat de Tudor Vianu, unul dintre ultimele manuscrise de lucru, este împânzit de note marginale. Conform concepției vremii, aceste demersuri sunt firești, autorul fiind grijuliu cu cititorul, încercând să-l formeze „în chip retoric”, „more retoric”, deslușindu-i esențialul. Prin conservarea numărului de silabe, poezia devine un exercițiu retoric. Manifestă preocupări față de numărul silabelor, dă indicații precise cu privire la structura silabică a versurilor, fiind interesat și de „tocmirea vocalelor din coadele stihurilor”. *Psaltirea* este o splendidă realizare, versurile sale scilicet la fiecare cuvânt. Se pare că modelul urmat în redactare a fost Jan Kochanowski, care scrie și el o *Psaltire*. Dosoftei a asimilat de aici palierul general, modelându-l în palierul versificației, dar le-a imprimat originalitatea proprie și inconfundabilă. Lucrare de pionierat, *Psaltirea în versuri* prezintă numeroase fațete specifice modernității de concepție și stil, prevestind laturi ale scrisului artistic sau aspecte prozodice ce pot fi regăsite ulterior în lucrări de valoare ale culturii române.

Lucrarea incită lectorul prin două mari domenii potențiale de analiză: pe de o parte, tendința de a raporta textul la cât mai multe fenomene similare din alte limbi, pe de altă parte, intenționalitatea artistului de a găsi cuvântul potrivit exprimării. Dosoftei încearcă și reușește să fie înțeles și de intelectuali, dar și de omul de rând. Bogăția sinonimică se observă în textul său, contribuind la îmbogățirea expresivității artistice. Spre exemplu, noțiunea de *iubire* este valorificată în lucrare prin termenii: *dragoste*, *iuboste*, *liubov*, *iboste*, *libov*. Alternanțe sinonimice, menite să asigure varietatea sunt: *șearpele* – *zmăul*, *cuptiorul* – *căminul*, *pâinea* – *pita* etc. Derivarea cu sufixe este extrem de valorificată: *-ătate* – *întregătate*; *-ciune* – *curățăciune*; *-eală* – *frământăeală*; *-eață* – *miroseață* etc. La nivel fonetic se poate observa palatalizarea lui **f** în **h**, în termeni precum: *hierbințeală*, *her*, *hiară*, care pot alterna cu formele nepalatalizate: *fiară*, *fieri*, *fieratic*.

Alternanța între formele literare, muntenesti câine, mâine se face cu termeni în care pot apărea fonetisme moldovenești: *cânele*, *pâni*. La nivelul flexiunii verbale semnalăm aceeași

alternanță între formele arhaice *nu lăsa, țenea, eu nu pricepea* și cele impuse de limba literară *sărutam, eram, așteptam*. Interesante sunt și alternanțele la condițional-optativ *vrei vedea sau aș vrea face*, acestea putând fi prezente chiar în aceeași frază: „*tu mă-mvață ce-aș vrea face și ce-aș dzâce*”. Verbele la gerunziu conțin adesea un fonetism moldovenesc: *apuiind (apunând), rămâind (rămânând)*. Poetul recurge la adjectivele pronominale demonstrative *acest, acel* cu particula deictică –**a**, când precedă substantivul: *odihna aceluia lăcaș, acela părinte au mânatu-o, acel de biruire cântec cântând*. Fraza este interesantă la nivelul construcției, dar poate conține construcții sintactice greoaie, precum: „*Tu strângi păsările-n ghoarbă la părău ce vin să soarbă*”. Chiar și nivelul prozodic poate reține atenția cititorului, prin rimele rare utilizate: *pucioasă – groasă; săturasă – masă; strică – nemică; teamă – de-aș depărta-mă*. Complexitatea prozodică a volumului surprinde multitudinea sentimentelor, stărilor sufletești utilizate de poet.

În pofida nenumăratelor imperfecțiuni de limbă și versificație, la fel ca numeroasele reușite poetice, criticii literari Dan Horia Mazilu, Nicolae Manolescu sau Eugen Negrici îl consideră pe Dosoftei unul dintre primii cărturari români dotați cu conștiință poetică, la care exprimarea se face profesional, cu intenție, adică pe bază de scheme de lucru și de program. Poziția criticilor contemporani sus-amintiți pare a fi cea corectă, căci *Psaltirea în versuri* de la 1673 reprezintă un moment important în dezvoltarea limbii române, prin contribuția sa la îmbogățirea vocabularului, precum și prin încercarea îndrăzneată a autorului de a supune un text amplu necesităților versificației. Lucrarea *Psaltirea în versuri* este, fără îndoială, una valoroasă, Dosoftei fiind pe bună dreptate considerat cel dintâi poet cult al neamului nostru.

Profesor dr., Laura ORBAN
Grupul Școlar “Iuliu Maniu”, Arad

Minunatul și misteriosul număr π

„*Și au făcut de asemenea din metal topit, marea cuvă care era complet rotundă și care avea zece coși diametru, cinci coși înălțime și un cordon de treizeci de coși măsurând circumferința*”. În acest text din Biblie (cartea I al Regilor, cap. 7, verset 23) găsim valoare 3 pentru numărul π .

Valoarea 3 pentru numărul π era utilizată și de vechii evrei. Babilonienii foloseau însă pentru valoarea lui π o valoare mai exactă și anume $\pi = 3 + \frac{7}{60} + \frac{30}{60^2} = 3,125$. De asemenea pe

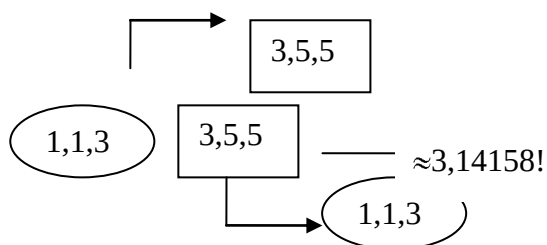
papirusul Rhind (1700 î. I. C) scribul Ahmes a calculat aria unui disc considerând $\pi = \left(\frac{16}{9}\right)^2$.

Valoarea lui π a fost estimată de Arhimede cu ajutorul cercului. El a circumscris și înscris unui cerc poligoane regulate cu 96 de laturi. A obținut astfel o aproximație foarte bună pentru π și anume : $3 \cdot \frac{10}{17} < \pi < 3 \cdot \frac{1}{7}$.

De-a lungul timpului mai mulți matematicieni au atribuit lui π valori diferite. În secolul al V-lea, matematicianul chinez Tzu-Cium-Ciji a atribuit lui π o valoare surprinzător de precisă pentru acea vreme: $\pi=3,1415926!$

În anul 1590 olandezul Adrian Metius găsește o aproximație foarte bună pentru numărul π , cu ajutorul fracțiilor. Acesta a scris primele trei numere naturale impare în perechi, astfel:

la numărător a atribuit valoarea numărului alcătuit din ultimile 3 cifre, iar la numitor numărul alcătuit din primele 3 cifre.

O preocupare constantă a matematicienilor a fost ameliorarea prin diferite metode a aproximației numărului π . Astfel, istoria matematicii consemnează formule de calcul ale lui π ca:

- $\pi = 1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \frac{1}{9} \dots$ (formula lui Leibniz)
- $\pi = 2 \cdot \frac{2}{1} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{4}{3} \cdot \frac{4}{5} \cdot \frac{6}{5} \cdot \frac{6}{7} \cdot \frac{7}{6} \dots$ (Wallis)
- $\pi^2 = 6 \left(\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \frac{1}{4^2} \dots \right)$ (Euler)

cu care se pot obține aproximații a numărului π .

Americanul Shanks, în anul 1873, a calculat 707 zecimale a numărului π , el a făcut doar o singură greșeală, la zecimala 528. În anul 1882, matematicianul Ferdinand Lindeman a făcut și el cercetări legate de numărul care a frământat mii de ani pe cei mai mari matematicieni ai lumii și a dezvăluit adevărata sa identitate. Ferdinand Lindeman a afirmat că numărul π este transcendent, deoarece valoarea sa nu se poate preciza printr-o combinație în număr finit de operații aritmetice sau algebrice.

Mai aproape de zilele noastre, în anul 1989, doi americani, au utilizat un calculator performant pentru a stabili primele 1.011.196.691 zecimale ale numărului π . „Acum misteriosul și

minunatul număr π a fost redus la o gargară, cu ajutorul căreia mașinile de calcul își curăță gâtul.” – spune Philip J. Davis

Pentru mulți dintre noi este suficient să reținem expresia: „Acum e ușor a scrie renumitul și utilul număr din carte” în care zecimalele numărului π sunt egale cu numărul de litere ale fiecărui cuvânt.

Iată însă și un catren, care permite după aceleași reguli, reținerea primelor 25 de zecimale ale numărului π :

„Dar o știm, e număr important ce trebuie iubit/ Din toate numerele însemnate diamant neasemuit/ Cei ce vor temeinic asta prețui/ Ei bine veșnic vor trăi”.

Iată alte câteva aproximații pentru numărul π :

- $\sqrt{10} = 3,162$
- $\sqrt{11} = 3,1414$
- $\sqrt{2} + \sqrt{3} = 3,163$
- $\sqrt{1,8} + 1,8 = 3,14164 \dots$ excelentă.

Profesor, Borlea Maria ,

Liceul Teoretic “A.M. Guttenbrunn” Arad

Masterand, Borlea Diana Ioana,

Universitatea “Aurel Vlaicu “Arad

Bibliografie:

1. Androine , G.St., *Istoria matematicii în România*, Ed. Științifică, 1965
2. Câmpan, F.T., *Povestiri despre numere măiestre*, Ed. Albatros, 1981
3. Dăncilă, I., *Matematica gimnaziului între profesor și elev*, Ed. Corint, 1996
4. Kalman, E., *Istoria matematicii în antichitate*, Ed. Științifică, 1963
5. Mihăileanu, N., *Istoria matematicii*, Ed. Enciclopedică, 1974
6. Oprișu, N., *Mai în glumă, mai în serios...*, Ed. Dacia 1981
7. Polya, G., *Descoperirea în matematică*, Ed. Științifică, 1974

Probleme propuse- studiul unor funcții continue

PROBLEMA 1

Se consideră funcția $f: -1,2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{x+2}{3x+4x-5}$, unde x reprezintă partea întreagă a lui x . Determinați triplul sumei absciselor punctelor de discontinuitate ale graficului funcției f .

SOLUȚIE:

$$x \in -1,2 \Rightarrow x \in -1,0,1,2 \text{ .a}$$

$$\text{I. } x \in -1,0 \Rightarrow x = -1 \Rightarrow f(x) = \frac{1}{4}$$

$$\text{II. } x \in 0,1 \Rightarrow x = 0 \Rightarrow f(x) = \frac{x}{4x-5}$$

$$\text{III. } x \in 1,2 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow f(x) = \frac{x+2}{4x-2}$$

$$\text{IV. } x = 2 \Rightarrow f(2) = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} \frac{1}{4}, x \in -1,0 \\ \frac{x}{4x-5}, x \in 0,1 \\ \frac{x+2}{4x-2}, x \in 1,2 \\ \frac{2}{3}, x = 2 \end{cases}.$$

Abscisele punctelor de discontinuitate sunt $x=0$ și $x=1$. Suma lor este 1. Triplul sumei este 3.

PROBLEMA 2

Determinați funcția continuă $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ pentru care $f(0) = \frac{1}{e^4-1}$ și

$$f(x) - f\left(\frac{x}{e^2}\right) = x^2, \forall x \in \mathbb{R}.$$

SOLUȚIE:

Fie $x_0 \in \mathbb{R}$ un număr real fixat. Din relația dată se obține succesiv:

$$f(x_0) - f\left(\frac{x_0}{e^2}\right) = x_0^2$$

$$f\left(\frac{x_0}{e^2}\right) - f\left(\frac{x_0}{e^4}\right) = \frac{x_0^2}{e^4}$$

$$f\left(\frac{x_0}{e^4}\right) - f\left(\frac{x_0}{e^6}\right) = \frac{x_0^2}{e^8}$$

.....

$$f\left(\frac{x_0}{e^{2n}}\right) - f\left(\frac{x_0}{e^{2n+2}}\right) = \frac{x_0^2}{e^{4n}}$$

Adunând aceste relații obținem:

$$f(x_0) - f\left(\frac{x_0}{e^{2n+2}}\right) = x_0^2 \cdot \frac{\left(\frac{1}{e^4}\right)^{n+1} - 1}{\frac{1}{e^4} - 1}, \forall n \in \mathbb{N}^*$$

Deoarece $\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{x_0}{e^{2n+2}} = 0$, $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{e^4}\right)^{n+1} = 0$ și f este continuă și în $x=0$, folosind relația

precedentă, prin trecere la limită după n , se obține:

$$f(x_0) = \lim_{n \rightarrow +\infty} f\left(\frac{x_0}{e^{2n+2}}\right) + x_0^2 \cdot \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{\left(\frac{1}{e^4}\right)^{n+1} - 1}{\frac{1}{e^4} - 1} = f\left(\lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{x_0}{e^{2n+2}}\right) + x_0^2 \cdot \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{\left(\frac{1}{e^4}\right)^{n+1} - 1}{\frac{1}{e^4} - 1} = f(0) + x_0^2 \cdot \frac{e^4}{e^4 - 1}$$

Dar $x_0 \in \mathbb{R}$ este arbitrar și $f(0) = \frac{1}{e^4 - 1}$. Obținem că $f(x) = \frac{x^2 \cdot e^4 + 1}{e^4 - 1}$.

Profesor, Liliana Negrilă

Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad

O vizită la Cern

Anual Asociația Studenților de la fizică (MAFIHE), din cadrul Universității Eötvös Loránt din Budapesta organizează o excursie de studiu pentru studenți la acceleratorul de particule de la Geneva (CERN). În urmă cu câțiva ani această excursie s-a organizat și pentru profesorii de fizică. Din fericire am avut ocazia să mă număr printre cei 46 de participanți care au luat loc în autocarul pentru Geneva.

În drum spre Geneva ne-am oprit la Grenoble unde am vizitat ESRF (European Synchrotron Radiation Facility). La ESRF (figura 1) există cel mai puternic accelerator sincrotron din lume. Cercetare în ESRF se concentrează, în mare parte, cu privire la utilizarea radiațiilor X în diverse domenii, precum [cristalografie de proteine](#), [știința materialelor](#), [chimie](#) și [fizică](#). Institutul ESRF a împlinit 15 ani de activitate în 30 septembrie 2009, activitatea de cercetare fiind sprijinită de 19 țări (18 din Europa și Israel). Are un buget anual de aproximativ 80 de milioane de euro, are peste 600 de angajați și este gazda a peste 3500 de oameni de știință care-l vizitează în fiecare an.[1]

Figura 1. ESRF și ILL

În aceeași zi am mai vizitat ILL (Institut Laue-Langevin) situat lângă ESRF. Ambele instituții fac parte din așa numitul "Polygone Scientifique", situat la confluența râurilor [Drac](#) și [Isère](#) la aproximativ 1.5 km de Grenoble. Institutul Laue Langevin (figura 1) a fost fondat în 1967 de către Franța și Germania, iar în anul 1973 li s-a alăturat și Marea Britanie. Institutul se ocupă cu studiul neutronilor furnizând în acest moment cea mai intensă sursă de neutroni din lume de la $1,5 \times 10^{15}$ neutroni/cm²/s.[2]

A doua zi a vizitei noastre a fost dedicată în întregime complexului CERN (Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire). Institutul se găsește în cartierul Meyrin din Geneva chiar lângă granița din Elveția și Franța. Istoria CERN-ului a început în 1954, când convenția internațională privind fondarea CERN a fost semnată pe [29 septembrie](#), de un număr inițial de 12

state fondatoare. Cele 12 state fondatoare au fost: Belgia, Danemarca, Germania, Franța, Grecia, Italia, Norvegia, Suedia, Elveția, Țările de Jos, Regatul Unit și Iugoslavia. În 1949 De Broglie a propus ca Franța și Elveția să construiască un laborator comun. [3]

La scurt timp după înființare, activitățile laboratorului au depășit studiul nucleului atomic și au intrat în domeniul fizicii energiilor înalte, domeniu care se ocupă în principal cu interacțiunile particulelor subatomice. Prin urmare, laboratorul CERN a primit o nouă denumire: *Laboratorul European pentru Fizica Particulelor* (*Laboratoire européen pour la physique des particules*), nume care descrie mai bine activitățile curente de la CERN. Acronimul de CERN a fost însă păstrat. [4]

LHC este cel mai mare [accelerator de particule](#) din lume, și cel care atinge cele mai mari energii. Coliderul se află într-un tunel circular, cu o circumferință de 27 km, aflat la o adâncime între 50–175 m sub pământ.

Tunelul, învelit într-un strat de 3,8 [m](#) grosime de beton, construit între 1983 și 1988, a fost folosit anterior ca gazdă pentru [Large Electron-Positron Collider](#). El trece granița dintre [Elveția](#) și [Franța](#) în patru puncte, o parte mai mare din el aflându-se pe teritoriul Franței. Clădirile de la suprafață adăpostesc echipamente auxiliare, cum ar fi compresoare, echipamente de ventilație, electronica de control și uzine de refrigerare.

Tunelul e compus din două țevi inelare adiacente separate care se intersectează în patru puncte, fiecare țevă conținând o conductă de [protoni](#). Aceștia se deplasează în tunel în direcții contrare. Aproximativ 1.232 [dipoli magnetici](#) păstrează fluxurile pe calea lor circulară, și 392 [cuadripoli magnetici](#) sunt utilizați pentru a păstra fluxurile focalizate, pentru a maximiza șansele de interacțiune între particule în cele patru puncte de intersecție a celor două fluxuri. În total sunt instalați peste 1.600 magneți supraconductori, majoritatea cântărind peste 27 tone. Pentru a păstra magneții la temperatura lor de operare de 1,9 [K](#) sunt necesare aproximativ 96 tone de [heliu lichid](#), făcând din LHC cea mai mare uzină [criogenică](#) la temperatura heliului lichid..

O dată sau de două ori pe zi, în timp ce protonii sunt accelerați de la 450 [GeV](#) până la cel mult 7 [TeV](#), câmpurile magnetice ale dipolilor electromagnetici supraconductori sunt mărite de la 0,54 la 8,3 [tesla \(T\)](#). Protonii pot ajunge fiecare până la o energie de 7 TeV, energia totală de coliziune ajungând astfel până la 14 TeV (2,2 [μJ](#)). La acest nivel de energie protonii au un [factor Lorentz](#) de aproximativ 7.500 și se deplasează cu viteze de 99,999999% din [viteza luminii](#). Durează mai puțin de 90 [μs](#) ca un proton să efectueze o tură în jurul inelului principal – viteza sa unghiulară putând atinge 11.000 revoluții pe secundă. Fluxurile nu sunt continue, protonii fiind adunați în 2.808 grupuri sau pachete, astfel încât interacțiunile între două fluxuri să aibă loc la intervale discrete niciodată mai scurte de 25 [ns](#). Totuși, operarea se face cu mai puține grupuri decât era inițial stabilit, intervalul între grupurile de protoni fiind de cel puțin 75 ns.

Figura 2. Imagine a interiorului tunelului acceleratorului, la 100 de metri sub pământ.

Înainte de a fi injectate în acceleratorul principal, particulele sunt pregătite de o serie de sisteme care le măresc succesiv

energia. Primul sistem este [acceleratorul liniar de particule LINAC 2](#) care generează protoni de 50 MeV, accelerator care alimentează [Proton Synchrotron Booster](#) (PSB). Acolo, protonii sunt accelerați până la energii de 1,4 GeV și injectați în [Sincrotronul de Protoni](#) (în [engleză](#) *Proton Synchrotron*, PS), unde sunt accelerați până la 26 GeV. În cele din urmă [Super Sincrotronul de Protoni](#) (în [engleză](#) *Super Proton Synchrotron*, SPS) este utilizat pentru a crește energia protonilor până la 450 GeV înainte de a fi în final injectați (timp de 20 de minute) în inelul principal. Aici grupurile de protoni sunt acumulate, accelerate (pe o perioadă de 20 minute) până la energia lor maximă, de 7 TeV, și în cele din urmă sunt stocați (păstrați în această stare) timp de 10–24 ore, timp în care au loc coliziunile în cele patru puncte de intersecție. LHC va fi folosit și pentru a ciocni [ioni grei de plumb](#) (Pb) cu o energie de coliziune de 1.150 TeV. Ionii de Pb vor fi accelerați de acceleratorul liniar [LINAC 3](#), iar [Inelul Injector de energie joasă](#) (în [engleză](#) *Low-Energy Injector Ring*, LEIR) va fi folosit ca unitate de stocare și răcire a ionilor. Ionii vor fi apoi accelerați de către PS și SPS înainte de a fi injectați în inelul LHC, unde vor atinge o energie de 2,76 TeV pe [nucleon](#). [5]

LHC dispune de șase detectoare; acestea se află sub pământ, în excavații din dreptul punctelor de intersecție ale sale. Două dintre ele, [Experimentul ATLAS](#) și [Compact Muon Solenoid](#) (CMS), sunt [detectoare de particule](#) mari și au roluri generice. [A Large Ion Collider Experiment](#) (ALICE) și [LHCb](#) au roluri mai specifice, iar ultimele două, [TOTEM](#) și [LHCf](#), sunt mult mai mici și sunt folosite pentru cercetări foarte specializate.

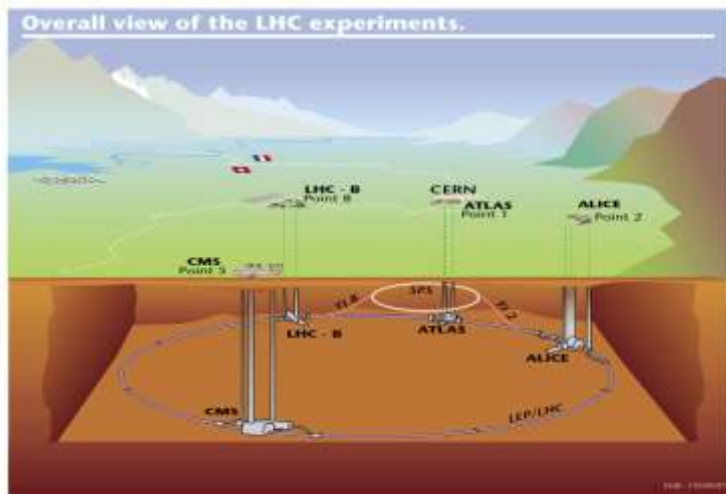

Figura 3. Schema acceleratorului LHC, la 100 de metri sub pământ, precum și localizarea experimentelor sale

CERN, numără în prezent 20 de țări membre cu drepturi depline: Austria, Belgia, Bulgaria,

Republica Cehă, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, Slovacia, Spania, Suedia și Ungaria, în timp ce India, Israel, Japonia, Federația Rusă, SUA, Turcia, Comisia Europeană și UNESCO au statutul de observatori.

România va putea obține statutul de membru CERN după o perioadă de monitorizare de cinci ani, după ce vor fi analizate contribuțiile țării, paralel cu participarea la proiecte CERN. Chiar dacă România nu are încă statut de membru CERN, 100 de cercetători români au fost implicați în dezvoltarea acceleratorului.[6]

În momentul de față, CERN are aproximativ 2600 de angajați cu normă întreagă și, pe lângă aceștia, alți 7931 de cercetători și ingineri (care reprezintă 500 de universități și 80 de naționalități diferite). Aproximativ jumătate din comunitatea mondială a Fizicii Particulelor lucrează la experimente ce au loc la CERN.[4]

Bugetul anual al institutului este de aproximativ 600 de milioane Euro, care este asigurat în procente diferite de către statele membre. Conform datelor statistice contribuția diferitelor state este următoarea: Germania 20 %, Marea Britanie 17 %, Ungaria 0,74 % iar Bulgaria 0,18 %.[7]

Profesor, Peter Andrei
Școala Generală Iratoșu

Bibliografie:

1. <http://www.esrf.eu/>
2. <http://www.ill.eu/>
3. <http://www.sulinet.hu>
4. <http://ro.wikipedia.org/wiki/CERN>
5. http://ro.wikipedia.org/wiki/Large_Hadron_Collider
6. <http://www.cotidianul.ro/>
7. <http://cerncourier.com/cws/latest/cern>

Moda viitorului si materialele textile inteligente

Dacă la începutul secolului XX, industria textilă se alimenta exclusiv cu fibre naturale, în anii '30 a fost introdusă producția industrială de fibre artificiale. Fibrele sintetice au explodat în Europa în jurul anilor '60, anii '90 consemnând și ei definitivă "detronare" a tradiționalului bumbac de către fibrele "man made".

La ora actuală, drept "smart textiles" sunt definite țesăturile capabile să detecteze și să reacționeze la condițiile de mediu sau la stimuli de origine mecanică, termică, chimică, electrică sau magnetică. În funcție de activitățile lor funcționale, țesăturile inteligente pot fi clasificate în trei categorii:

- **Textilele inteligente pasive:** fac parte din prima generație de țesături inteligente, în măsură doar să "simtă" condițiile ambientale și stimulii;

- **Textilele inteligente active:** fac parte din cea de-a doua generație, cuprinzând atât actuatori, cât și senzori. Actuatorii acționează în funcție de semnalul detectat, ori direct ori prin intermediul unei unități centrale de control. Din categoria textilelor inteligente active fac parte țesăturile cu memoria formei, cele cameleonice, rezistente la apă și permeabile la vapori (hidrofilice/non poroase), cele termoreglante și hainele încălzite electric.

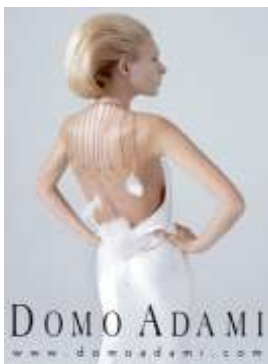

- **Textilele ultra-inteligente:** fac parte din cea de-a treia generație și sunt capabile să simtă, să reacționeze și să se adapteze singure la condițiile ambientale sau la un stimul.

Și dacă nu cu mult timp în urmă, textilele inteligente erau considerate drept simple emanații ale imaginației "bolnave" a oamenilor de știință, în prezent unele estimări indică o piață de un miliard de dolari până anul acesta; o cifră care cu siguranță explică pasiunea în continuă creștere pentru cybermodă.

Prin urmare, mai devreme sau mai târziu, tot va trebui să facem loc în șifonierul nostru pentru **tricourile cu fibre optice, dotate cu procesor și microfon** pentru a ne ține mereu sub control bătăile inimii și tensiunea sanguină, **sacourile conectate la internet, cămășile hi-tech studiate să ne**

îmbunătățească memoria, cravatele cu telefon satelitar încorporat, **paltoanele capabile să facă traduceri în limbi străine, ceasurile de mână** care ne **monitorizează starea de sănătate** și **ochelarii speciali** cu care să vizionăm dvd-uri fără televizor.

Primele astfel de experimente vestimentare au fost făcute de ceva vreme: de la **rochia de mireasă din mătase și fibră optică**, prezentată de Domo Adami în cadrul unui târg de profil la Milano, la pantofii de gimnastică lansați de Adidas, creați pe măsură cu ajutorul unui scanner, de la sacoul antistress realizat de Philips la jeans-ii de la Levi's cu buzunare "blindate", menite a ne feri de radiațiile nocive ale telefoanelor mobile.

Phiten Store, un lanț japonez de "clever clothing", comercializează de ani buni tricouri care absorb direct transpirația, lăsând pielea curată, și **combinezoane care relaxează musculatura și**

reduc crampele musculare. Tot în țara Soarelui Răsare a fost produsă și prima "adevărată" T-shirt a sănătății: ***un tricou care în contact cu pielea eliberează vitamina C***, cam aceeași cantitate furnizată de două lămâi! Secretul se află în fibra din care este confecționat, denumită V-up, care conține substanțe chimice provitaminice, rezistente până la 30 de spălări.

Știința fashion-ului ar putea contribui de-a binelea la salvarea planetei, sau ar putea furniza

soluții la unele [probleme ecologice](#) ale societății actuale.

"Exemplar" în acest sens este proiectul de **"bio-couture"** al Suzannei Lee, în care se experimentează utilizarea de celuloză bacteriană, cultivată în laborator, pentru producerea de articole de îmbrăcăminte: în loc să utilizeze fibre din plante sau pielea animalelor, designerii și producătorii

Haine "crescute"
în cadrul proiectului BioCouture

de confecții și-ar putea "cultiva" colecții întregi de haine fabuloase într-o simplă cuvă cu lichid.

În 2008, la Tokio, Hussein Chalayan a îmbrăcat ***un manechin într-o rochie cu 15.000 de LED-uri încorporate în țesătură, pe veșmântul "video" fiind proiectată imaginea unui trandafir deschizându-se și închizându-se.*** Tot Chalayan a mai prezentat și haine capabile să-și schimbe singure culoarea și forma în fața ochilor spectatorilor, prin intermediul unei încrengături sofisticate de micro-controlere, întrerupătoare și motoare.

În același spirit, inventatorii au creat o rochie care va ajuta bărbații să descifreze starea de spirit a partenerelor: este vorba de o ***rochie ce își schimbă culoarea în funcție de dispoziția celei care o poartă.*** Rochia Bubelle este formată din două straturi, cel interior fiind dotat cu senzori biometrici care detectează starea de spirit a persoanei ce o poartă și transpun aceste emoții în culori, pe care le proiectează pe materialul din exterior.

Secretul din spatele acestei rochii create de compania Philips este monitorizarea modificărilor fizice asociate cu diversele stări de spirit. Stresul, emoția sau teama generează o anumită lumină, care ulterior își schimbă nuanța în funcție de intensitatea trăirilor. Compania își promovează produsul insistând pe faptul că, un astfel de obiect vestimentar ar putea ajuta cuplurile să comunice mai bine.

Cu siguranță, hainele inteligente vor deveni regula și nu excepția, din viața de zi cu zi. Pornind de la produsele medicale inteligente, trecând prin gama hainelor de protecție și terminând

cu obiectele de design interior, se poate spune ca viitorul este deschis produselor textile inteligente, oricare ar fi ele.

Profesor inginer, Hlihor Ramona
Grup Școlar “Francisc Neuman”, Arad

Bibliografie:

1. Brad, R., “Îmbrăcămintea inteligentă”, Dialog textil, nr.12, p.22-25, 2003;
2. Ciobanu, L., Preda, C., “Materiale textile inteligente”, Industria textilă, 55, nr.1, p.45, 2004
3. www.luminex.it
4. www.bctechinc.com
5. www.design-technology.info/.../page11.htm
6. www.outlast.com/index.php?id=94&L=0
7. www.eccoamager.dk/goretex.asp?mid=72
8. www.design.philips.com/smartconnections/newnomads/index.html

Violența în media și efectele sale asupra tinerilor

Nu mult după ce televizorul a devenit cel mai popular obiect din gospodăria unei familii medii americane, cercetătorii din domeniul științelor sociale au început să fie preocupați de efectele negative ale programelor cu conținut violent asupra tinerilor. Într-adevăr cultura americană a fost dintotdeauna fascinantă de violență. Date statistice arată că un copil american tipic asistă până la adolescență la 8000 de crime și 100.000 acte de violență televizate.

Faptul grav este că SUA, unde de fapt se petrec cele mai numeroase și cele mai grave incidente de violență în rândul tinerilor, este și cea mai mare producătoare și exportatoare de programe de divertisment care conțin violență. Într-adevăr copiii și tinerii din întreaga lume, inclusiv România, au devenit consumatori avizi ai acestui gen de divertisment.

La Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad, am participat la diferite experimente, teste și studii conduse de dr. Andree Krauss. Dr. Krauss este originar din Arad, dar trăiește în SUA și are programe de cercetare cu mai multe Universități din Statele Unite. Testele și studiile efectuate la liceul nostru, de-a lungul celor trei ani, au avut scopul de a observa și măsura în ce sens și în ce măsură au fost elevii afectați de divertismentul violent.

Împreună cu domnul profesor dr. Andree Krauss, s-au purtat discuții cu elevii despre elementul violent în divertisment dealungul secolelor. S-au făcut comparații între imagini violente din istoria artei și reprezentarea violenței în mediul contemporan. Elevi au completat rapoarte în care se urmărea corelația între consumul de media și comportamentul agresiv. S-a discutat despre impactul media asupra limbajului vulgar și agresiv.

De asemenea, școala noastră împreună cu Liceul „Moise Nicoară” au fost singurele instituții de învățământ vizitate de prof. Craig Anderson și prof. Brad Bushman, somități mondiale în domeniul cercetărilor violenței în media, pe care dr. Andre Krauss i-a invitat să țină prelegeri la diferite universități din România.

Cu toate că tinerii din România nu au ajuns la nivelele de violență fizică a omologilor lor din SUA, totuși proliferarea programelor de divertisment violent în TV, MTV, internet și jocuri video, au un efect marcant asupra comportamentului lor.

În cuvintele psihologului american Douglas Gentile nu orice divertisment violent duce la atrocități, dar violența cumulativă duce cu siguranță către o cultură de disrespect.

Am inițiat acest program împreună cu domnul profesor dr. Andree Krauss, tocmai pentru a trage un semnal de alarmă, și a preîntâmpina efectul nociv al programelor de divertisment violent al jocurilor video, al mediei în general, asupra tinerilor noștri.

Profesor, Sanda Roveanu

Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”, Arad

A fi profesor în școala europeană

Ce calități trebuie să aibă o persoană pentru a fi profesor în școala europeană?

Răspunsurile la această întrebare sunt foarte multe și variate, ele depinzând de nevoile, experiența și de ce nu de viziunea asupra educației pe care o are cel interviuat.

Mulți elevi și studenți consideră drept o calitate principală a profesorului capacitatea acestuia de a face lecțiile atractive și interesante, astfel încât cei cărora le este de fapt destinat întreg procesul educativ să nu picotească în bănci. Este deosebit de important pentru un dascăl să îi placă meseria sa de formator. Un profesor bun, chiar și atunci când se simte foarte rău, își pune așa numita „mască de profesor” când intră în clasă, concentrându-se asupra activității și a nevoilor elevilor săi. Persoana potrivită pentru această meserie trebuie să știe cum să îi implice pe toți elevii unei clase în procesul de predare-învățare. Este foarte ușor ca atenția să fie captivată de elevi deștepți, bine pregătiți,

încrezători și extroverți. Este nevoie de mult efort, experiență și tact pentru a da și elevilor introverți și mai tăcuți șansa de a-și expune punctul de vedere și etala cunoștințele.

Unul dintre cei mai mari inamici ai procesului educativ îl reprezintă plictiseala elevilor. De multe ori această stare este determinată de faptul că elevii știu ce se va întâmpla în următorul moment al lecției deoarece profesorul urmează mereu același plan. Ceva trebuie făcut pentru a schimba această situație. Nu este nevoie ca un profesor să își schimbe metodele și mijloacele de predare de la o oră la alta, deoarece și prea multă varietate poate fi obositoare și poate crea confuzii și nervozitate în rândul elevilor. Chiar și gesturile mici contează și pot aduce un suflu nou lecției. De exemplu dacă un profesor se plimbă mult printre bănci atunci când predă ar putea din când în când să stea jos, chiar în bancă alături de elevi.

Nevoia elevilor de varietate și de a fi surprinși în mod plăcut în timpul unei ore de cincizeci de minute este extraordinară. De exemplu dacă elevii își petrec tot acest interval scriind sau copiind texte din manual sau propoziții de pe tablă, nu doar că joacă un rol pasiv dar și se vor plictisi într-un timp foarte scurt. Dar dacă ei trebuie să rezolve sarcini diferite vor fi mult mai curioși și implicați. Acest fenomen poate fi foarte bine observat și studiat în cazul elevilor de școală primară și generală, dar și în cazul elevilor adulți cum sunt cei din clasele cu regim de seral, varietatea este mai mult decât binevenită. Profesorii buni știu cum se găsească un echilibru între ceea ce poate fi previzibil și imprevizibil în cadrul unei lecții.

Pentru a asigura calitatea procesului educativ și pentru a preveni eșecul, profesorul trebuie să știe cum să se adreseze elevilor în orice împrejurare: atunci când explică, când corectează și când evaluează. Empatia și felul în care limbajul este adaptat grupului de elevi joacă un rol important. Profesorii cu experiență acordă atenție contactului vizual dar și gesturilor și mimicii feței. Felul în care profesorul oferă instrucțiunile pentru realizarea unei sarcini de lucru este crucial pentru a obține rezultatele scontate. Există două reguli de bază ce trebuie respectate atunci când sunt oferite instrucțiunile: să fie cât mai simple și cât mai logice. O metodă eficientă este fie cea a demonstrației sau de a cere unui elev să explice activitatea care urmează să se desfășoare. Momentul în care un elev trebuie să fie corectat este unul delicat în cadrul unei lecții. Cel care predă trebuie să știe cum să corecteze fără să jignească sau să inhibe elevii. Este nevoie de mult tact pentru a explica elevului ce a greșit. Un elev introvertit poate refuza orice comunicare dacă este întrerupt pentru orice răspuns eronat. Așadar profesorul trebuie să știe ce, cum, cât și când să corecteze.

O întrebare al cărei răspuns încă determină numeroase controverse este cât anume ar trebui să vorbească profesorul în timpul lecției și cât timp să îi fie alocat elevului. Didacticii tradiționale i se impută faptul că alocă mult prea mult timp de vorbit profesorului. A-i determina pe elevii să vorbească este o parte vitală din activitatea unui dascăl. Elevii sunt cei care au nevoie de exercițiu și să învețe, nu profesorul. Profesorul nu are cum să își atingă obiectivele propuse dacă doar el

vorbește sau din contră dacă este prea tăcut. Cele mai eficiente sunt acele lecții în care timpul acordat elevilor pentru a vorbi este utilizat la maxim iar profesorul intervine prompt în anumite momente pentru a spune o poveste, pentru a explica sau pentru a face un rezumat a celor spuse până atunci.

Planificare lecțiilor este parte integrantă a activității didactice. O lecție reușită este aceea care are un plan flexibil, care poate fi adaptat situațiilor neprevăzute care pot apărea în clasă. Există momente în care profesorul trebuie să se decidă dacă să își urmeze scenariul inițial sau să ia în considerare nevoile și dorințele elevilor. Așa numitele situații de criză ce pot apărea în cursul lecției sunt foarte multe: casetofonul, video-proiectorul, PC sau alte mijloace nu funcționează cum trebuie sau se strică chiar în timpul lecției, elevii au uitat să aducă materiale necesare pentru o anumită activitate, și multe altele. Un dascăl bun este suficient de flexibil ca să știe cum să facă față tuturor acestor probleme deoarece se concentrează pe elevi și pe nevoile acestora și este capabil să reacționeze eficient în fața unui eveniment neașteptat.

Un bun management al clasei are o legătură foarte stransă și cu prezența fizică a profesorului. Acest lucru nu se referă doar la aspectul și la îmbrăcămintea cadrului didactic, ci și la felul în care acesta se mișcă, stă, la gesturile pe care le face. Profesorii apelează la gesturi pentru a sublinia punctele cheie ale lecției, pentru a enumera, pentru a descrie obiecte sau pentru a indica un anumit loc.

Profesorul trebuie să știe cât de aproape sau de departe trebuie să stea față de elevi. De exemplu există elevi care nu se simt în largul lor dacă profesorul stă prea aproape de ei. Pe de altă parte există elevi care consideră distanța un semn de răceală și dezinteres din partea profesorului. Profesorii care nu se mișcă în timpul orei pot plictisi elevii, iar pe de altă parte unul mult prea activ îi poate obosi. Profesorii cu experiență alternează momentele în care se mișcă cu momente în care stă într-o parte sau alta a clasei. Nu trebuie uitat faptul că trebuie să fie o coordonare între gesturi și ceea ce se spune.

Pentru a controla o clasă în mod eficient profesorul trebuie să știe ce fac elevii și, dacă este posibil, ce simt elevii. Din acest punct de vedere a vedea și a asculta este aproape la fel de important cu a predă. Presupune contact vizual cu elevii, ascultarea a ceea ce au de spus și oferirea unui răspuns.

Vocea este cel mai important instrument al unui cadru didactic. Aceasta trebuie să fie puternică astfel încât și elevii care stau în ultimele bănci să poată auzi explicațiile. Totuși profesorul nu trebuie să țipe sau să strige pentru a se face auzit, deoarece nu va obține efectul dorit. Din contră rezultatul poate fi o clasă mai agitată și neliniștită. Există profesori a căror voce are o tonalitate mult prea ridicată. În acest caz profesorul trebuie să depună eforturi pentru a realiza un echilibru între

volum și percepție. Tonalitatea trebuie variată de-a lungul unei ore, în funcție de tipul lecției sau de tipul activității.

Orice lecție are mai multe etape, și de aceea este important să li se explice elevilor ce urmează să facă. De multe ori însă profesorii nu explică momentul următor deoarece vor să păstreze elementul de surpriză. Totuși pentru a nu crea o stare de neliniște și nervozitate este bine ca elevii să știe măcar câteva elemente de la începutul orei.

În concluzie, în accepțiunea modernă a sintagmei un bun profesor nu este doar un bun pedagog ci și un manager eficient, un psiholog subtil și un orator de excepție.

Profesor, Balaș Diana-Cristina
Centrul Școlar Arad

Bibliografie:

1. Beebe, J. S., Beebe, A. S., *Public Speaking-An audience centered approach*, Editura Allyn and Bacon, Boston, 2000;
2. Cucos, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996;
3. Dumitru, Al.I., Ungureanu, D., *Pedagogie și elemente de psihologia educației*, Editura Cartea Universitară, București, 2005.

Orientarea spre educația permanentă

Educația capătă în zilele noastre dimensiunile unui proiect universal, cel mai vast și perspectiva cea mai largă. A face educație astăzi, presupune acceptarea unei viziuni holistice, pentru a putea înțelege și concepe procesele instructive-educative. Abordarea holistică a educației s-a reflectat și în aparatul conceptual al pedagogiei, prin apariția de concepte noi, integratoare, care pot circumscrie mai nuanțat arii și zone ale realității educaționale.

La baza reformei educaționale din țara noastră stă nevoia unei mai accentuate aplicări a principiului educației permanente și a unei mai mari deschideri a școlii spre lume, spre marile ei probleme globale. Cercetările din psihologia educațională, psihologia vârstelor și a învățării au demonstrat științific: capacitatea indivizilor de a învăța și de a se educa la orice vârstă, prin forme, modalități, tehnici diferite, în ritmuri și cu intensități adecvate și nuanțate, funcție de particularitățile lor psihosociale și individuale.

Potrivit principiului organizatoric și filosofic al educației permanente sau continue, educația începe o dată cu nașterea ființei umane și devine o dimensiune a existenței sale pe parcursul întregii vieți. Ea este destinată să permită fiecăruia să-și dezvolte personalitatea pe durata vieții prin munca

sa sau prin activitățile sale. Paradigma postmodernității educației, bazată pe acțiunea proiectării curriculare, constituie o direcție fundamentală pentru evoluția activității de formare-dezvoltare a personalității umane în vederea integrării sociale optime, realizată în perspectiva educației permanente și a autoeducației.

Realizarea educației permanente la nivelul sistemelor (post)moderne de învățământ confirmă importanța conceptului operațional de învățare pe tot parcursul vieții “care plasează în centrul procesului responsabilitatea individuală”.

Acțiuni ale dezvoltării educației permanente

Potrivit lui Sorin Cristea, educația permanentă reprezintă o direcție de evoluție a activității de formare-dezvoltare a personalității care vizează integrarea structural-funcțională a tuturor conținuturilor generale (cele cinci tipuri de educație: morală-intelectuală-tehnologică-estetică-fizică) și a formelor generale ale educației (formală-nonformală-informală), pe tot parcursul și în fiecare moment al existenței umane, pe coordonata verticală și orizontală a sistemului și a procesului de învățământ.

Coordonata orizontală a educației permanente probează deschiderea spațială nelimitată a activității de formare-dezvoltare a personalității, desfășurată transversal în fiecare moment al vieții.

Educația permanentă este în relație directă cu dezvoltarea individuală și progresul social. R.H. Dave condensează esența educației permanente caracterizând-o ca “un proces de perfecționare a dezvoltării personale, sociale și profesionale pe durata întregii vieți a indivizilor, în scopul îmbunătățirii calității vieții atât a indivizilor cât și a colectivității lor”. Idei cum sunt “a învăța să fii” și “o societate a învățării”, “o societate a cunoașterii” sau “o societate educativă” sunt asociate cu acest concept.

Caracteristicile educației permanente sunt:

- caracterul continuu, permanent - ca activitate socială educația permanentă este analizată în: *planul social-istoric* reprezentând premisa dezvoltării personalității umane și a umanizării omului și în *planul individual (ontogenetic)* al membrilor societății, în sensul că educația este continuă, dispărând limita cronologică a învățării. Educația nu se termină la sfârșitul instrucției școlare, ci constituie un proces permanent. Educația permanentă acoperă întreaga existență a unei persoane.
- caracterul formativ – formarea, dezvoltarea și modelarea personalității umane și autoperfecționarea ei se realizează pe tot parcursul vieții, datorită caracterului său formativ, datorat influențelor formative sistematice și integratoare exercitate asupra ființei umane pe întreaga existență a unei persoane;

- caracterul generalizat - educația permanentă reprezintă o activitate socială generalizată, omniprezentă și de amploare, care a pătruns în toate sferele societății contemporane;
- caracterul dinamic, evolutiv și integrator - educația permanentă angajează un ansamblu de activități și procese evolutive, care integrează și articulează toate formele și tipurile de educație cu care omul vine în contact, toate stadiile și formele educației, toate actele și experiențele educative pe care aceasta le trăiește, toate influențele și înrâuririle educative care se exercită asupra omului, precum și autoeducația, într-un ansamblu funcțional integrat, unitar și coerent, care contribuie la modelarea personalității umane;
- caracterul flexibil - oferta educațională a societății este extrem de diversificată și flexibilă, fiind modelată în sensul favorizării dezvoltării umane în direcția nevoilor sale educaționale, a aspirațiilor, intereselor, dorințelor, aptitudinilor, talentelor personale, a propriului profil de inteligență.

Principiile educației permanente

Principiile educației permanente elaborate la nivelul de UNESCO, la mijlocul anilor 1970, reflectă dimensiunea operațională a conceptului rezumată în trei cuvinte: expansiunea-inovația-integrarea, care indică direcțiile principale de schimbare:

- a. principiul expansiunii educației evidențiază dimensiunea temporală a activității de educație. Se referă la toate căile și mijloacele posibile de dezvoltare a unei societăți care acordă prioritate instrucției și culturii.
- b. Principiul inovației în domeniul educației – rezultat cu necesitate din principiul expansiunii – evidențiază, pe de o parte, realizarea unor raporturi optime între învățământul general și învățământul profesional, iar pe de altă parte, proiectarea saltului de la formare - dezvoltare la autoformare -autodezvoltare.
- c. Principiul integrării resurselor educației – care înlesnește procesul de expansiune și de inovare a educației – vizează: unitatea cunoștințelor care duce la interdisciplinaritate; continuitatea între nivelurile și treptele școlare și între disciplinele școlare incluse în planul de învățământ; stabilirea unor noi legături între rolurile de schimbare pe durata vieții.

Profesor, Borlea Maria
Liceul Teoretic “A.M. Guttenbrunn” Arad

Bibliografie:

1. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Garamond S.R.L., Cluj – Napoca, 2003;

2. Marinescu, M., *Tendențe și orientări în didactica modernă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
3. Abrudan, C., *Educația azi. Teoria instruirii*, Editura Universității din Oradea, 2005;
4. Cristea, S., *Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației*, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2003.

Importanța educației

Există puține subiecte mai intens dezbătute decât rolul educației în societatea modernă, legat mai ales de dezvoltarea economică a acesteia. Toate analizele privind competitivitatea economiei statelor dezvoltate se concentrează asupra forței de muncă bine pregătită, specializată. Aceasta este o trăsătură extrem de importantă a vieții economice. Subiectul este abordat în frecvențele referiri la cheltuielile legate de educație, sunt o investiție în resursele umane. Investițiile, în general, se fac pentru a spori recompensele materiale; devine educația astfel un aspect nou, mai precis o componentă a politicilor economice în ansamblu.

Educația este strâns legată de dezvoltarea economică, nu poate fi pusă la îndoială. Acest lucru este de mult timp recunoscut în ultimele decenii, în ultimul secol chiar, transporturile și educația împreună cu o bună politică de guvernare au constituit baza tuturor discursurilor ce conturau trăsăturile fundamentale ale progresului economic. Cu toate acestea, educația în țările dezvoltate are un rol economic deosebit. Educația și cultura îi pregătesc și îi inspiră pe inventatorii ce răspund preocupărilor și intereselor unei populații aflată la un anumit nivel intelectual. Însăși educația devine esențială pentru economie. Contribuția educației la progresul economic este subiectul cel mai dezbătut. Ideea că educația este factorul esențial al dezvoltării economice, societatea nu poate accepta și consideră mai degrabă că are un rol politic și social. Un lucru este foarte clar în ceea ce privește educația: are o implicație vitală asupra destinderii și liniștii sociale. Educația și cultura sunt cele ce întrețin speranța și își asumă realitatea evadării din cele mai de jos, din cele mai puțin favorizate straturi ale societății spre o condiție superioară, într-o anumită măsură, stratificarea economică și socială este inevitabilă, însă decența socială și stabilitatea politică cer să existe efectiv și să fie recunoscută șansa oricui să poată evolua. Dacă această șansă nu este acordată intervine cu certitudine nemulțumirea socială, chiar posibilitatea revoltelor.

Educația este factorul esențial al evoluției individului pe scara socială. Fără educație nu există nimic și singurul recurs plauzibil este la crimă și violență. Poate ar trebui ca de cea mai bună educație să beneficieze cei aflați cel mai jos pe scara socială, pentru că ei au cea mai mare nevoie de mijloace care să le permită acea mișcare ascendentă, acea evadare din ignoranță. Educația, în orice

societate, trebuie să îndeplinească două funcții vitale. Una este cea care le permite oamenilor să se autoguverneze în mod inteligent, iar cea de-a doua, cea care le va da posibilitatea să atingă deplina satisfacție de a trăi. Autogovernarea, democrația sunt fără îndoială o necesitate. Deși țara noastră dispunea de un sistem de educație relativ bine pus la punct, chiar performant, în care se acorda egalitatea șanselor la evadarea din ignoranță, factorul economic și vechile mentalități și-au pus pecetea pe acesta și au creat o societate tip miriapod ce se târăște prin hățișurile tranziției. Sistemul de educație este din ce în ce mai sărac, mai rupt de realitate. Se încearcă reformarea lui din mers și fără resurse ceea ce dă prilejul apariției unor grave erori. Toate acestea au la bază o economie dezarticulată, în care investițiile sunt din ce în ce mai rare, iar performanța economică este minimă sau chiar lipsește. Educația și numai educația este singura care poate să trezească oamenii, să-i conștientizeze și să devină critici. Educația se va bucura întotdeauna de o răsplată în viitor. Dar și lipsa de educație va fi răsplătită. Fiecare copil trebuie să aibă acces la o educație oferită de învățământul elementar și secundar; mai mult, fiecărui copil i se va cere acest lucru. Acesta va trebui să se supună disciplinei esențiale în atingerea acestui deziderat. Constrângerea și disciplina sunt ambele necesare. Societatea viitoare nu permite celor foarte tineri libertatea de a alege între sânguință și distracțiile juvenile. Mai departe, însă ceea ce privește educația la nivele superioare vor trebui să existe suficiente posibilități pentru a se putea ajunge acolo. Pentru toate acestea vor trebui să existe resurse financiare disponibile pentru a putea ajuta sistemul. Pentru aceasta însă toți factorii trebuie să-și conveargă eforturile către realizarea unui sistem educativ performant care să asigure egalitatea șanselor tuturor tinerilor pentru a pătrunde în elita intelectuală.

Profesor religie ortodoxă, Petic-Bătrîn Georgiana
Școala Generală „Mihai Eminescu” Arad

În sprijinul mediului în care trăim

În prezent, putem spune că mediul ambiant a fost redescoperit de oamenii care trăiesc în el. De asemenea se poate spune că ne-am trezit brusc și zgomotos. Toată lumea pare că a sesizat primejdiile ce amenință mediul înconjurător, toată lumea pare dornică să facă ceva în această privință. Toată lumea este gata să găsească un remediu pentru a stabili criza mediului ambiant.

Problematica este privită de unii oameni ca o banalitate politică, pe seama creșterii demografice, alții dau vina pe tehnica, care este scăpată de sub control, a cărei unică lege este profitul, otrăvirea aerului, pustiirea soarelui, distrugerea pădurilor, vicierea surselor de apă. Orice viețuitoare, pentru a trăi pe Pământ, trebuie să se încadreze în ecosistem, căci altfel piere. Criza mediului e un semn de legătură fină între viață și ambianța ei, dar care a început să te macine. Ne

punem pe drept întrebarea: cât de departe va merge acest proces? Cum îl putem opri și cum putem reface legăturile rupte?

Înțelegerea apare ca un fenomen curios și neobișnuit. Ne-am obișnuit să concepem fenomene separate, individuale, fiecare depinzând de o cauză unică, individuală. Dar în ecosistem, fiecare efect este totodată, o cauză: rezidurile biologice ale unui animal devin hrană pentru bacteriile din sol, a căror excreții hrănesc lumea vegetală; animalele mănâncă plantele iar lanțul se încheie. Aici are loc prima greșală din existența omului ca parte a ecosferei. Noi am distrus circuitul vieții; transformând nenumăratele lui cicluri în fenomene liniare, artificiale, create de om: petrolul este extras din pământ, este distilat, ars de motoare, transformat în gaz nociv și în final degajat în aer. La capătul liniei avem smogul-altă ruptură provocată de om în acest ciclu.

Brusc descoperim, ceea ce ar fi trebuit să cunoaștem de mult: ca ecosfera susține oamenii și tot ceea ce creează ei: că tot ceea ce nu se poate încadra în ecosistem constituie o amenințare. Odată înțelese cauzele crizei ambientale, vom putea aborda sarcina enormă de a supraviețui.

Pentru a supraviețui pe Pământ, oamenii au nevoie de o existență stabilă, neîntreruptă a unui mediu adecvat. Și totuși avem dovada copleșitoare că Pământul este împins spre distrugere. Ca să înțelegem acest lucru trebuie să începem printr-o examinare atentă a însăși naturii mediului. Lucrul este așa pentru cei mai mulți dintre noi căci există o ambiguitate în relația noastră cu mediul (oamenii fac parte din sistemul ambiental).

Mediul este o mașină vie, enormă și foarte complexă, care constituie un strat dinamic subțire pe suprafața Pământului, și fiecare activitate umană depinde de starea perfectă și bună funcționare a acestui mecanism. Fără activitatea de fotosinteză a planetei verzi n-ar exista oxigen pentru motoarele, furnalele, cuptoarele noastre, n-ar exista mijloace de întreținere pentru viața omului și a animalelor. Fără acțiunea plantelor, animalelor și microorganismelor ce trăiesc în ele n-ar putea avea apă curată în lacuri și râuri. Fără procesele biologice care se desfășoară, în sol de mii de ani n-am avea nici plante alimentare, nici petrol, nici cărbuni. Acest mecanism este capitalul nostru biologic, aparatul de bază pe care se sprijină întreaga noastră productivitate. Dacă îl distrugem, tehnica noastră ar deveni inutilă și toate sistemele economice și politice dependente de ea se vor prăbuși. Criza mediului ambiant constituie un semn că dezastrul se apropie.

Știința care studiază relațiile și procesele ce leagă fiecare vietate din mediul ei fizic și chimic se numește Ecologie. Este o știință tânără ce s-a constituit din cunoașterea doar a unor segmente mici ale rețelei de viață de pe pământ și urmărește gospodărirea planetei. Pe baza celor arătate mai sus putem alcătui un set de legi ale ecologiei. Prima lege a ecologiei o putem formula astfel: *toate sunt legate de toate*. Ea reflectă existența unei rețele complexe de legături reciproce în ecosferă, între diferite organisme vii, ca și între populații, specii, organisme individuale și mediul lor fizico-chimic. A doua lege: *totul trebuie să se ducă undeva*, consideră că materia este indestructibilă.

Aplicată în ecologie legea subliniază că în natură nu există deșeuri. În natură, ceea ce excretează un organism ca deșeu, este folosit de altul ca hrană. A treia lege a ecologiei: *natura se pricepe cel mai bine*. Acest principiu întâlnește opoziția cea mai certă, deoarece el pare să contrazică idea înrădăcinată despre competența exclusivă a ființei omenеști. Una din trăsăturile cel mai des atribuite tehnologiei moderne este presupusul rol al acesteia de a perfecționa natura. Această lege stabilește probabilitatea ca orice schimbare majoră introdusă de om într-un sistem natural este nocivă pentru respectivul sistem. A patra lege a ecologiei: *nimic nu se primește pe degeaba*, ne avertizează că nu există profit fără sacrificiu. Într-un fel, această lege le încorporează pe celelalte trei. Deoarece ecosistemul global este un tot integrat, în care nimic nu se poate câștiga sau pierde și care nu poate fi îmbunătățit simultan sub toate aspectele, tot ceea ce se extrage din el prin străduința umană trebuie înlocuit. Nu putem evita plata acestui preț, putem doar să o anihilăm. Criza mediului ambiant cu sumedenia de exemple întâlnite, este un avertisment că am întârziat cam mult.

Odată ajunși aici ne-am dat seama că această criză ambientală nu este o simplă banalitate, că nu este un mijloc de educare a conflictelor fundamentale cu caracter economic, social și politic. Problema mediului ambiant pătrunde până în miezul acelor dificultăți care apasă cel mai greu asupra lumii moderne. Există legături strânse între criza ambientală și aspectul contradictoriu a resurselor planetei și a bunurilor pe care societatea le-a creat prin exploatarea lor.

Preocupările ecologului cuprind științe fizice, trecând prin biologie până la inginerie, tehnologie și demografie, atingând domenii ale economiei și economiei politice.

În ultimii ani, criza ambientală a ajuns suficient de cunoscută pentru a atrage atenția mai multor științe relevante cum ar fi știința economiei.

Introducerea noilor tehnologii a jucat un rol important în asigurarea rentabilității activităților economice de după război. Factorul economic care leagă profitul de tehnică este productivitatea. Dacă relațiile de mai sus au jucat un rol în schimbările tehnologice care, așa cum am arătat, au influențat atât de mult apariția crizei ambientale, atunci ne-am aștepta să constatăm din datele statistice că producția bazată pe noua tehnică este mai rentabilă decât cea bazată pe tehnica veche. Un exemplu potrivit ni-l oferă înlocuirea săpunului cu detergentul sintetic.

Veriga crucială dintre poluare și profit pare a fi tehnica modernă, care constituie atât sursa principală a recentelor sporuri de productivitate și implicit de profit, cât și a recentelor agresiuni asupra mediului.

Pentru a pune capăt deteriorării mediului este necesar ca aceste relații să fie schimbate. Pentru început, costurile ambientale trebuie acoperite prin introducerea schimbărilor necesare în procesul de producție. Deci concluzia e că datorită unei preocupări mai mari pentru mediu, perspectiva creșterii productivității nu se întrevide luminoasă. Pare că există un conflict

fundamental între combaterea poluării și ceea ce considerăm adesea o cerință de bază a sistemului inițiativ privat.

Posibilitățile totale de exploatare a ecosistemului nostru au o anumită limită superioară care reflectă limita intrinsecă a sistemului de funcționare a acestui ecosistem. Dacă se depășește acest ritm, sistemul este împins spre prăbușire. Rezultă că există o limită superioară a ritmului de exploatare a capitalului biologic, de care depinde orice sistem productiv.

Din motivele prezentate mai înainte se preconizează, că costul de producție al materiilor prime și al energiei să rămână, în mare, constant în următoarele perioade de timp (până în 2060) cu mici excepții. Se presupune că poluarea poate fi ținută sub control și menținută la niveluri acceptabile, dacă se iau măsuri politice, sociale și economice în acest sens. Deși nu există argumente științifice pentru a presupune că în viitorul previzibil va avea loc o catastrofă ecologică sau o penurie acută de resurse naturale, nu există nici o justificare pentru a ignora aceste probleme. Conservarea resurselor naturale și a mediului depinde de mediul de societate avut în vedere, societatea va stabili măsuri specifice de control și să fie compatibilă cu mediul ei înconjurător.

Compatibilitatea depinde, în primul rând, de existența unui sistem economic care produce acele bunuri fundamentale și culturale de care oamenii au întradevăr nevoie și că astfel se evită utilizarea distructivă a resurselor. Chiar dacă creșterea economică duce la creșterea opțiunilor culturale, această creștere are loc suficient de lent pentru a permite găsirea unor noi resurse, pe măsură ce acestea devin necesare și pentru a îngădui că efectele nocive ale poluării să fie identificate înainte de a apărea urmări serioase.

În altă ordine de idei reușita unei societăți în adaptarea la mediul înconjurător și la resursele disponibile depind în mare măsură de tipul de tehnologie folosit în producție.

Profesor Calbeaza Mirela
Grup Școlar Transportul Auto „Henri Coandă” Arad

Bibliografie:

1. Barry, Commoner, *Cercul care se închide*, Editura Politica, 1980;
2. D. Gabor, A King, R. Galli - *Să ieșim din epoca risipei*, Editura Politica, 1983;
3. Amilcar. O. Herrera - *Catastrofa sau o nouă societate*, Editura Politica, 1981;
4. Arnold Toynbee - *Orașele în mișcare*, Editura Politica 1979;
5. Louis de Broglie - *Certitudinile și incertitudinile științei*. Editura Politica, 1980;
6. Clubul de la Roma - *hrana pentru sase miliarde*, Editura Politica, 1986.

PAGINI DE CREAȚIE LITERARĂ

Un dans imprevizibil

Vino să vezi cum dansează mestecenii
sub văpaia de culori a înserării,
un dans pe care i-a învățat
poetul Esenin, înlănțuiți ca nebunii.

Vino să-i vezi desplețiți
în amurg, aprinși de chemare,
spre zbor și de
veșnică primăvară.

Vino să-i vezi cum dansează,
eliberați de povara ruginită,
amețiți, zdrențuiți pe coline,
îmbolnăvind-te de mister
și de dorul de mine.

Vino să-i vezi cum dansează
și pe mine cum alerg după ei,
îmbolnăvită de mister
și de dragostea mea pentru tine.

Acrostih

Ziua aceea ce dăinuie-n noi,
Ori e un vis, ori un drum cu noroi!
Rău îmi pare că totul părea divin,
Iar în suflet era un chin,
Căci de mă simțeam benevol,
Aveam suflet, al tău era frivol!

Consilier educativ profesor, Zorica Gorgan
Grup Școlar de Transporturi-Auto "Henri Coandă", Arad

POȘTA REDACȚIEI

Dragul nostru colaborator,

Revista „Școala vremii”, prin modalitatea de abordare pe care o propune, într-un nou spirit, cu o nouă viziune, își deschide paginile tuturor celor care au ceva de spus.

O construcție, oricât de laborioasă, oricât de grozavă ar fi, rămâne rece dacă nu este locuită de ceva „viu” care să o dimensioneze și care-i va da adevărata spațialitate și temporalitate fizică, intelectuală și emoțională. Așa că vă îmbiem nu la o contemplare pasivă, ci să vă faceți simțită prezența în paginile revistei prin scrieri care să releve preocupările pe care le aveți, trăiri adevărate de ordin profesional, estetic, chiar pigmentate cu semne de întrebare.

Cuvântul spus sau scris e faptă și față de el avem o mare responsabilitate. Nu e puțin lucru să scrii un articol. Regretăm faptul că am fost nevoiți să returnăm unele materiale, dar ele nu au respectat cerințele pe care trebuie să le îndeplinească un document scris pe care decizi să îl faci public. Folosim acest prilej pentru a aduce la cunoștința cititorilor și viitorilor colaboratori regulile care trebuie respectate pentru a-și găsi locul în paginile revistei noastre:

1. Soarta unui articol este aceea de a fi citit, deci găsește un titlu sugestiv și care să nu fie prea lung; el trebuie să ispitească cititorul;
2. După titlu, evidențiază cuvintele cheie ale articolului. Ele vor fi un fel de ghid pentru cititor!
3. Ai grijă la scrierea primului paragraf. De modul în care știi să-l motivezi pe cititor în aceste prime rânduri, depinde continuarea lecturării articolului;
4. Structurează bine informația, menține cursivitatea ideilor, termină gândul pe care l-ai început;
5. Nu folosi fraze cu o construcție greoaie, alambicată; ele obosesc, plictisesc și chiar enervează;
6. Atrage cititorul, utilizând subtitluri, bolduri și imagini;
7. Evidențiază citatele prin folosirea ghilimelelor și nu uita să scrii bibliografia. Este nedemn pentru un dascăl, este imoral să preia „hălci” întregi de informație din cărți și de pe internet fără să o prelucraze, fără să citeze sursa folosită!
8. Încheie cu o concluzie relevantă pentru ceea ce ai avut de spus. Sfârșitul unui articol este la fel de important ca și începutul lui.

Pentru clarificări, permiteți-ne să vă reamintim câteva detalii tehnice:

- Pagina se setează la 2 cm sus-jos, stânga-dreapta, format A4;

- Titlul se scrie cu Times New Roman, bold, mărimea caracterelor fiind de 14;

Exemplu:

Mai am ceva de spus!

- Cuvintele cheie se scriu imediat după titlu:

Exemplu:

Cuvinte cheie: formare, adaptare, flexibilitate,

- Textul se scrie cu Times New Roman, la un rând și jumătate, folosind diacritice, mărimea caracterelor fiind de 12;
- Articolul se semnează, indicându-se: profesia, **prenumele și numele**, școala și localitatea; se scrie cu Times New Roman, **bold**, mărimea caracterelor fiind de 12, **alinie dreapta**; nu folosiți prescurtări;

Exemplu:

**Profesor Ion Popescu,
Școala Generală Nr.25 Arad**

- Se citează drept bibliografie lucrări care stau la baza articolului. Astfel de lucrări sunt: cărți, tratate, monografii, broșuri, articole publicate în reviste, imagini, site-uri web cu documentație online etc. Toate sursele bibliografice sunt proprietatea intelectuală a autorilor sau instituției care au produs acele materiale. Prin urmare, autorul trebuie să citeze în mod corect toate sursele. Se citează nu doar preluarea unor fraze de la alți autori, dar și parafrizarea și sumarizarea ideilor exprimate de aceștia. *Eludarea acestor norme etice poartă numele de plagiat.* Numele revistei sau a cărții din care a fost preluată ideea se va scrie cu litere italice. Pentru sursele preluate de pe internet, vor fi notate adresele de pagină web. Acestea trebuie să se regăsească în finalul listei. Sursele bibliografice se trec în ordinea alfabetică a numelor autorilor citați.

Exemplu:

1. Botez, C., *Epopoea feroviară românească*, Editura Sport-Turism, București, 1977
2. Giurescu, Constantin C., *Istoria românilor*, vol I, Editura Bic All, București, 2007;
3. <http://www.goalproject.org/sources.html>.

Sperăm, ca împreună, să realizăm o revistă de interes și succes în care să ne regăsim preocupările, interesele, dorințele și temerile.

Oricum, un creator după ce și-a făcut cunoscută opera își asumă un mare risc. Orice risc asumat devine o povară, iar purtătorul ei este dator să o ducă până la capăt!

Colectivul de redacție

Revista Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

**Editura „ȘCOALA VREMII” -
Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad
Arad, Str. Mucius Scaevola, Nr. 9
Tel. 0257/281077
Fax 0257/281077**

Colectivul de redacție:

Larisa Chițu, director Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad – coordonator

Ana Curetean, formator asociat al Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad – redactor șef

Emilia Dăncilă, profesor metodist Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Cornelia Borza, profesor metodist Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Ana Kiss, profesor metodist Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Livia Sfârâilă, analist programator Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Iuliana Gaiță, bibliotecar Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Alina Șugar, secretar Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Coperata: Emilia Dăncilă

Responsabilitatea asupra materialului publicat revine exclusiv autorilor.

Materialele nepublicate nu se restituie.

ISSN:2068-6099
